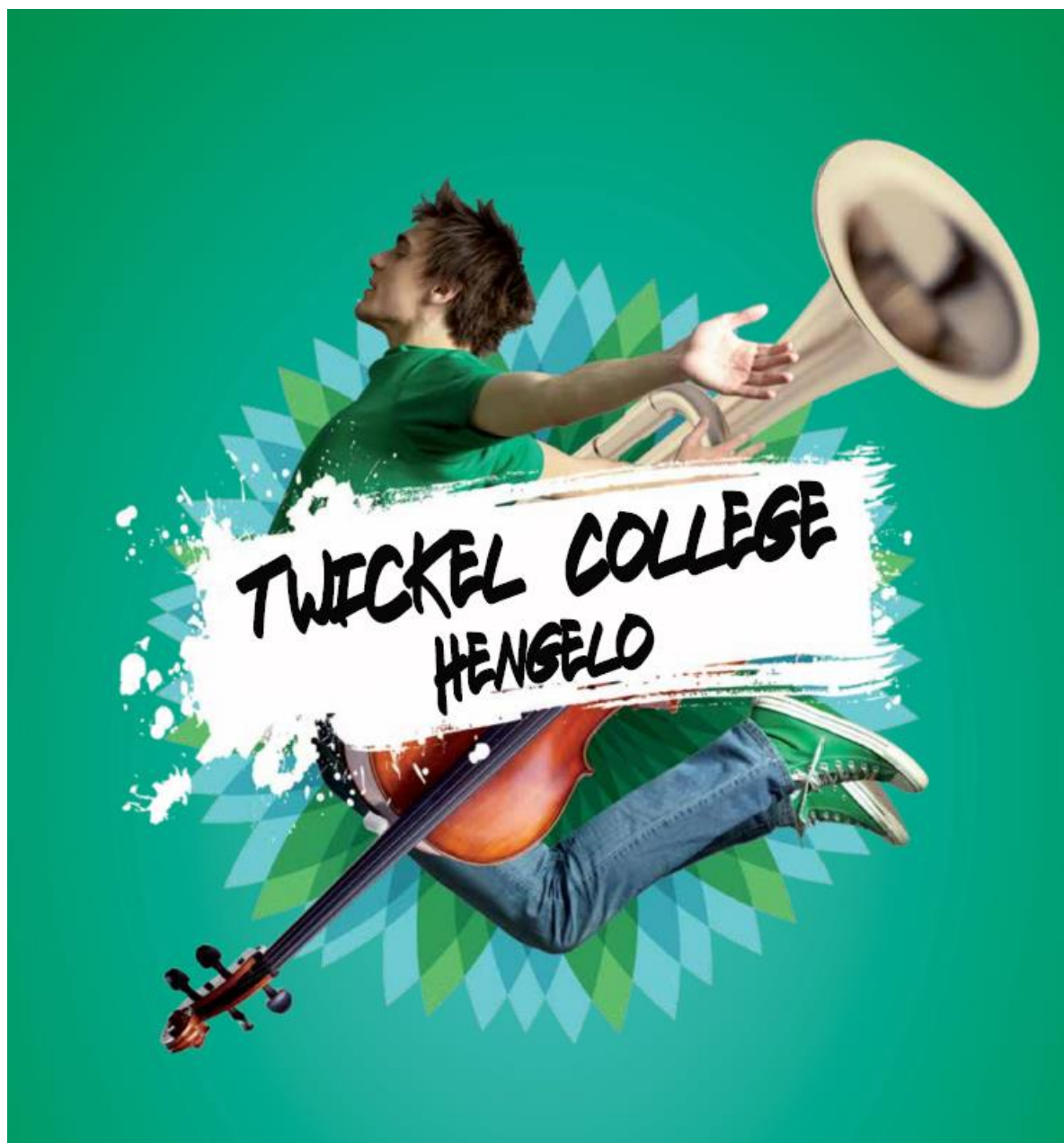

Schoolplan 2022-2025

Het Twickel College Hengelo

De school als creatieve stad

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Collectieve ambitie	5
2.1 Missie van Het Twickel College Hengelo	6
2.2 Visie van Het Twickel College Hengelo	6
2.3 Ambitie van Het Twickel College Hengelo	7
3 Onderwijskundig beleid	8
3.1 Onderwijsdoelen	8
3.2 Onderwijsaanbod op Het Twickel College Hengelo	26
3.2.1 Onderwijsaanbod onderbouw (klas 1, 2 en 3)	27
3.2.2 Onderwijsaanbod bovenbouw (klas 4, 5 en 6)	28
3.3 Leerlingvolgsysteem	34
3.4 Onderwijs resultaten	38
3.4.1 Opbrengstenkaart 2021	38
3.4.2 Ambities van Het Twickel College Hengelo	43
3.5 Pedagogisch klimaat en veiligheid	45
3.5.1 Veiligheidsbeleid	46
3.5.2 Respectbeleid	47
3.6 Didactisch handelen	47
3.7 Begeleiding en ondersteuning	47
3.8 Burgerschap	51
3.9 LOB	53
3.10 Innovaties in het onderwijs en ICT	55
3.10.1 ICT-vaardige docenten	55
3.10.2 ICT-vaardige leerlingen	55
3.10.3 ICT-fundament	56
3.11 Onderwijstijd	57
3.12 Externe relaties	57
4. Personeelsbeleid	59
5 Kwaliteitsbeleidsplan Scholengroep Carmel Hengelo	60
5.1. Onderwijskwaliteit en kwaliteitsbeleid	60
5.1.1 Visie op onderwijskwaliteit	61
5.1.2 Visie op kwaliteitsbeleid	62
5.1.3 Werkwijze	63
5.2. Inrichting kwaliteitsbeleid	64
5.2.1 Locatieschoolplan en locatieschooljaarplan	64

5.2.2 Zelfevaluatie	64
5.2.3 Sectieplan en sectievoortgangsgesprek	65
5.2.4 Gesprekkencyclus	66
5.2.5 Analyse onderwijsresultaten naar model Inspectie	66
5.2.6 Onderwijsrapportage	67
5.2.7 Analyse tussentijdse onderwijsresultaten.....	67
5.2.8 Tevredenheidsonderzoeken.....	67
5.2.9 Managementgesprek	68
5.2.10 Visitatie.....	69
5.3.Implementatie	69
5.4.Evaluatie, borging en verbetering	69
6 Literatuur	70
Bijlage 1. Kwaliteitskalender	71
6 Financiën.....	72
6.1 Sponsoring	72

1 Inleiding

Het Twickel College Hengelo biedt havo-, atheneum- en atheneum+ -onderwijs in Hengelo. Het Twickel College Hengelo is gehuisvest in een modern en duurzaam schoolgebouw, gebouwd vanuit het motto *De school als creatieve stad*. De school huisvest ongeveer 1250 leerlingen van leerjaar één tot en met zes. Het Twickel College Hengelo is een van de vijf onderwijsaanbieders in Hengelo die havo- en vwo-leerlingen bedient.

Op Het Twickel College Hengelo werken ongeveer 110 docenten die worden aangestuurd door drie teamleiders op de vestiging. De docenten zijn verdeeld in twee teams, een onderbouwteam en een bovenbouwteam. Het onderbouwteam wordt aangestuurd door één teamleider en het bovenbouwteam door twee teamleiders. Het onderwijsondersteunend team bestaat uit 10 medewerkers. Dit team wordt aangestuurd door een coördinator-OOP.

Het Twickel College Hengelo maakt deel uit van de scholengroep Carmel Hengelo. De scholengroep bestaat naast het Twickel College Hengelo uit het Twickel College Delden en Borne, het Avila College, Lyceum de Grundel en het C.T. Storkcollege. Het management wordt gevormd door een rector, twee onderwijsdirecteuren en een directeur bedrijfsvoering. De teamleiders zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding op de locatie.

De schoolleiding van het Twickel College Hengelo bestaat uit:

Astrid Pelgröm, teamleider onderbouw
Merle Busscher, teamleider bovenbouw
Rick Schulten, teamleider bovenbouw

Hengelo, april 2022

Het Twickel College Hengelo
Woolderesweg 130
7555 LC Hengelo
<http://www.twickelcollege.nl>

2 Collectieve ambitie

De beste plek om samen te leren, te worden en te zijn: 'jouw beste plek.'

Pijlers:

- Jouw beste route (Ontdek hoe je het beste leert)
- Jouw plek in een veranderende wereld (Zijn wie je bent en worden wie je wilt zijn)
- Aandacht voor jou en voor elkaar (Je staat er niet alleen voor)

Jouw beste route – *Ontdek hoe je het beste leert*

Carmel Hengelo wil voor jou de beste plek op school zijn. Een plek die écht bij je past. Je mag zelf meedenken over waar je naar toe wilt. Het is namelijk jouw route. Natuurlijk helpen wij je daarbij. Wij weten namelijk wat er binnen Carmel Hengelo mogelijk is. En dat is best veel! Samen kijken we hoe jij het best bij je diploma kan komen. Je legt de voor jou beste route door de school af. Op Carmel Hengelo is er voor iedereen plek. Want je kunt als je route daarom vraagt overstappen tussen onze verschillende scholen en opleidingen. Als jij ergens anders beter tot je recht komt, dan gaan we dat regelen. Dat is het mooie van meerdere scholen onder hetzelfde Carmel-dak.

Jouw plek in een veranderende wereld – *Zijn wie je bent en worden wie je wilt zijn*

Cijfers en resultaten zijn belangrijk, wij zijn niet voor niks een school. Maar bij ons ontwikkel je jezelf vooral ook als mens. Wie ben ik? Wat kan ik goed? Waar liggen mijn talenten? Dit moet je gaan ontdekken. En daar krijg je op Carmel Hengelo alle ruimte voor.

Wij vinden het mooi dat iedere leerling uniek is. Wij stimuleren jou om jezelf te zijn. En vanuit daar kun je ontdekken waar je goed in bent. Dat ga je het beste uitvinden als je je veilig voelt op school. Daar zorgen wij voor. Samen vinden we jouw plek in een wereld die steeds verandert. En veranderen vraagt lef, van jou én van ons.

Aandacht voor jou en voor elkaar – *Je staat er niet alleen voor*

Geen persoon is hetzelfde. Al die verschillen tussen mensen vinden we mooi. Dat willen we jou ook meegeven. Dat je trots bent op jezelf. Maar ook dat je het unieke van anderen waardeert. We verwachten dat jij open en sociaal bent naar iedereen op school. Je leert hoe mooi de eigenheid van ieder individu is. Zo krijg je waardering voor andere culturen, gebruiken en geloven. Je verruimt jouw blik en ontdekt wat jouw plek in de maatschappij is.

Kernwaarden: Aandacht, Ruimte en Ambitie

Wij willen de beste plek voor jou zijn. De plek om te leren en tussen ons te worden wie je bent. Het maakt niet uit op welk niveau je zit of voor welke richting je gekozen hebt. We doen er alles aan om jou een fijne en succesvolle schooltijd te bezorgen. Bij ons kun je rekenen op: **Aandacht, Ruimte en Ambitie**

Aandacht – *'Heb je goed geluisterd?'*

Je vormt je als persoon door vallen en opstaan in en buiten school. Vandaar dat onze aandacht verder gaat dan alleen je prestaties. We verdiepen ons in jouw situatie. We bereiden je voor op jouw plek in de veranderende wereld en brengen de wereld in de school en jou in de wereld. Van fouten mag je leren en wij geven om je welzijn en geluk. Zo ontwikkel jij je tot wie je bent en wilt worden. Het gaat behalve om prestaties ook om de betekenis van de dingen die je doet. Hoe sta ik in het leven? Waar ben ik voor en waar ben ik tegen, en waarom? Wat geeft mij voldoening? En waar ligt mijn toekomst? 'Zingeving' noemen we dat. Wat we voor jou willen bereiken, geldt ook voor alle anderen. Iedereen verdient elkaars aandacht en krijgt de ruimte voor zingeving. We waarderen elkaar, stimuleren de ander en respecteren de eigenheid van iedereen.

Ruimte – ‘Ken je je ruimte?’

Groeien vraagt om ruimte en die krijg je bij ons volop. Iedereen leert op zijn eigen manier en iedereen heeft zijn eigen talenten. Daarom krijg je bij ons steeds meer de kans op het op jouw manier te doen. Ietsjes minder van het ene of juist veel meer van het andere. We komen er samen achter wat het beste voor jou is. De ruimte om zelf regie te nemen en kansen te pakken bieden we je.

Ambitie – ‘Weet je wat je wilt?’

We zijn zelf ambitieus en dat verwachten we ook van jou. Daar ben je zelf verantwoordelijk voor. Je hebt het lef hebt de lat net wat hoger te leggen. Om uit je veilige zone te komen. Dat je ‘ja’ zegt terwijl je het best wel spannend vindt. Je durft je nek uit te steken en je bent niet bang om fouten te maken. Daarin sta je niet alleen want dat doe je onder onze begeleiding.

Leerlingbeloften

Op onze school voel je je thuis, en kun je bij iemand terecht. We kijken samen hoe je het beste leert en wat jouw beste route is. Samen gaan we kijken naar de toekomst. Wat heb je nodig en wat vind je leuk? Jij krijgt bij ons de ruimte en de mogelijkheden om je te ontwikkelen voor later. Je haalt niet alleen een diploma, maar leert ook wat er in de wereld om je heen gebeurt. Je ontmoet leerlingen en medewerkers en leert over verschillen tussen leerlingen in de school en over de mix van mensen daarbuiten. We nemen je op in onze Carmel Hengelo gemeenschap. Zij helpen jou en jij helpt hen. Worden wie je wilt zijn, daar gaan we samen voor. Vanuit die verbinding vind jij bij ons jouw beste plek.

2.1 Missie van Het Twickel College Hengelo

Het Twickel College Hengelo sluit zich aan bij de missie en visie van Carmel Hengelo. In lijn hiermee hebben we onze eigen missie en visie opgesteld.

Wij hebben ons als opdracht gesteld dat wij kinderen willen opleiden tot volwaardige burgers die we voorbereiden op een toekomst in de maatschappij waarin ze gelukkig zijn. Dit doen we vanuit het besef dat we deel uitmaken van een groter geheel en daarmee verantwoordelijkheid hebben voor onszelf en voor elkaar.

Het Twickel College Hengelo wil bijdragen aan een duurzame toekomst voor mens en natuur.

2.2 Visie van Het Twickel College Hengelo

Wij denken dat hoe beter de leerlingen de ‘spelregels’ begrijpen van de plek waar ze wonen en werken hoe duidelijker en gemakkelijker het leven is. Des te meer ruimte en tijd blijft erover om de omgeving waarin ze leven te verbeteren en hun geluk te vergroten.

Onze school heeft als motto: de school als creatieve stad. Wij zien de school als een stad in het klein. In de school kan de leerling oefenen wat hij in het echte leven (dat zich afspeelt in de stad, dorp) tegenkomt namelijk: wonen (gezin), werk, sport, theater, kunst, wetenschap en filosofie, religie. In de verschillende wijken, de vleugels van de school, worden deze onderdelen zichtbaar.

Elk vak bij ons op school is even belangrijk. Immers je hebt alle vaardigheden nodig om goed te kunnen leven, wonen en werken. Creativiteit is in al deze gebieden belangrijk.

Wát we onze leerlingen ook leren, ons uitgangspunt is altijd creativiteit. Het nu, en zeker ook de toekomst stelt ons voor uitdagingen waarvoor wij nog geen oplossingen hebben en waar we creativiteit, kennis en het vermogen om samen te werken voor nodig is.

2.3 Ambitie van Het Twickel College Hengelo

We bouwen het concept De school als creatieve stad verder uit. Wij willen dé school worden in Twente waar de leerlingen hun interesse en talenten kunnen ontdekken en verder kunnen ontwikkelen. We doen hierbij een groot beroep op creativiteit in de breedste zin van het woord, zowel binnen als buiten de lessen. Elk vak bij ons op school is even belangrijk, omdat elk vak op zijn eigen manier bijdraagt aan de persoonsvorming van onze leerlingen. Immers je hebt alle vaardigheden nodig om goed te kunnen leven, wonen en werken. Creativiteit in combinatie met kennis en vaardigheden is nodig om de vragen die de toekomst ons stelt te kunnen beantwoorden. Daarnaast willen we van de drie domeinen van onderwijs (kwalificatie, socialisatie en subjectivering) het domein van subjectivering meer zichtbaar en concreter maken in onze lessen, dit doen we door wereldgericht onderwijzen (Biesta, 2019).

Meer dan gemiddeld komen leerlingen bij ons op school in aanraking met culturele uitingen en uitingen op het gebied van muziek, dans, theater en sport. Ook creëren we mogelijkheden voor leerlingen met (top)talent zodat zij een kans krijgen hun talent verder te ontwikkelen op een van deze onderdelen.

De volgende stap die we zetten is dat we de talentprogramma's, het programma van het duurzaam wereldonderwijs, waar de Eco-Schools Twickel College een leidende rol in heeft, en een deel van het buitencurriculaire programma integreren in het reguliere programma voor alle leerlingen. We willen in de reguliere lessen nog beter aansluiten op individuele talenten en interesses van de leerlingen.

Bovendien willen we dat onze lessen zodanig van opzet en inhoud zijn dat zij creativiteit van leerlingen stimuleren. Ook zetten wij in op duidelijk herkenbare en gestructureerde lessen.

In september 2021 zijn wij Eco-School geworden. We hebben de ambitie om in twee jaar tijd de 'groene vlag' te halen. Hiermee committeren we ons aan de zeventien werelddoelen ook wel duurzaamheidsdoelen of sustainable development goals (SDG's) genoemd. Ook voor onze school zijn deze doelen belangrijk. We willen onze school verduurzamen. Dit doen we door duurzaamheid m.b.t. het certificeringstraject Eco-School te implementeren en zichtbaar te maken in ons handelen en in ons gebouw. Duurzaamheid is hiermee geen losstaand begrip maar staat voor een integrale benadering binnen onze school (whole school approach) (zie ook bijlage 1 *handboek Eco-schools* en bijlage 2 *projectplan duurzame school*).

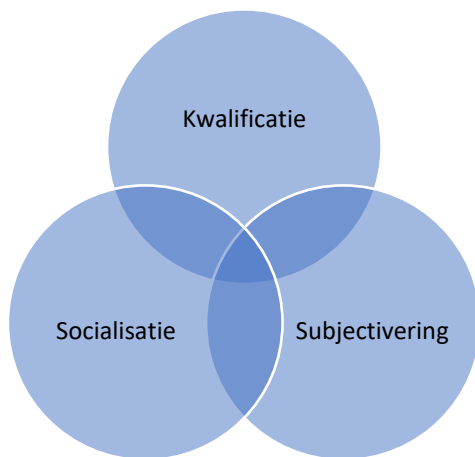
Figuur 1 Sustainable development goals

3 Onderwijskundig beleid

3.1 Onderwijsdoelen

Visie op onderwijs

De manier waarop wij ons onderwijs inrichten is gebaseerd op de onderwijskundige visie van de Stichting Carmelcollege. Een belangrijke uitspraak van de Stichting Carmelcollege is “Kennis is maar de helft.” Daarmee wordt aangegeven dat onderwijs zoveel meer is dan kennisoverdracht. Biesta (2015) spreekt over de drie doeldomeinen van onderwijs: kwalificatie, socialisatie en subjectivering. Deze doeldomeinen zijn voor het Twickel College Hengelo een belangrijke leidraad en zij vormen de paraplu waaronder wij ons onderwijs vormgeven. In feite zou je kunnen zeggen dat kennis niet de helft is maar “Kennis is maar een derde!” Als school hebben we veel ervaring op het gebied van kwalificatie en socialisatie en wordt hier concreet invulling aan gegeven. Het domein ‘subjectivering’ is nu nog meer impliciet in ons handelen verweven. We willen dit meer expliciteren, zodat we er bewuster invulling aan kunnen geven. Dit doen we onder andere door *De school als creatieve stad* nog meer zichtbaar te maken binnen en buiten de lessen. In de volgende paragrafen maken we duidelijk hoe wij dat doen.

Figuur 2 Drie doeldomeinen van onderwijs (Biesta 2015)

Visie op leren

Wereldgericht onderwijs

Zoals in de vorige paragraaf aangegeven, besteden we in ons onderwijs expliciet aandacht aan de domeinen: kwalificatie, socialisatie en subjectificatie. Dat gebeurt zowel binnen als buiten de lessen, binnen als buiten de school, individueel en in samenwerking met anderen. In dit proces zien wij de docent als de spil in het leerproces van de leerling. De docenten zijn geen vervangbare hulpbronnen voor het leren, maar zij hebben iets te bieden en weten dit op een duidelijk en inspirerende wijze over te brengen. De docent is vanuit kennis en ervaring in staat om te herkennen wat voor de leerling de moeite waard is om te leren en kan dit aan de leerlingen uitleggen. Zij weten de leerlingen te prikkelen of te verwonderen. Met andere woorden zij weten iets ‘wakker te maken’ waardoor de leerlingen gemotiveerd worden om te leren. Ook zal de docent de leerlingen uitdagen om met weerstanden om te gaan en ze uit dagen deze ‘plek der moeite’ op te zoeken omdat wij denken dat daar het echte leren plaatsvindt.

Lestijd is bij ons op school contacttijd. Het uitgangspunt is dat de les gegeven wordt door de vakdocent. De docent is dus meer dan een begeleider. Om zowel voor de leerlingen als de docenten helder te hebben hoe aan de drie domeinen wordt gewerkt, worden deze domeinen vertaald naar concrete lesdoelen. Wij gaan ervan uit dat indien lesgeven en leren duidelijk zichtbaar zijn en leerlingen uitgedaagd worden iets te leren, de kans groter is dat hun prestaties verbeteren. We verwachten van leerlingen dat ze initiatief leren nemen in hun eigen leerproces en hierover ook verantwoording (leren) afleggen. Dit impliceert dus een andere manier van werken (formatief handelen) en dus ook een andere manier van vorderingen in het leerproces zichtbaar maken dan via de huidige wijze van (voornamelijk summatief) toetsen. Dit meer formatief werken is één van de ontwikkelpunten voor de komende jaren.

Onderwijs bij ons op school, in welke vorm dan ook, kwalificeert (verschafft leerlingen toegang tot kennis, vaardigheden, houdingen, inzicht); het socialiseert (leidt ze in in tradities en praktijken) en doet iets met de leerling als persoon. Met name het kwalificeren en socialiseren zijn domeinen die makkelijk zichtbaar te maken zijn in het onderwijs. De subjectificatie is de meest moeilijke functie van onderwijs en behoeft enige toelichting.

Volgens Biesta kan subjectificatie worden omschreven als:

“Onderwijs als subjectificatie is duidelijk georiënteerd op volwassen bestaanswijzen, en kan worden beschreven als het bemoedigen van de zin om te proberen je leven in de wereld te leven. Daarbij gaat het om het creëren van echte situaties waarin de leerling zichzelf in relatie tot de ander en de wereld tegenkomt en zich (telkens opnieuw) niet in het centrum van de wereld plaatst en het verlangen ontwikkelt zo te willen bestaan.” (Biesta, 2019).

In onze missie staat dat wij onze leerlingen willen opleiden tot volwaardige burgers die we voorbereiden op een toekomst in de maatschappij waarin ze gelukkig zijn. Dit doen we vanuit het besef dat we deel uitmaken van een groter geheel en daarmee verantwoordelijkheid hebben voor onszelf en voor elkaar. En dat we willen bijdragen aan een duurzame toekomst voor mens en natuur. Hiermee hebben wij als school onszelf een pedagogische opdracht gesteld namelijk een verlangen opwekken bij leerlingen om als subject van hun eigen leven te bestaan. Hierin zien wij de leerling als ‘een eigenstandig individu’ en ‘een zelf zijn’. Dit wil zeggen dat wij de leerling helpen zelfstandig te zijn in vrijheid en in verbinding met de ander. Deze vrijheid is geen grenzeloze vrijheid maar een vrijheid die ruimte geeft om te handelen in relatie tot de ander; met andere woorden handelen vanuit verantwoordelijkheid en weten te handelen. Kortom: *subject-zijn* betekent dat je jezelf verhoudt tot anderen, of tot bestaande normen, praktijken enzovoorts. Uiteindelijk moet de leerling daar zelf iets in doen, hij/zij kan de verantwoordelijkheid niet afschuiven.

Deze derde functie van onderwijs is de meest complexe en meest abstracte en daarmee voor docenten het moeilijkst om in praktijk te brengen. Om deze derde functie van onderwijs recht te doen willen wij wereldgericht onderwijzen. Ons onderwijs richten we zo in dat we leerlingen helpen als subject in het eigen leven te staan en dat wij hen helpen bij hun identiteitsontwikkeling. Hoe doen we dat? Door drie pedagogische handelingsperspectieven toe te passen, namelijk: onderbreking, vertraging en ondersteuning (Eidhof e.a. 2021).

Het eerste perspectief is het de *onderbreking* van de ontwikkeling. We stellen ons de vraag welke ontwikkeling is wenselijk of welke minder of niet. Daarbij is de realiteit (wereld) het criterium voor de (on)wenselijkheid van de ontwikkeling. Een onderbreking bestaat uit het tonen van iets aan de leerling. In het richten van de aandacht op iets buiten het kind zelf, vanuit de veronderstelling dat daar voor de leerling iets te zien is waarvan het belangrijk is dat daar aandacht aan besteed wordt.

1. Onderbreken door:

- Bewust een ander perspectief tegenover dat van de leerling te zetten en leerlingen vanuit een ander belang te laten redeneren
- Leerlingen confronteren met maatschappelijke kwesties en hun eigen referentiekader, bijvoorbeeld door discussies te voeren en daar zelf open vragen in te stellen of analyse van maatschappelijke problemen
- Niet alleen aandacht van de leerlingen op iets buiten henzelf te richten, maar ook weerstand in te brengen op weg naar het behalen van een doel

Het tweede perspectief betreft de *vertraging*; oftewel de leerling krijgt de tijd om te oefenen en te verwerken om op een meer volwassen manier te handelen.

2. Vertragen door:

- Dilemma's te presenteren en zo leerlingen laten botsen op de realiteit, waarin andere leerlingen iets anders vinden, zodat zij even moeten stilstaan bij waarom dat zo is en kunnen overwegen om samen te werken of hun standpunt te herzien
- Een leerling die een stevige uitspraak doet niet corrigeren, maar laten onderzoeken welke consequenties dat zou hebben of wat haar of zijn beweegredenen zijn

- Een voor leerlingen uitdagende vergelijking voorleggen, maar ze de vrijheid geven zelf positie te kiezen

Ondersteuning is het derde perspectief. Docenten hebben de verantwoordelijkheid om leerlingen niet in hun eentje te laten ronddwalen in een moeilijke situatie, maar ondersteuning te bieden door bijvoorbeeld behulpzame en richtinggevende vragen te stellen.

3. Ondersteunen door:

- Als leerlingen gefrustreerd zijn samen onderzoeken hoe je dat zou kunnen veranderen
- Met een gebaar je vertrouwen uitspreken, een leerling vrijheid geven zelf te kiezen welke bijdrage zij of hij wil maken bij een groepsopdracht
- Leerlingen sturing en aandacht geven, aanwijzingen, complimenten
- Een leerling laten zien dat hij/zij niet de enige is met afwijkende manier van denken of doen
- Leerlingen door middel van rollenspel laten proeven aan het innemen van een andere positie

Kortom: subjectiverend of wereldgericht onderwijs stelt de wereld centraal en subjectivering is mogelijk door de ontmoeting van de leerlingen met de wereld. Om bij leerlingen het verlangen te wekken op een volwassen wijze in de wereld te willen bestaan, onderscheiden we drie pedagogische handelingsperspectieven: onderbreken, vertragen en ondersteunen (Eidhof e.a. 2021). Het wereldgericht onderwijzen is tevens één van de pijlers van de Eco-schools.

Visie op didactiek

Wij streven ernaar om ons onderwijs zo in te richten dat de pedagogische insteek en de handelingsperspectieven richtinggevend zijn voor de didactische beslissingen die de docenten nemen. In de didactiek zit altijd een pedagogische component en pedagogiek en didactiek gaan hand in hand.

Hiervoor hanteren we een didactisch concept. Dit concept is niet dwingend maar een hulpmiddel om de kwaliteit van de instructielessen te verbeteren. De komende jaren gebruiken we om ons te verdiepen en te scholen in de verschillende onderdelen en vaardigheden van dit didactisch concept.

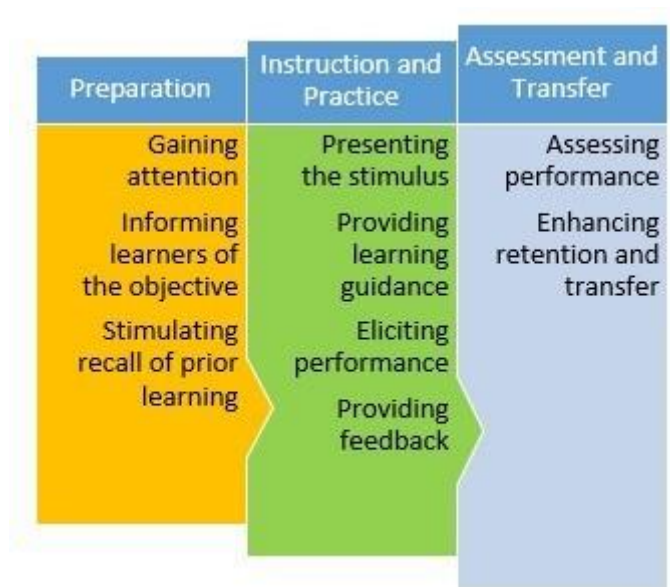
In dit didactische concept wordt in de inleidingsfase (van een les of lessenserie) voorkennis opgehaald, de leerlingen worden geprikkeld en nieuwe kennis wordt opgedaan. Vervolgens gaat de leerling individueel of samen met andere leerlingen aan het werk gaat om de kennis eigen te maken. De docent stemt zijn instructie af op de instructiebehoefte van de leerling en gebruikt hierbij activerende werkvormen. Tijdens het leerproces vindt er voortdurend feedback plaats. Tussen docent en leerling(en) of leerlingen onderling. (de fases in dit model kunnen van volgorde wisselen)

Om het didactisch concept vorm te geven, werken we a.d.h.v. het directe instructiemodel. Dit directe instructiemodel heeft een positief effect op de leeruitkomsten in verschillende domeinen (Hattie 2015).

Het Activerende Gedifferentieerde Directe Instructiemodel

De instructielessen worden vormgegeven door middel van Activerende Gedifferentieerde Directe Instructie (AGDI). AGDI is een vorm van (in eerste instantie) docent-gestuurde instructie, gericht op het overbrengen van informatie en ontwikkelen van vaardigheden. Het traditionele directe instructiemodel heeft zijn oorsprong in de *Nine Instructional Events* van Gagné. Een goede instructie

bestaat volgens zijn aanpak uit 3 fasen (voorbereiding, instructie & oefening, toetsing en transfer), waarin de negen stappen, 'instructional events' plaatsvinden:

Figuur 3 Directe instructiemodel

In het Nederlands vertaald en vereenvoudigd in de vorm van het Activerende Gedifferentieerde Directe Instructie Model betekent dit dat de docenten en leerlingen de volgende stappen doorlopen:

Docent:

1. Terugblik (ophalen van voorkennis)
2. Oriëntatie (vooruitblik en doelen stellen)
3. Uitleg (presentatie en inspiratie)
4. Begeleide inoefening
5. Zelfstandige verwerking
6. Evaluatie (assessment en feedback)
7. Terug- en vooruitblik (transfer)

Leerlingen:

1. Waarnemen; de leerling wordt geprikkeld, nieuwsgierig
2. Verbinden; herkenning; verbindt het met iets van/voor hemzelf
3. Verwerken; vanuit voorkennis
4. Individualiseren; aan de slag
5. Oefenen
6. Uitbreiden; in breder perspectief inzetten
7. Creatief en toepassend inzetten

De instructie hoeft in het ADGI-model niet voor alle leerlingen precies hetzelfde te zijn. Om te kunnen differentiëren tussen leerlingen die met minder instructie af kunnen, of juist meer instructie behoeven, kan de instructie en verwerkingsfase binnen lesgroep de lesgroep verschillende vormen aannemen. Het schema hieronder laat zien dat er binnen de AGDI uiteindelijk voor drie verschillende groepen wordt gedifferentieerd. Tevens toont het model dat in alle stappen het activeren van de

leerling nadrukkelijk aandacht heeft én dat buiten de feedback in de afsluiting van de les er in *alle* stappen sprake (kan zijn) van gerichte feedback.

Figuur 4 AGDI-model

Voor wat betreft het activeren van leerlingen heeft de docent een cruciale rol. We gaan (in eerste instantie) uit van een docent-gestuurde invulling van het AGDI. Het model geeft echter ook ruimte om meer leerling gestuurd in te vullen, afhankelijk van de competenties en behoeften van de betreffende docent en leerlingen. Zo zijn de verschillende stappen in het model zowel docent-gestuurd in te vullen, maar er kan ook in elke stap juist het initiatief en de regie bij de leerling worden gelegd. Bijvoorbeeld door leerlingen zelf voorkennis te laten ophalen, eigen doelen te laten stellen, zelf informatie op te laten zoeken, door leerlingen te laten presenteren, elkaar feedback te geven, etc.

Creativiteit

Wij vinden het belangrijk dat binnen de lessen of lessenserie aandacht is voor creativiteit. Wat verstaan wij onder creativiteit? Er zijn veel definities te vinden van het begrip creativiteit, hetgeen de veelzijdigheid van het begrip illustreert. Zo beschrijft Robinson (2015) creativiteit als “the process of having original ideas that have value”. Volgens Thijs et al. (2014) gaat het bij creativiteit om *het bedenken van nieuwe ideeën en deze kunnen uitwerken en analyseren*. Wij zien creativiteit als een proces waarbij originele, waardevolle ideeën worden gevormd, uitgewerkt en op waarde geschat bij zowel docenten als leerlingen.

Creativiteit vraagt bij zowel leerlingen als docenten om het volgende:

- Een onderzoekende en ondernemende houding;
- Het kunnen denken buiten de gebaande paden en nieuwe samenhangen kunnen zien;
- Het kennen van creatieve technieken (brainstorming en dergelijke);
- Het durven nemen van risico's en fouten kunnen zien als leermogelijkheden;
- Leerlingen en ook medewerkers moeten de kans krijgen om hun eigen vragen te stellen, antwoorden te bedenken en uit te proberen, fouten te maken, kritisch te reflecteren en goed samen te werken (Van de Wateren, 2015).

Hoe werken we aan creativiteit binnen en buiten de lessen?

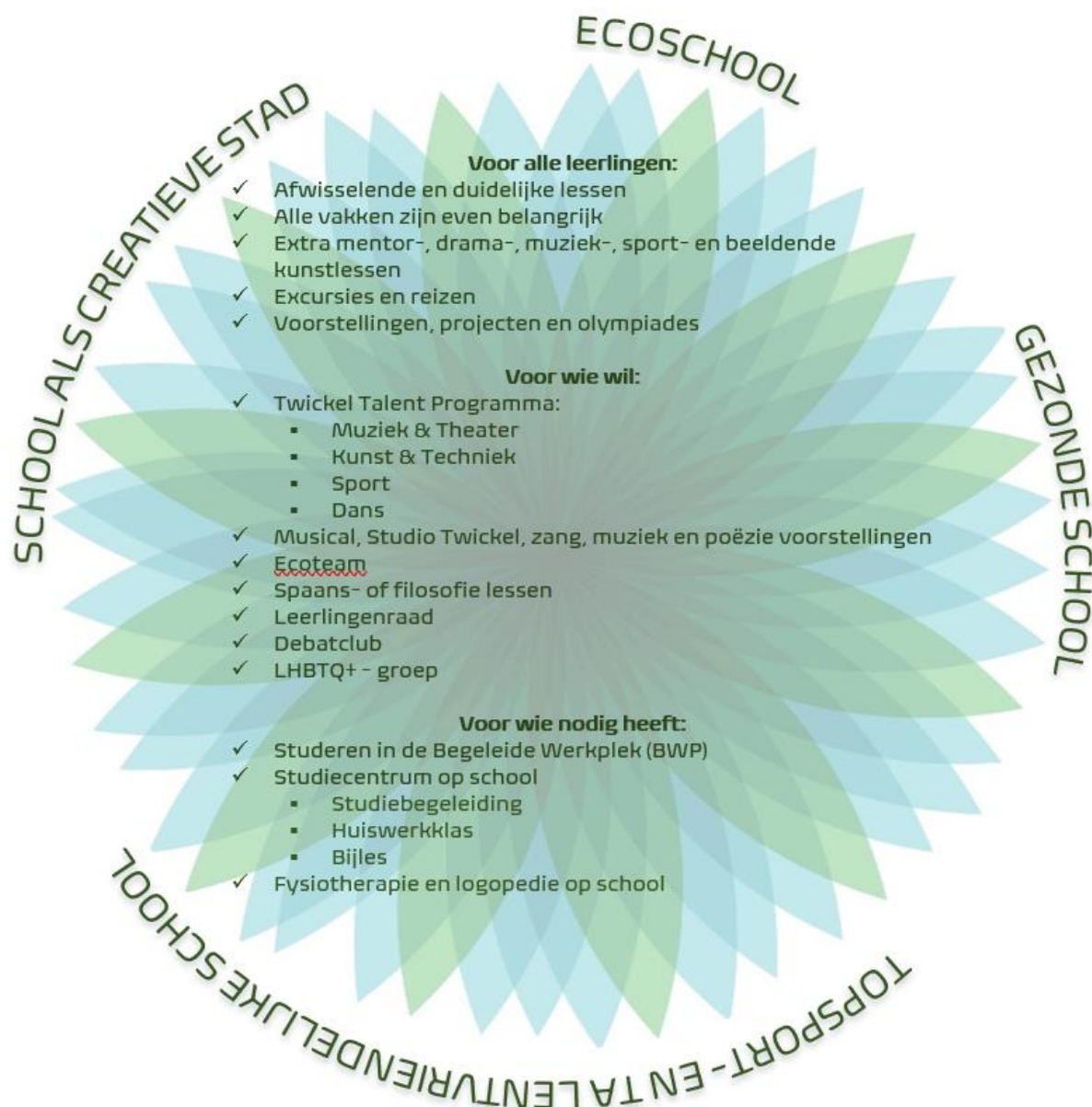
- Docenten formuleren opdrachten die wat niveau betreft haalbaar zijn én die leerlingen uitdagen nieuwe ideeën te bedenken en nieuwe samenhangen te zien;

- Docenten laten leerlingen gebruikmaken van uiteenlopende (brainstorm) technieken om tot oplossingen te komen (divergeren);
- Docenten stimuleren leerlingen tot het stellen van vragen en het bedenken van antwoorden. Uitproberen en fouten maken horen bij het leerproces;
- Docenten bieden hulp bij het beoordelen welke ideeën de moeite waard zijn om uit te werken (convergeren). Kennis is hierbij van belang;
- Docenten bieden diverse (samen)werkvormen aan en de mogelijkheid voor leerlingen om hierin te kiezen;
- Naast de lessen bieden we de leerlingen een rijk en gevarieerd aanbod van facultatieve onderwijsprogramma's;
- We werken toe naar student-led change onderwijs; leerlingen worden geactiveerd om hun leer- en leefomgeving te onderzoeken en aan de slag te gaan met concrete acties en maatregelen om het onderwijs vorm te geven. Voorbeelden zijn: de leerlingenraad die met initiatieven komt, het Eco-Team beslist welke acties ondernomen worden, leerlingen in de GSA, leerlingen van Studio Twickel en spontane initiatieven van leerlingen.

Visie zichtbaar buiten de lessen

Buiten de lessen vinden ook leeractiviteiten plaats; de informele leersituaties. Juist in deze praktijksituaties vindt informeel leren plaats. Leerlingen leren samenwerken, hun grenzen verleggen, presenteren, hun interesses en talenten ontdekken en ontwikkelen. Ze leren van en met elkaar. Dit werkt positief door in het plezier en de motivatie voor school. We bieden daarom een breed buitencurriculair programma aan waarbij de nadruk meer ligt op de socialiserende en persoonsvormende doelen. Voorbeelden van dit programma zijn:

- Voorspeelavonden muziek: podiumervaring, samenwerken, presenteren voor publiek;
- Studio Twickel: leerlingen maken een live-programma voor medeleerlingen en collega's;
- Musical: samenwerking met Jeugdorkest, Studio X-Dance, presenteren, optreden;
- Sporttoernooien (organiseren);
- Debatclub
- LHBTQ+ -groep
- Leerlingeraad
- Ecoteam
- Poëzie avond;
- Twickel Talent Programma's;
- Kerstconcerten met groot jongerenkoor Twickel leerlingen in samenwerking met het Twents Jeugd Symfonie Orkest;
- Excursies, reizen, kamp, bedrijven bezoeken;
- Leren in samenwerking met bedrijven, hogescholen en universiteiten.

Figuur 5 School als creatieve stad

Hoe werken we aan de verdere ontwikkeling van ons onderwijs?

We dagen iedereen uit zichzelf en zijn talenten en interesses te ontdekken en verder te ontwikkelen. In ons onderwijs streven we naar een balans tussen kennis en vaardigheden, persoonsvorming en leren samenleven. Hierbij bieden we leerlingen mogelijkheden, binnen en tussen vakken en in extra talent programma's, om eigen talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Dit doen we door het leren centraal in de school, de klassen, secties en teams zichtbaar te maken. We maken gebruik van eigen expertise, good practice, en opbrengsten uit wetenschappelijk onderzoek. Hierbij werken we zowel in ontwikkelgroepen als ook in professionele leergemeenschappen, waarbij ook locatie overstijgend wordt gewerkt aan onderwijsontwikkeling.

Van leerlingen en medewerkers verwachten we dat ieder de basis op orde heeft omdat we ervan uitgaan dat dit helpt om tot betere prestaties en resultaten te komen. We zetten in op eigenaarschap

en autonomie van de docenten. We werken samen aan schoolontwikkeling en betrekken hierbij de diverse gremia. Dit geven wij op de volgende manier vorm.

Samen met docenten, leerling en ouders bepalen we hoe we ons onderwijs inrichten. Hierbij spelen verschillende groepen een belangrijke rol:

- leerlingenraad
- ouderraad
- (P)DMR
- Raad van Secties (RVS)
- docententeam
- specifieke onderwijskundige project/ontwikkelgroepen met mandaat
- Professionele Leergemeenschappen (PLG)
- Incidenteel: crisisteam bestaande uit personeel, leerlingen en ouders

Initiatieven tot onderwijsontwikkeling kunnen zowel top-down als bottom-up plaatsvinden. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we het eigenaarschap en draagvlak van de collega's en leerlingen een voorwaarde vinden en dit stimuleren. Ideeën over onderwijsinnovatie- en ontwikkeling worden via een docent of schoolleiding besproken in de Raad van Secties (RVS), een overleg tussen schoolleiding en sectievoorzitters. Vervolgens wordt daar gekeken of de ideeën passen binnen de visie en het bestaande beleid en of er draagvlak voor is.

De komende jaren willen wij nog meer ruimte creëren voor de vaksecties. De vaksecties worden gestimuleerd om te werken aan het professionaliseren van hun vaksectie, meer evidence based en meer planmatig. Meerdere keren per schooljaar en afhankelijk van de ontwikkeling waar de sectie zich mee bezighoudt, gaat de schoolleiding in gesprek met elke sectie. De vaste onderwerpen die daarbij aan bod komen, zijn:

- Samenwerking binnen de sectie en samenwerking met de schoolleiding
- Sectie ontwikkelplannen
- Resultaten
- Bijdrage sectie aan de schoolontwikkeling

Onderwijsontwikkeling wordt niet alleen opgepakt door de RVS en de secties, maar ook door het vormen van een projectgroep of een PLG/ontwikkelteam. In dat geval wordt een onderwerp door een afvaardiging van collega's opgepakt. Hieraan ligt een projectplan ten grondslag of een canvas waarin beschreven staat waar aan gewerkt wordt, op welke manier en wat de planning is. De (tussentijdse) opgedane kennis en ontwikkeling wordt gedeeld met de andere collega's tijdens de RVS-bijeenkomsten of studiedagen. Afhankelijk van het onderwerp en de opdracht worden de uiteindelijke resultaten en/of producten vastgelegd in een beleidsstuk en ter goedkeuring voorgelegd aan de DMR. Wij kennen de volgende ontwikkelteams:

- Formatief werken
- A+ groep
- Duurzaam wereldonderwijs (ecoteam en eckernteam samen)
- De musical
- Overgangsnormen
- StudieCentrum

De overlegmomenten en studiedagen zijn vastgelegd in een vergaderschema. In dit schema staan, onder voorbehoud, per periode en bijeenkomst de onderwerpen beschreven.

Schooljaarplan 2021-2022

Een inhoudelijke en procesmatige uitwerking van de speerpunten m.b.t. de schoolontwikkeling / schoolplan voor 2021-2022 volgt hieronder. Daarnaast wordt beschreven wat er gedurende het schooljaar 2020-2021 is bereikt, op het gebied van deze speerpunten.

Speerpunten op schoolniveau:

1. Kwaliteitsverbetering lessen

- Eenduidige opbouw lessen; eenduidig didactisch model (ADGI-model) met meer aandacht voor creativiteit en wereldgericht onderwijs waarin expliciet aandacht is voor subjectivering (onderbreken, vertragen en ondersteunen);
- Kwaliteitsverbetering lessen en betere resultaten met name bij de risicovakken biologie, scheikunde, natuurkunde en Engels;
- Duidelijke havo-didactiek met name in klas 1 en 2 havo/atheneum waarbij kansen worden geboden voor leerlingen die atheneumpotentie hebben (Bijlage 4 Verschillen havo en atheneum);
- Waar mogelijk meer gepersonaliseerd werken. Ontwikkelen van visie op differentiatie: niveau, tempo en interesse; en dit zichtbaar maken in de lessen;
- Toetsbeleid, PTA en PTO (bijlage 5 toetsbeleid/deels concept);
- Taalbeleid en NT2-beleid (bijlage 6 taalbeleid);
- Goede doorstroom klas 1 en 2 naar klas 3 havo of 3 vwo;
- Goede examenresultaten op de havo en vwo.

2. De basis op orde

- Absentiebeleid, huiswerk en spullen voor elkaar;
- Verdere uitwerking StudieCentrum (bijlage 7 StudieCentrum)
 - Intensieve begeleiding
 - Bijlessen voor alle vakken
 - Huiswerkklas
 - Basisondersteuning studievoordigheden.

3. Doorontwikkeling mentoraat en ondersteuning

- Inhoud mentorlessen: studievoordigheden en sociaal-emotionele vaardigheden, profiel-studie- en beroepskeuze (bijlage 8 LOB);
- Scholing mentoren van klas 1, 2 en 3 o.g.v. gespreksvaardigheden, sociaal-emotioneel welbevinden en zingeving;
- Versterking van het mentoraat door de combinatie met dramalessen voor klas 1 en 2 (bijlage 9 handboek mentoraat en bijlage 10 Actiepunten mentoraat);
- Ontwikkelen Sovatraining, weerbaarheidstraining en faalangst- en stressreductietraining.

4. Profileren als *School als creatieve stad*.

- *De school als creatieve stad* zichtbaar in de lessen; afwisseling in werkvorm, samenwerkingsvorm, keuze in opdrachten etc.;
- *De school als creatieve stad* zichtbaar buiten de lessen; aanvullend aanbod in talent programma's, culturele activiteiten, theater, zang, dans en muziek;
- Samenhangend en vakoverstijgend onderwijs stimuleren;
- Twee jaarlijkse uitvoering musical in samenwerking met partners (bijlage 11 projectplan musical);
- Ontwikkeling Twickel Kanaal (bijlage 12 projectplan Twickel Kanaal);
- Vergroten inspraak leerlingen d.m.v. een sterke leerlingenraad, ecoteam, deelname leerlingen aan ontwikkelgroepen en klankbordgroepen.

5. Ontwikkelen van de A+ als stroom naast het al aangeboden AA+ onderwijs (Zie bijlage 3 beleidsplan A+)

- afronden en borgen beleid A+ vanuit paradigma talentontwikkeling waarin zowel korte termijn doelen gericht op hoogbegaafde leerlingen als lange termijn doelen gericht op meer getalenteerde leerlingen (ook Havo) zijn opgenomen overeenkomstig A+ werkwijze;
- maken van beleid hoogbegaafden;
- zichtbaar kennis hoogbegaafden en betrokkenheid van vakdocenten vergroten met specifieke aandacht voor: signaleren, verrijking, motivatie leerlingen;
- ontwikkelen, implementeren en borgen doorgaande lijn A+;
- meer aandacht voor verschillen door verrijking A/A+ per vak als vast onderdeel van de lesstof;
- vergroten participatie van leerlingen aan A+ in klas 1 en 3. Actief betrekken van de leerlingen zelf bij het evalueren en optimaliseren van de huidige werkwijze.

6. Duurzaamheid en wereldonderwijs

- Eco-school concept uitwerken ;
- Wereldgericht onderwijs inventariseren, zichtbaar maken en verder ontwikkelen;
 - Scholing van docenten scholing op het gebied van de subjectiverende functie van onderwijs (onderbreken, vertragen, ondersteunen).
 - Pilot in de onderbouw tijdens de toets/activiteitenweek met een project over burgerschap door de docenten maatschappijleer
 - In de onderbouw worden voor het curriculum van het mentoraat lessen burgerschapsvorming ontwikkeld en uitgevoerd o.l.v. de docenten maatschappijleer
- *Gezonde School* concept verder uitwerken in samenwerking met onze partners (fysiotherapiepraktijk de Driesprong en Judoschool Haagsma). En verdere implementatie overeenkomst het Carmel beleidsagendapunt *Carmel Vitaal* in school overstijgende projecten (zie bijlage 13 beleidsplan Carmel Vitaal);
- Gezonde School concept ontwikkelen voor personeel van het TCH en de SCH (in samenwerking met P&O en adviseur Carmel Stichting, coördinatoren gezonde school en partners).

7. ICT en doorontwikkeling afstandsleren of hybride onderwijs

In schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 hebben we door de maatregelen m.b.t. corona, afstandsleren en hybride onderwijs ontwikkeld. Het hybride onderwijs wordt ingezet in situaties waarin leerlingen en docenten niet fysiek in staat zijn naar school te komen, maar wel in staat zijn onderwijs te volgen of te geven vanuit huis. Daarnaast gebruiken we steeds meer ICT-toepassingen in de les. Het werken met Teams is gemeengoed geworden. De gehanteerde lesmethodes bieden steeds meer digitale content waarmee in de klas wordt gewerkt o.a. ter behoeve van de differentiatie.

We werken op dit moment met laptopkarren. In schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 vindt er een heroriëntatie plaats en wordt de overstap naar Cyod/Byod besproken.

8. Nationaal Plan Onderwijs

In schooljaar 2020-21 is het plan van aanpak voor het Nationaal Plan Onderwijs geschreven. Dit plan wordt in schooljaar 2021-22 en 2023 uitgevoerd (zie bijlage 14, 15 en 16 NPO). Dit plan heeft tot doel de mogelijke achterstanden opgelopen in de coronaperiode weg te werken. Een belangrijk onderdeel van dit plan, het StudieCentrum, willen we een meer structureel karakter geven. In het voorjaar van 2022 wordt een schoolscan uitgevoerd om te inventariseren welke interventies effectief zijn en voortgezet moeten worden en welke maatregelen genomen moeten worden in schooljaar 2022-23. Dit wordt vastgelegd in een Plan van Aanpak 2022-23.

Nr	Focuspunten	Waar willen we naartoe? Hoe ziet het succes eruit?	Resultaat	Waar staan we nu? Planning proces en evaluatie	Verantwoordelijke/ eigenaar Wie is daar voor nodig? Wat is daar voor nodig?
1	Kwaliteitsverbetering lessen				
	1.1 Eenduidige opbouw lessen; eenduidig didactisch model (ADGI-model) Waar mogelijk meer gepersonaliseerd werken. Ontwikkelen van visie op differentiatie: niveau, tempo en interesse; en dit zichtbaar maken in de lessen	De leerlingen ervaren structuur en opbouw in de lessen. De docenten volgen een zelfde activerend didactisch model waarbij initiatief meer de leerling wordt gelegd en er meer ruimte voor differentiatie is	We hanteren een eenduidig didactisch model voor de organisatie van de les. Aan het begin van de les zijn de doelen goed geformuleerd. Tijdens en aan het eind van de les wordt gereflecteerd op de doelen en feedback gegeven.	Vervolgstep: we onderzoeken welk didactisch model passend is voor deze doelgroep. Implementeren en evalueren. nov 21. Studiedag presentatie AGDI-model dec-jan: sectie stelt eigen jaarplan op voor invoering AGDI-model 27 jan studiedag: voortgang AGDI-model Jan-mei uitvoering sectiejaarplannen 9 mei studiemiddag Evaluatie sectieplannen en formuleren doelen schooljaar 22-23	SL., docenten, Scholing (zie bijlage 17 scholingsplan)
	1.2 Kwaliteitsverbetering lessen en betere resultaten met name bij de risicovakken biologie, scheikunde, natuurkunde en Engels.	Zie ook 1.1 De leerlingen van de risicovakken worden in de reguliere lessen goed voorbereid richting het examen.	Zie ook 1.1 De examenresultaten gaan binnen twee jaar naar een voldoende niveau	Tijdens sectiegesprekken is besproken werkvormen en delen van good practice een vast agendapunt. Docenten delen lessen en kijken bij elkaar November 2021 evalueren examenresultaten 2021 risicovakken en opstellen plan van aanpak (ontwikkelplan sectie) voor verdere verbetering 21-22 uitvoeren plan van aanpak verbetering kwaliteit lessen Juni 22: tussenevaluatie en opstelling plan van aanpak 22-23	SL, Alle secties en vakdocenten met extra nadruk op de risicosecties
	1.3 Duidelijke havo didactiek met name in klas 1 en 2 havo/atheneum waarbij kansen worden geboden	leerlingen en ouders is helder wat het gevraagde havo-niveau is. Wat de	Er wordt in 1HA en 2HA lesgegeven en getoetst op havo niveau.	Memo met kaders over lesgeven en toetsen in de 1HA en 2HA is geschreven en gedeeld	SL., docenten, Scholing (zie scholingsplan)

	voor leerlingen die blijken het atheneum niveau aan te kunnen	leerlingen moet kennen en kunnen voor het vwo niveau. Standaard wordt getoetst op havo niveau. Vwo onderdelen zijn zichtbaar en kenbaar. Toetsen zijn geschikt om te determineren. Aanpakverschillen havo en vwo-leerlingen zijn duidelijk en docenten stemmen hun didactisch handelen daarop af.	Doordat de leerlingen meer op niveau worden aangesproken, geven ze blijken van grotere motivatie en is er minder afstroom. Leerlingen met Atheneumpotentie krijgen de kans door te stromen naar Atheneum Havoleerlingen gaan met meer succes door hun schoolloopbaan.	met de secties. Opdracht om per sectie aan te geven hoe zij kader invullen. 21-22: uitgangspunten verschillen havo en vwo zijn duidelijk. (bijlage 4) Inventariseren scholingsmogelijkheden en -behoeften.	
1,4	Beschrijving toetsbeleid, PTA en PTO Scholing op gebied van toetsing	Er is een evenwichtig plan van toetsing waarbij er sprake is van logische opbouw, vorm en planning. Er zijn criteria opgesteld waaraan toetsen moeten voldoen. Er wordt bij de verschillende vakgebieden meer formatief getoetst en gewerkt. Meer overzicht en eenduidigheid voor personeel, leerlingen en ouders m.b.t. toetsing	Er is toetsbeleid en dit is geïmplementeerd. De kwaliteit van de toetsen is verbeterd doordat er meer verschillende soorten vragen worden gesteld, meer afstemming is tussen de collega's, minder summatieve worden afgenomen. Er zijn afspraken over: -hoeveelheid toetsen -vorm van de toetsen -scholing docenten o.g.v. toetsing PTO en PTA vastgesteld	Voor 4 december is het toetsbeleid besproken in het team. En door de DMR goedgekeurd (schooleigen deel volgt). Invoering van het toetsbeleid door terugkomend punt bij RVS en sectiebijeenkomsten Okt-21 Secties hebben een PTO opgesteld Jan-mei Vaststelling 2^e deel toetsbeleid met schooleigen deel In januari 2022 start verdiepcursus toetsbeleid	SL, examensecretarissen, Rvs. docenten
1.5	Beschrijving taalbeleid en NT2	Er is een duidelijk beschreven taalbeleid en NT2 beleid waardoor leerlingen beter worden voorbereid richting het examen	De algemene taalvaardigheid van leerlingen gaat omhoog waardoor deze geen belemmering meer vormt om tot goede (vak)resultaten te komen	Sept 21-nov-21 opstellen taalbeleid en NT-2 beleid Nov-21-mei 22: implementatie toets- en NT2 beleid	Taalcoördinatoren STOI en SOMJ i.s.m. vakdocenten
1.6	Goede doorstroom klas 1 en 2 naar klas 3 havo of 3 vwo	Leerlingen in klas 1 HA en 2HA weten goed op welk niveau zij zitten bij de afzonderlijke vakken. Zij ervaren steun indien sprake is van een achterstand. Zij stromen door, minimaal op het	Het onderbouwsucces valt binnen de inspectienormen	bijlessen, goede ondersteuning met indien nodig handelingsplan. Inzet BWP Begeleiding executieve functies en huiswerk. Mentorenoverleg en plannen van aanpak risicoleerlingen uitvoeren.	SL, docenten en mentoren onderbouw

		niveau waarop zij zijn ingestroomd.		Nieuwe opzet leerlingbesprekingen: meer ontwikkelingsgericht. De eerste leerlingenbesprekingen vinden plaats na ongeveer 6 weken na de start van het schooljaar. Focus ligt hierbij vooral op sociaal-emotioneel welbevinden	
	1.7 Goede examenresultaten op havo en vwo	Examenleerlingen hebben er vertrouwen in dat zij kunnen slagen en ervaren steun indien dit nodig is. Een slagingspercentage van 95% voor vwo en 90% op havo	De examenresultaten op havo en vwo op alle vakken zijn minimaal gelijk of hoger dan vergelijkbare scholen Verschil SE-CE valt binnen de 0,5 voor alle vakgebieden	bijlessen, goede ondersteuning met indien nodig handelingsplan. Inzet BWP en StudieCentrum. Begeleiding executieve functies en huiswerk. Mentorenoverleg en plannen van aanpak risicoleerlingen uitvoeren. Nieuwe opzet leerlingbesprekingen: meer ontwikkelingsgericht. bovenbouw vinden besprekingen eerder in het jaar plaats (september).	SL, docenten en mentoren bovenbouw
2	De basis op orde				
	2.1 Absentiebeleid, huiswerk en spullen voor elkaar	De leerlingen zijn goed voorbereid op de lesdag. Huiswerk (maak- en leerwerk) is gedaan, ze zijn op tijd in de lessen, verzuimen niet en hebben hun materialen op orde	De studieresultaten gaan omhoog omdat de leerlingen beter voorbereid zijn en minder lessen verzuimen	Aug. 21: instellen verzuimteam met intensieve absentiecontrole en navolging Mei 22: eindevaluatie over inzet verzuimteam en voortgang 22-23	Verzuimteam, coördinatoren en sl Maandelijke voortgangsbepreking verzuimteam-sl
	2.2 Verdere uitwerking Studiecentrum - o Intensieve begeleiding - o Bijlessen voor alle vakken - o Huiswerkklas - o Basisondersteuning en studievaardigheden	Door de inzet van het studiecentrum krijgen leerlingen hulp bij plannen en organiseren, maar ook inhoudelijke vakondersteuning	Leerlingen worden beter uitgerust met de basisvaardigheden en basiskennis waardoor ze succesvoller zijn in de schoolloopbaan en minder met vertraging dan wel afstroom te maken krijgen	Aug21: start studiecentrum Maandelijks voortgangs-/evaluatieoverleg sl-coördinatoren SC April 22: tussenevaluatie SL-coördinatoren SC om inzet SC voor 22-23 vast te leggen	SL, coördinatoren SC en docenten SC

3.	Doorontwikkeling mentoraat en ondersteuning				
	3.1 Inhoud mentorlessen: studievaardigheden en sociaal-emotionele vaardigheden, profiel-studie- en beroepskeuze	Alle mentoren zijn in staat om de taken die bij het mentoraat horen goed uit te voeren. Zij voelen zich bekwaam in het uitvoeren van de taken. De leerlingen ervaren een doorlopende leerlijn in het mentoraatsprogramma. Het aanbod ervaren zij als interessant.	Inhoudelijk goede mentorlessen o.g.v. sociaal emotionele vaardigheden en studievaardigheden Zichtbaar maken van overkoepelende waarden en visie voor persoonlijke ontwikkeling (Bildung, levenskunst) in de mentorlessen * ondersteuning om zich capabel te voelen om de persoonlijke en sociale thema's te behandelen (waar hun expertise niet ligt) *aansluiting te vinden bij de manier van 'voorleven' van de waarden. In.	Uitvoering project <i>Over doelen en Dromen</i> leerlingen klas 2 en 3	SL en mentoren klas 1, 2 en 3 en decanen Mentoren bovenbouw en externen (Improvalley en Bureau Dran)
	3.2 Scholing mentoren in gespreksvaardigheden, levenskunst/sociaal-emotioneel welbevinden	Docenten zijn in staat om goed aan te sluiten bij de leerlingen en echte verdiepvragen te stellen.	Leerlingen kunnen goed hun verhaal kwijt en ervaren laagdrempelige mentoren die echt kunnen luisteren en de leerlingen verder kunnen helpen	Begeleiding mentoren door Improvalley, maatwerk gedurende het schooljaar. Individuele coaching en scholing van mentoren, maatwerk o.a. door sociaal psychologisch onderzoeker Januari '22: evaluatie project Improvalley	SL en mentoren klas 1, 2 en 3 en decanen Mentoren bovenbouw en externen (Improvalley en Bureau Dran) KORR
	3.3 Versterking van het mentoraat door de combinatie met dramalessen voor klas 1 en 2	Door de intensieve samenwerking tussen mentoren en de drama docent kunnen specifieke (sociaal-emotionele) zaken in de dramalessen worden opgepakt en wordt daarmee het mentoraat versterkt	Leerlingen voelen zich vrijer in hun functioneren binnen de klassensetting en kunnen beter uiting aan hun gevoelens en emoties geven. Dit bevordert de groepsvorming en het welbevinden in de klas.	Docent drama is aangenomen per aug 21 voor uitvoering pilot. 1 les drama per week voor klas 1 en 2 Maandelijkse terugkoppeling docent drama en individuele mentoren Mei 22: evaluatie dramalessen	Docent drama, mentoren, SL
	3.4 Doorontwikkelen Sova-training, weerbaarheidstraining en faalangst- en stressreductie-training	Leerlingen kunnen indien nodig ondersteund worden in hun weerbaarheid, faalangst en stress, zowel individueel als in kleine groepjes	Minder leerlingen die in hun ontwikkeling en resultaten geremd worden door mindere weerbaarheid, faalangst of stress.	Herijken aanwezige methodes tot nieuwe training op genoemde gebieden	Ondersteuningsteam, aangevuld met fysiotherapiepraktijk de Driesprong NIKE, STUS en WOLM

4.	Profilering als School als creatieve stad.	.			
	4.1 <i>De school als creatieve stad</i> zichtbaar in de lessen; afwisseling in werkvorm, samenwerken en keuze in opdrachten etc.	De leerlingen ervaren een samenhang tussen de lessen. Alle vakken zijn even belangrijk. Er is keuzeruimte.	In de lessen is het cultuurprofiel herkenbaar Leerling worden binnen de lessen uitgedaagd om creatief te denken en te handelen.		Cultuurcoördinator (SCHG) en docententeam
	4.2 <i>De school als creatieve stad</i> zichtbaar buiten de lessen; aanvullend aanbod in talent programma's, culturele activiteiten, theater, zang, dans en muziek	Creativiteit wordt ook buiten de lessen gestimuleerd. De leerlingen hebben keuze mogelijkheden in diverse naschoolse programma's.	Vanaf 22-23: Minstens de helft van de leerlingen in klas 1-2 neemt deel aan een Twickel Talent programma.	Promotie TT programma bij voorlichtingsactiviteiten en inschrijving nieuwe leerlingen.	Allen Overlegmomenten met betrokken partners, inclusief afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is.
	4.3 Samenhangend en vakoverstijgend onderwijs stimuleren	In de projectweek bieden we schoolbreed een samenhangend, vakoverstijgend en gevarieerd aanbod van onderwijs aan. Tijdens de projectweek wordt het reguliere rooster losgelaten.	Leerlingen krijgen nog meer inzicht in het doel van wat ze leren en zien meer samenhang in de verschillende leerinhouden. Burgerschapsvorming integreren in de lespraktijk	Zie projectplan	Kartrekkers, docententeam en SL
	4.4 Twee jaarlijkse uitvoering musical in samenwerking met partners	Musicalproductie voor leerlingen en medewerkers. Samenwerking met verschillende (externe) partners	Leerlingen hebben plezier en ontdekken/ontwikkelen hun talenten. Leerlingen werken multidisciplinair samen	Zie projectplan	SL, SEMM, WITC, POLV, ENGS, SCHG Externe regisseur
	4.5 Ontwikkeling Twickel Kanaal	Eigen Youtube-kanaal voor het bijeenbrengen van volwaardige eigen producties van leerlingen	Leerlingen krijgen een digitaal podium om hun talenten te tonen. TCH laat zich naar buiten zien als creatieve stad.	Zie projectplan	SI en WITC Aanmaken eigen Youtube-kanaal Aanschaf benodigd materiaal (MK3-kastjes/laptops)
	4.6 Vergroten inspraak leerlingen	Stimuleren activiteiten leerlingenraad en streven naar de leerlingenraad als actieve gesprekspartner m.b.t. schoolontwikkeling.	Betrokken, actieve leerlingen die (on)gevraagd feedback geven m.b.t. de school/schoolontwikkeling.	21-22: meer leerlingen werven voor de leerlingenraad Vanaf januari 2022: Invoering structurele gesprekken lln raad en SL	lIn. raad Coördinator lIn raad SL Vast overlegmoment met evt. lesvrijstelling leerlingen.
5.	Ontwikkelen van de A+				
	5.1	Groter aantal leerlingen uit de AA+	Er is een duidelijk zichtbaar programma voor leerlingen	Zie projectplan	

	afronden en implementeren beleid A+ van: -korte termijn doelen gericht op hoogbegaafde leerlingen -lange termijn doelen gericht op meer getalenteerde leerlingen (ook Havo) zijn opgenomen overeenkomstig A+ werkwijze	(5 per klas) neemt deel aan het A+ programma. We voeren het portfolio in. Leerlingen ervaren A+ als een meerwaarde. Collega's hebben meer kennis over hoogbegaafde en meer getalenteerde leerlingen. En weten hoe zij deze kunnen herkennen en begeleiden. Er is een hoogbegaafden specialist	uit de VWO klassen die meer kunnen en willen. Zichtbaar in: - (deels gepersonaliseerd) aanbod van projecten - Begeleidingsprogramma - Kaders van projecten - Doorlopende leerlijn klas 1 t/m 6 - Invoering van beperkte vorm van flexrooster voor A+ leerlingen Invoering portfolio Kennisdeling o.g.v. HB		SL, kerngroep A+ (POEJ, SWIE, UWLE en LEUR) deskundigen o.g.v. hoogbegaafdheid (WIJD) en portofolio Pré U van de UT
	5.2 maken van beleid hoogbegaafdheid	Alle docenten zijn op de hoogte van beleid	Eind schooljaar is het beleidsplan A+ afgerond en goedgekeurd		SL, kerngroep A+ (POEJ, LEUR, SWIE, UWLE) deskundigen o.g.v. hoogbegaafdheid en portofolio (WIJD) Pré U van de UT
	5.3 zichtbaar kennis hoogbegaafden en betrokkenheid van vakdocenten vergroten met specifieke aandacht voor: signaleren, verrijking, motivatie leerlingen	Alle docenten zijn in staat HB leerlingen te herkennen en passende begeleiding te bieden	Meer getalenteerde en HB leerling voelt zich uitgedaagd en gemotiveerd en gezien De leerlingen gaan met plezier naar school	Er is nog te weinig expertise en HB leerlingen worden onvoldoende herkend in de vaklessen	Alle docenten
	5.4 ontwikkelen, implementeren en borgen doorgaande lijn verrijking A/A+ per vak als vast onderdeel van de lesstof		Meer leerlingen (20% van de AA+ leerlingen) volgen het A+ -programma	A+ -programma is ingevoerd en in de loop van schooljaar 21-22 wordt dit programma verbeterd a.d.h.v. evaluatie Een klein aantal leerlingen uit de A/A+ klas volgt het A+ - programma Deelname kerngroep A+ aan PLG HB	SL, kerngroep A+ (POEJ, LEUR, SWIE, UWLE) deskundigen o.g.v. hoogbegaafdheid en portofolio Pré U van de UT
	5.5 vergroten participatie van leerlingen aan A+ in klas 1 en 3. Actief betrekken van de leerlingen zelf bij het evalueren en	Student-led-change onderwijs	Nog beter op leerlingen afgestemd A+ programma	In januari zijn twee klankbordbijeenkomsten georganiseerd door Samenwerkingsverband met leerlingen die A+-programma volgen	SL, kerngroep A+ (POEJ, LEUR, SWIE, UWLE) deskundigen o.g.v. hoogbegaafdheid en portofolio Pré U van de UT
	5.6 meer aandacht voor verschillen door verrijking	De leerlingen voelen zich meer uitgedaagd en gemotiveerd om	Differentiatie in de les is zichtbaar. De leerling die meer uitdaging aankan,		

	A/A+ per vak als vast onderdeel van de lesstof	op eigen niveau te werken	krijgt passend aanbod binnen de les en de mogelijkheid om lessen niet te volgen om met een A+ project bezig te gaan		
6.	Duurzaamheid en wereldonderwijs				
	6.1 Eco-school (zie bijlage 1 en 2) Wereldgericht onderwijs inventariseren en verder ontwikkelen	Leerlingen zijn zich bewuster van eigen afvalgedrag. 2 themagroepen werken aan acties op gebied van Afval en Mensen wordt gescheiden verzameld. Gezonde school onder leerlingen en collega's Moestuin die onderhouden wordt door leerlingen De moestuin maakt onderdeel uit van het curriculum van biologie Door meer aandacht te hebben voor de subjectiverende functie van onderwijs ontdekken de leerlingen wie zij zijn in relatie tot de ander en nemen daarin (in vrijheid) hun verantwoordelijkheid t.a.v. hun handelen.	Leerlingen, personeel en ouders zijn bekend met de SDG's Er zijn een aantal doelen uit alle SDG's vastgesteld minder afval - afval wordt gescheiden - minder rommel na de pauze - minder afval rond de school Eerste fase voor certificering voor label ECO school hebben we succesvol doorlopen: zilvercertificaat behaald.	Opstellen van een projectplan Benoemen coördinator <i>duurzaamheid</i> We hebben een aantal SDG vastgesteld met leerlingen, docenten en ouders. 2 Thema's gekozen: -afval -mensen Voor januari 2021 zijn de doelen SDG bepaald met personeel, leerlingen en ouders In oktober wordt afvalbeleid verder uitgewerkt. In maart wordt het beleid ingevoerd. Kick of tijdens projectweek. Voorjaar 2022 start moestuin zowel praktisch als in de lessen Fases voor behalen Eco label duurzame school: - eco-team samenstellen - eco-scan afnemen - actieplan opstellen - monitoren/evalueren 1^e fase	SL en coördinator duurzaamheid Ecoteam bestaande uit personeel, leerlingen en ouders Moestuin: PELH Trashpacker: Tijmen Sissing
	6.2 Gezonde <i>School</i> concept verder uitwerken in samenwerking met onze partners (fysiotherapiepraktijk de Driesprong en Judoschool Haagsma). En verdere implementatie overeenkomst het Carmel beleidsagendapunt <i>Carmel Vitaal</i> in school overstijgende projecten		Leerlingen en personeel kiezen meer voor gezond aanbod in de kantine door aanbod fruit en salade e.d.		SL en HOKR en BAKM
7.	ICT en doorontwikkeling afstandsleren/hybride leren				

7.1 Verder uitwerken mogelijkheden afstandsleren	De docenten ervaren dat zij goed in staat zijn om kwalitatief goede lessen op afstand te verzorgen. Eventueel in combinatie met fysiek lesgeven. Leerlingen kunnen de lessen op afstand goed volgen en ervaren afwisseling en ondersteuning. De leerlingen kunnen zich de leerstof eigen maken via online onderwijs. In elk vakgebied wordt een deel van de leerstof verwerkt door de inzet van devices. Hierdoor kan de lesstof gevarieerder, persoonlijker en aansprekender aangeboden worden	De docenten zijn bekwaam in afstandsdidactiek en kunnen overweg met de mogelijkheden die Teams biedt We hebben een plan indien we een (gedeeltelijke) lockdown krijgen	5 oktober scholing door collega's aan collega's in kader effectieve online didactiek. Scholing hoe te werken met teams	ICT-coaches, docenten
7.2 ICT meer ondersteunend inzetten in de lessen (o.a. project devices)	ICT wordt structureel ingezet in de lessen ter ondersteuning van het leerproces. ICT wordt gebruikt om differentiatie te bevorderen en gerichte feedback aan leerlingen te geven	Inzet van ICT in de les op het moment dat het nodig is Ict vaardige docenten en leerlingen die effectief met ICT toepassingen omgaan Toenemende motivatie bij leerlingen aangezien er meer maatwerk kan worden geleverd door de effectievere ICT inzet	Visie op iCT in de les is gedateerd en dient herijkt te worden Schooljaar 21-22 bespreken meerwaarde ICT in de les Besluit nemen voor 22-23 (pilot eigen device meenemen) Sept-22- dec 22: oriënteren op BYOD/Cyod en besluit over invoering in schooljaar 22-23	SL en werkgroep

3.2 Onderwijsaanbod op Het Twickel College Hengelo

Inrichting onderwijs; het rooster

Onze school kent goede aaneensluitende roosters die een heel schooljaar gelden. Alle leerlingen bij ons op school hebben les volgens een basisrooster. In dit rooster is ons profiel en onze visie zichtbaar. Een voorbeeld hiervan is de extra muzikles voor alle leerlingen in leerjaar 1, 2 en 3. Een ander voorbeeld is de extra aandacht voor het mentoraat in de vorm van twee mentorlessen in alle klassen met nog een extra uur in klas 1. In klas 1 en 2 worden de lessen drama voor klas 1 en 2 gekoppeld aan het mentoruur.

In klas 1 en 2 hebben de leerlingen geen 8^e en 9^e uren. Zij volgen tot maximaal om 14.15 uur het reguliere rooster zodat zij vervolgens de mogelijkheid hebben een Twickel Talent Programma te volgen of om naar het StudieCentrum te gaan.

Elk uur hebben leerlingen een ander vak, tenzij een blokuur is ingeroosterd. De leerlingen werken voornamelijk met lesboeken, ondersteund met digitaal materiaal. Alle leerlingen volgen in principe hetzelfde basisprogramma. Daar waar mogelijk zal de docent leerlingen die extra uitdaging aan kunnen verdiepende stof aanbieden. Leerlingen in de HA-klas bijvoorbeeld die atheneumpotentie hebben wordt indien dat met het docententeam is afgesproken, atheneumstof aangeboden. In sommige situaties, kan in overleg met de ondersteuning, een gepersonaliseerd programma samengesteld worden. Betreffende leerlingen volgen dan een aangepast programma. De docent is de spil in het leerproces van de leerling van het specifieke vak. Contacttijd is daarom bij ons heel belangrijk. Keuzemogelijkheden voor de leerlingen zitten vooral in de talentprogramma's en het buiten curriculaire programma die in de middag worden aangeboden.

Elke les duurt 45 minuten en we beginnen om 8.15 uur.

	HA1 / A1	HA2 / A2	H3	A3	H4	A4	H5	A5	A6
NE	4+1	3+1	3	3	3	3	4	3	3
FA	3	2	2	2	3	3	4	3	3
DU		3	3	3	3	3	4	3	3
EN	4	3	3	3	3	3	4	3	3
GS	2	2	2	2	3	3	3 (+1les half jaar)	3	3
AK	2	2	2	2	3	2	3 (+1les half jaar)	3	3
WI	4	3+1	3+1	3					
WA					3	3	3	3	3
WB					3+1	3	4	3	4
WC						3		3	3
WD						2		3	2
NA		2	2	2	4	4	4	3	3
SK			2	2	3	2	3	3	3
BI	2	2	2	2	3	3	4	3	3
EC			2	2	3	3	4	3	3
BE					3	3	4	3	3
CKV					2	2			
BV					*	*	*	*	*
KM	3	3	2	2					
MU	3	3	2	2	*	*	*	*	*
MA					2	2			
MAW					3		3	4	4
LO	3	3	3	3	2	2	2	2	2
BSM					*	*	*+1 extra theorie uur	•	*+1 extra theorie uur
ATELIER*					3 (6)	3 (6)	3 (6)	3 (6)	3 (6)

In geel de tijdelijke uitbreiding lessentabel i.v.m. NPO

Figuur 6 Lessentabel schooljaar 2021-22

3.2.1 Onderwijsaanbod onderbouw (klas 1, 2 en 3)

Het Twickel College Hengelo biedt havo-, atheneum- en atheneumplus onderwijs. De eerste twee leerjaren zitten de leerlingen in een gecombineerde Havo/Atheneum dakpanklas of in een Atheneum/Atheneum+ -klas.

Binnen PoVo Hengelo, Borne en Delden wordt door de basisscholen zoveel mogelijk met eenvoudige adviezen gewerkt. In het geval van een dubbeladvies geeft de basisschool een aanvullende toelichting. Vanaf leerjaar 3 zitten leerlingen in een Havo of Atheneum klas. De leerlingen die dat willen en kunnen, volgen in 3 atheneum het A+-programma.

HA klas

In de HA klas kan een leerling terecht als hij of zij een havo advies heeft gekregen van de basisschool. In deze klas wordt les gegeven op havoniveau en ook de toetsen zijn op havoniveau. Als een leerling in de HA klas zit en meer aan kan, dan wordt deze leerling uitgedaagd om op het atheneumniveau te werken en te presteren. In de leerlingbespreking wordt bekeken welke leerlingen dit zijn. Bij deze leerlingen wordt de lesstof dan op atheneumniveau aangeboden en getoetst. Indien wenselijk en haalbaar stroomt deze leerlingen tussentijds, maar in de meeste gevallen aan het einde van het schooljaar, op naar de AA+-klas of 3 atheneum.

AA+ klas

In AA+ klas stromen leerlingen in met een vwo-advies. In deze klas krijgen de leerlingen les en toetsen op atheneumniveau, ook wel vwo genoemd. Leerlingen die meer aan kunnen en extra uitdaging nodig hebben, kunnen deelnemen aan het A+ programma. (Zie bijlage 3 A+)

De leerlingen in de HA klas stromen naar twee jaar in principe door naar de havo. Leerlingen in de AA+ klas stromen in principe door naar het atheneum.

Het atheneum+ -programma kan een leerlingen volgen tot en met de examenklas.

Verschillen havo- en vwo-leerlingen

In diverse praktijkonderzoeken worden de verschillen tussen havo- en vwo-leerlingen benoemd en de aanknopingspunten die deze onderzoeken bieden voor de inrichting en aanpak van de lessen aan onze leerlingen, met name in de havo-klassen. In bijlage 4 (*verschillen havo en atheneum*) wordt een samenvatting gegeven van deze (praktijk)onderzoeken. Havo leerlingen zijn gebaat bij contextrijkere lesstof en waarbij een meer praktische insteek wordt gekozen en de docent meer leidt en begeleidt, terwijl de atheneumleerlingen meer abstract met de lesstof om kunnen gaan en een groter mate van zelfsturing hebben.

3.2.2 Onderwijsaanbod bovenbouw (klas 4, 5 en 6)

In de bovenbouw hebben we de onderwijstypen havo en atheneum waarbij we alle profielen aanbieden. Iedere klas heeft twee mentormomenten van 45 minuten per week.

In de bovenbouw is het PTA leidend (Programma van Toetsing en Afsluiting). In deze programma's zijn alle toetsen die worden gegeven per vaksectie vastgelegd in een document. Ook de weging en de eventuele mogelijkheid tot herkansen staan hierbij vermeld. Daarnaast wordt er in de bovenbouw gewerkt vanuit de eindtermen per examenvak die vertaald zijn in leerdoelen per leerjaar en die daardoor geborgd zijn in het onderwijsprogramma.

Profielen HAVO

Het programma van havo bestaat uit een aantal verplichte onderdelen en de keuzevakken binnen een bepaald profiel. Voor de havo zijn de volgende vakken verplicht:

Nederlands
Engels
maatschappijleer
culturele kunstzinnige vorming (ckv)
lichamelijke opvoeding
profielwerkstuk
loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob)

Voor C&M geldt aanvullend het volgende:

verplicht: geschiedenis
verplicht: maatschappijwetenschappen
kies: Duits of Frans
kies: muziek of beeldende vorming
vrije deel: wiskunde A/aardrijkskunde/biologie/economie/Duits/Frans

Voor E&M geldt aanvullend het volgende:

verplicht: economie
verplicht: geschiedenis
verplicht: wiskunde A
kies: bedrijfseconomie of aardrijkskunde
vrije deel:
bedrijfseconomie/BSM/biologie/Frans/Duits/aardrijkskunde/maatschappijwetenschappen/muziek/beeldende vorming

Voor N&G geldt aanvullend het volgende:

verplicht: scheikunde
verplicht: biologie
kies: wiskunde A of wiskunde B
kies: natuurkunde of aardrijkskunde
vrije deel:
aardrijkskunde/economie/beeldendevorming/BSM/bedrijfseconomie/maatschappijwetenschappen/Duits/ Frans/natuurkunde/muziek/beeldende vorming

Voor N&T geldt aanvullend het volgende:

verplicht: wiskunde B
verplicht: natuurkunde
verplicht: scheikunde
verplicht: biologie
kies:
BSM/economie/bedrijfseconomie/maatschappijwetenschappen/Duits/Frans/aardrijkskunde/muziek/beeldende vorming

Profielen VWO

Het programma van VWO bestaat uit een aantal verplichte onderdelen en de keuze binnen een bepaald profiel. Voor het VWO zijn de volgende vakken verplicht:

Nederlands
Engels

Tweede moderne taal
maatschappijleer
culturele kunstzinnige vorming (ckv)
lichamelijke opvoeding
profielwerkstuk
loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob)

Voor C&M geldt aanvullend het volgende:

verplicht: geschiedenis
verplicht: maatschappijwetenschappen
kies: wiskunde C of wiskunde A
kies: muziek of beeldende vorming
vrije deel: aardrijkskunde/biologie/economie/Duits/Frans

Voor E&M geldt aanvullend het volgende:

verplicht: economie
verplicht: geschiedenis
verplicht: wiskunde A
kies: bedrijfseconomie of aardrijkskunde
vrije deel:
bedrijfseconomie/BSM/biologie/Frans/Duits/aardrijkskunde/maatschappijwetenschappen*/muziek/
beeldende vorming
* bij keuze MAW mag een tweede vak gekozen worden

Voor N&G geldt aanvullend het volgende:

verplicht: scheikunde
verplicht: biologie
kies: wiskunde A of wiskunde B
kies: bedrijfseconomie of aardrijkskunde
vrije deel:
aardrijkskunde/economie/beeldendevorming/BSM/bedrijfseconomie/maatschappijwetenschappen*
/Duits/ Frans/natuurkunde/muziek/beeldende vorming/biologie
* bij keuze MAW mag een tweede vak gekozen worden

Voor N&T geldt aanvullend het volgende:

verplicht: wiskunde B
verplicht: natuurkunde
verplicht: scheikunde
verplicht: wiskunde D
kies: BSM/economie/bedrijfseconomie/maatschappijwetenschappen*/aardrijkskunde/muziek/
beeldende vorming/biologie
* bij keuze MAW mag een tweede vak gekozen worden

Doorlopende leerlijn

Binnen de scholengroep Carmel Hengelo is sprake van een doorlopende leerlijn. Onze leerlingen worden op de havo voorbereid op een voortzetting van de schoolcarrière op het MBO of HBO. Onze leerlingen worden op het VWO voorbereid op een voortzetting van de schoolcarrière op het HBO of WO. Leerlingen die na het behalen van hun havodiploma naar het VWO willen kunnen drempelloos overstappen naar het VWO op het Twickel College Hengelo.

Profielreizen en cultureel aanbod voor alle leerlingen

Elk schooljaar hebben wij één of meer projectweken. In die week zijn er geen reguliere lessen, maar alle leerlingen zijn ingedeeld in een vakoverstijgend project. Het is de bedoeling om deze week, binnen en buiten de school, explicieter bezig te zijn met creativiteit, (coöperatief) samenwerken, subjectivering en de Sustainable Development Goals in thema's waar de reguliere lessen weinig tijd voor is. In deze week vinden excursies en activiteiten plaats in alle leerjaren eventueel met overnachting(en) (zie bijlage 22 *schoolkosten*).

In alle leerjaren vinden diverse projecten plaats. Deze zijn soms vakspecifiek, zoals: Kangoeroewedstrijden, Geobattle, deelname aan Olympiades van biologie, aardrijkskunde en wiskunde. Andere projecten hebben een meer algemeen karakter zoals: het verkeersproject en voorlichting op verschillende thema's zoals: alcohol, drugs, sociale-media enz. Sommige projecten zijn gekoppeld aan thema-avonden voor ouders bijvoorbeeld op het gebied van alcohol en sociale-media. Deze avonden worden vastgesteld in overleg met de ouderraad.

Facultatief aanbod

Onze school heeft een groot facultatief aanbod naast het reguliere programma dat voor alle leerlingen is.

Leerlingen in de atheneum klassen kunnen vanaf leerjaar 1 tot en met leerjaar 6 het atheneum+ programma volgen (zie ook Atheneum+ verderop in deze paragraaf). Daarnaast is het voor leerlingen mogelijk om deel te nemen aan een module of activiteit zoals:

- Spaans (leerjaar 4 en 5 atheneum en 4 havo)
- Filosofie (leerjaar 4 en 5 atheneum en 4 havo)
- Studio Twickel (online en live radio/televisieprogramma voor en door leerlingen) voor alle leerjaren en niveaus
- Musical voor alle leerlingen die willen
- Twickel Talent Programma's voor leerlingen van klas 1 en 2

Talentmaximalisatie en Twickel Talent (TT)

Op het Twickel College vinden we het belangrijk dat elk kind zich maximaal kan ontplooiën. Dit stimuleren wij in de reguliere lessen, maar ook door talentprogramma's of andere culturele activiteiten aan te bieden.

Voor alle leerlingen van klas 1 en 2 is het mogelijk om naast de reguliere lessen een van de vier talentprogramma's te volgen. Dit betekent dat de leerling twee uur in de week extra Muziek & Theater, Kunst & Techniek-, Dans- of Sportlessen kan volgen.

Twickel Talent Sport

Het Twickel College is een *Sportactieve school* en een topsportvriendelijke school. TT Sport is voor de leerlingen die het leuk vinden om naast de lessen lichamelijke opvoeding (LO) een extra sportprogramma te volgen.

Door de extra uren komt het reguliere programma voor het vak LO uitgebreider aan bod. Daarnaast bieden we in TT Sport een aantal externe onderdelen aan (bijvoorbeeld tennis, zwemmen of freerunning). Ook doen we mee aan clinics en toernooien. TT Sport kan in de bovenbouw vervolgd

worden door het examenvak Bewegen Sport en Maatschappij (BSM) te kiezen. TT Sport is echter geen voorwaarde voor het examenvak BSM.

Sinds schooljaar 2018-2019 heeft de school een samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB).

Twickel Talent Muziek & Theater

TT Muziek geeft leerlingen met een bovengemiddelde belangstelling voor muziek een podium om zijn of haar talent optimaal te ontwikkelen. TT Muziek is een verbreding en verdieping van de inhoud van de reguliere lessen. Tijdens TT Muziek kunnen leerlingen een instrument bespelen en/of zingen en componeren. De nadruk ligt op de praktijk: samenspel en uitvoering.

In de bovenbouw kan muziek gekozen worden als examenvak.

Sinds schooljaar 2019-2020 heeft de school een samenwerking met het Twents Jeugd Symfonie Orkest (TJSO) en zijn we een vooropleidingsschool voor ArtEZ Conservatorium.

Twickel Talent Kunst & Techniek

In samenwerking met onze partner Oyfo Hengelo is TT Kunst&Techniek ontwikkeld.

Het programma is divers en bestaat uit drie blokken. In het eerste blok gaan de leerlingen aan de slag met ontwerpen en programmeren (van robotica). In de andere twee blokken ligt de nadruk op kunst maken zowel toegepaste als autonome kunst. Ook zijn kunstexcursies naar kunstenaars, Oyfo Hengelo en 't Heim opgenomen in het programma.

Kunst kan in de bovenbouw als examenvak gevolgd worden.

Twickel Talent Dans

In samenwerking met onze partner Dansstudio X-Dance is een dansprogramma ontwikkeld. Tijdens TT Dans leren de leerlingen allerlei hedendaagse dansvormen. Leerlingen werken o.a. toe naar een eindproduct of een product in samenwerking met één van de andere talentprogramma's.

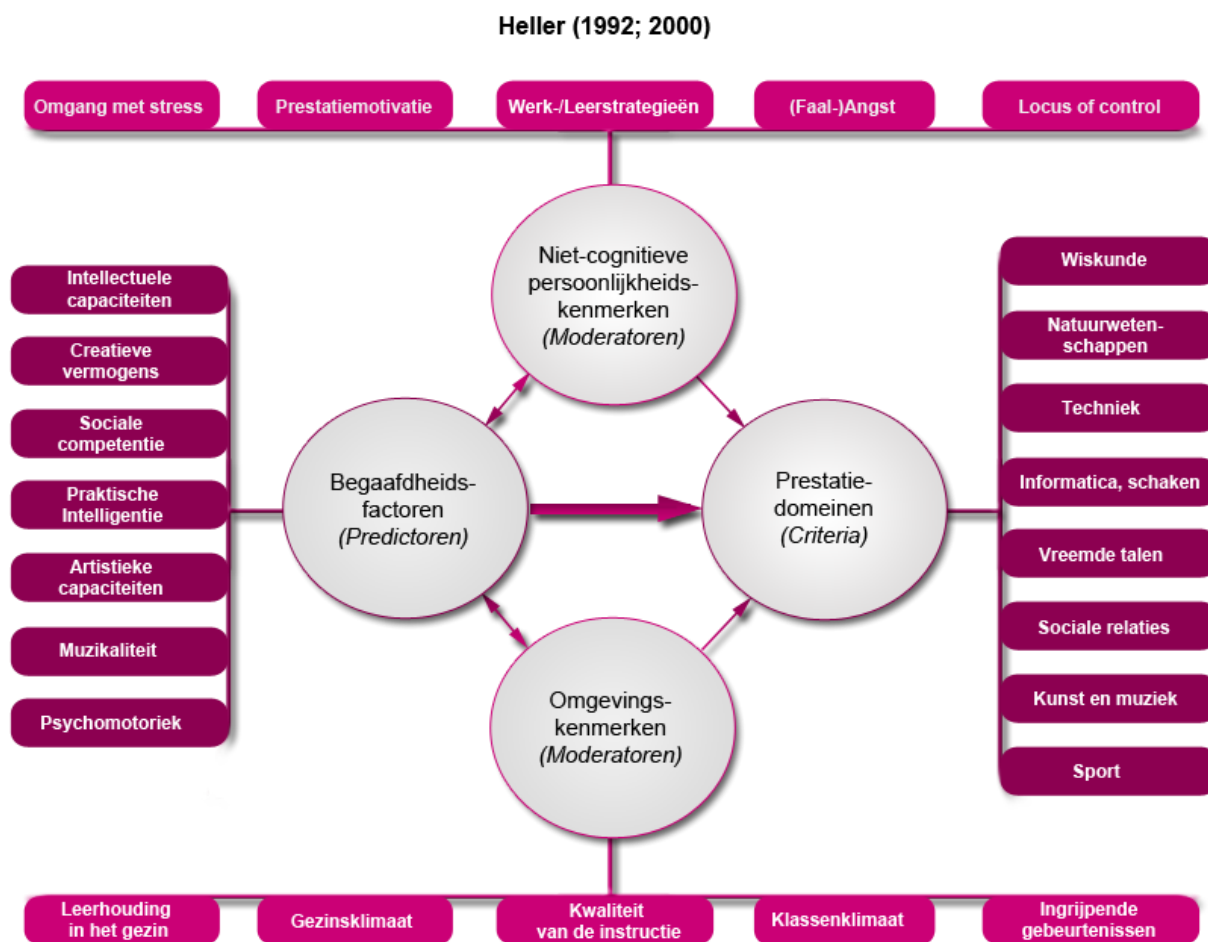
Atheneum Plus Programma (zie bijlage 3)

Het Twickel College Hengelo heeft als motto 'de school als creatieve stad' en probeert daarmee de veelzijdigheid van de leerlingen naar boven te laten komen en te ontwikkelen, op zowel sociaal, emotioneel, fysiek en intellectueel vlak. Het ontdekken en werken aan talenten en interesses staan daarom hoog in het vaandel en het Atheneum+ (A+) programma is één van de manieren waarop dit wordt gestimuleerd. Het A+-programma kent een doorlopende lijn van klas 1 tot en met 6 en is voor leerlingen die meer uitdaging willen en aankunnen.

De doelgroep waar het A+-programma voor ontwikkeld is, is gebaseerd op een breed model met een praktische blik. Wij beperken ons niet tot enkel (hoog)begaafde leerlingen maar alle leerlingen die geïnteresseerd zijn in hun verdere ontwikkeling. Het is hierbij van belang dat het model herkenning kan bieden voor leerlingen en ouders en praktische handvaten biedt voor begeleiders in van de (hoog)begaafde leerling.

Een model dat bij deze wensen aansluit is die van Heller

<https://sites.google.com/site/meerenhoogbegaafd/theorieen-en-modellen/heller>

Figuur 7 Multi factoren model van invloed op het ontwikkelproces (Heller, 1992; 2000, via SLO)

In leerjaar 1 en 2 zitten leerlingen die extra uitdaging zoeken én aankunnen in een AA+-klas. Zij volgen het A+ - programma. Ze volgen dan het grootste gedeelte van de lessen samen met de klasgenoten. Daarnaast volgen ze met andere A+ leerlingen uit andere klassen een programma waarin zij aan de hand van projecten zich verdiepen in allerlei verschillende onderwerpen waarover zij zelf meer willen weten en leren.

De A+ -leerling kan zelf kiezen tijdens welke lesuren zij onder begeleiding van A+ -docenten aan deze projecten werkt. In het programma werken we samen met PreUniversity van de Universiteit Twente.

De leerlingen kiezen een eigen onderwerp of laten zich inspireren door een van de Deep Level Learning (DLL) projecten. Elke DLL-plaat heeft een ander thema. Het thema geeft binding om samen te werken aan een zelf gekozen onderwerp. Elk thema biedt voldoende breedte om aan te sluiten bij eigen interesses. De leerlingen kunnen samen met één of twee anderen het onderwerp verder uitdiepen. De DLL-platen geven inhoudelijke verdieping en zijn inspirerend vertrekpunt waar elke leerling iets uit kan halen waar hij of zij zich in wil verdiepen.

Daarnaast gaan leerlingen werken aan persoonlijke doelen. Eens in de paar weken vinden coachinggesprekjes plaats. Tijdens deze gesprekken met de A+ -coach worden persoonlijke leerdoelen gesteld, besproken en geëvalueerd. Dit kan zijn op het vlak van zelfsturing, communicatie, sociale vaardigheden, emotionele vaardigheden, denkvaardigheden, samenwerken, praktisch handelen en/of zingeving. De doelen en ontwikkeling die de leerling doormaakt wordt door de leerlingen in hun portfolio opgenomen. We maken hierbij gebruik van materiaal van SLO voor het bespreken en kiezen van doelen. Het portfolio helpt leerlingen om de ontwikkeling van die

kwaliteiten tijdens het project concreet te maken. Het portfolio helpt ze ook de groei bij te houden. De A+ -coach heeft regelmatig gesprekken met individuele leerlingen over hun ontwikkeling en het portfolio.

Binnen het huidige A+ -programma is een van de uitdagingen het uitvoeren het programma en de wisselwerking tussen structuur bieden aan leerlingen en vrijheid geven om de leerlingen zelf hun project te laten ontdekken. Sommige leerlingen hebben meer structuur nodig, terwijl andere juist naar een einddoel willen werken op hun eigen manier. De A+ -coach speelt hier een belangrijke rol om de leerlingen vrijheid te geven om zelf een plan te maken en dit uit te voeren, en tegelijkertijd de leerlingen die daar moeite mee hebben te begeleiden en aan te leren. Een andere uitdaging is het signaleren van hoogbegaafden en onderpresteerders en de begeleiding daarvan. Ook scholing van docenten op het gebied van hoogbegaafdheid verdient aandacht en daarom wordt meerdere keren per jaar tijdens een studie(mid)dag kennis over hoogbegaafdheid gedeeld met het team.

De doelen voor het A+ -programma, en onderwijs (aanpassingen) voor getalenteerde leerlingen in het algemeen, staan beschreven en uitgewerkt in een A+ beleidsstuk (zie bijlage 3). In dit beleidsstuk wordt beschreven wat (hoog)begaafdheid betekent voor het Twickel College Hengelo, waarna de plannen en visie op signalering en diagnostiek van deze doelgroep uiteen worden gezet en de merkbare veranderingen en mogelijkheden binnen het onderwijs voor deze leerlingen worden benoemd. Ook staan de ideeën en plannen met betrekking tot de begeleiding en beleidsimplementatie en evaluatie beschreven.

3.3 Leerlingvolgsysteem

De algehele ontwikkeling en de voortgang van het leerproces van de leerling wordt vastgelegd in Somtoday. Somtoday wordt gebruikt om leerlingen zo goed mogelijk op maat te bedienen, maar ook om zo goed mogelijk te documenteren. Hieronder staat weergegeven voor welke zaken Somtoday wordt gebruikt.

- Instroomgegevens vanuit PO
- Examendossier
- Begeleidingsverslagen
- Presentie- en afwezigheidsregistratie. Als basis hiervoor is er een verzuimprotocol (zie bijlage 20 *verzuimprotocol*).

In Somtoday wordt relevante informatie verwerkt door vakdocenten, mentoren, OOP, zorgfunctionarissen en andere rechthebbenden. Het programma is bedoeld om tijdens de hele schoolcarrière informatie te verzamelen over de leerlingen. Tevens wordt in Somtoday het huiswerk opgegeven, studieplanners geplaatst en worden prestaties genoteerd.

De vakdocent:

De vakdocent zet al het huiswerk en de studieplanners in Somtoday. Het is ongewenst om het huiswerk op andere plekken te plaatsen, zoals op OneNote, Teams.

De vakdocent:

- voert elke les de absenten in
- noteert laatkomers
- noteert welke leerlingen lesmateriaal zijn vergeten

- noteert leerlingen die uit de les zijn gestuurd
- kan, al dan niet vertrouwelijke, berichten intern versturen met SOMtoday
- voert cijfers en beoordelingen voor toetsen in
- maakt elke periode, t.b.v. de rapportvergaderingen, opmerkingen over de leerlingen in Notities.(zorgvierkant) De opmerkingen dienen opbouwend geformuleerd te zijn.

De mentor: (en indien van toepassing de coördinator)

De mentor plaats in het zorgvierkant over elke mentorleerling een document 'basisinformatie' met startinformatie over de leerling.

De mentor houdt in een document Begeleidingsverslag bijzonderheden bij die dat jaar zijn voorgevallen.

De mentor heeft in het zorgvierkant de beschikking over allerlei informatie die van het PO is meegekomen, Instroomgegevens.

De mentor kan persoonlijk gegevens van de mentorleerling inzien.

De mentor kan berichten, al dan niet vertrouwelijk, intern versturen.

De coördinatoren:

Zij zijn verantwoordelijk voor en de afhandeling van verzuim en absentie in Somtoday:

- Sturen het absentieteam aan.
- Bespreken verzuim van leerlingen met leerlingen en neemt gepaste maatregelen
- Versturen brieven naar ouders en leerplicht
- Nodigen leerlingen en ouders uit voor
- behandelen verlofaanvragen evt. in samenspraak met leerplichtambtenaar
- Contact met mentoren i.v.m. vragen / onduidelijkheden bij leerlingen en deze op de hoogte houden van de gang van zaken, absentie/ziekte/anderszins.
- Meldt leerlingen aan bij DUO
- Voert overleg met leerplichtambtenaar

Receptie:

De medewerker van de receptie noteert ziektemeldingen en leerlingen die uit de les zijn gestuurd in het leerlingvolgsysteem. Een leerling die uit de les wordt verwijderd krijgt een formulier waarop hij/zij invult wat volgens hem/haar de reden is voor de verwijdering. Aan het eind van de les gaat de leerling met het ingevulde formulier naar de docent en wordt het voorval besproken. Bijzonderheden worden aan de mentor doorgegeven. Ook belt de receptie-medewerker in geval van een ziekmelding tijdens schooltijd met ouder(s)/verzorger(s) alvorens een leerling ziek naar huis gaat.

Toetsbeleid

Bij Scholengroep Carmel Hengelo staat een brede vorming van onze leerlingen centraal. Wij rusten onze leerlingen toe voor een goede start van de rest van hun leven. Wij willen onze leerlingen helpen zich te ontwikkelen tot volwassen en verantwoordelijke mensen, met een goed ontwikkeld moreel kompas, die zelfstandig hun weg vinden in de wereld en daar hun bijdragen aan leveren. Daarom richten wij ons onderwijs zo in, dat onze leerlingen in alle opzichten het maximale uit zichzelf kunnen halen: zowel voor wat betreft socialisatie, persoonsvorming als voor kwalificatie. Deze onderwijskundige visie vormt de basis van onze visie op toetsing en examinering.

Toetsen is in de visie van de Scholengroep Carmel Hengelo en het Twickel College Hengelo dus meer dan het genereren van cijfers. De groei van leerlingen willen we zichtbaar maken. We realiseren een verbinding tussen leerdoelgericht leren, toets(methoden) en formatief handelen. De leerling is

samen met de docenten verantwoordelijk voor het opstellen en toepassen van leerdoelen en succescriteria om het eigen leerproces vorm te geven. Het uiteindelijke doel is om te kunnen vaststellen of de leerling aan de kwalificatie-eis van de vervolgopleiding voldoet. Het examen is hiervan het laatste toets onderdeel.

Op dit moment zijn wij bezig met het herijken van het toetsbeleid op Het Twickel College Hengelo. De uitgangspunten en de visie op toetsen is vastgesteld in het document “toetsbeleid” (zie bijlage 5). Naast het bestaande PTA is er ook het programma toetsing en overgang (PTO) voor alle klassen, m.u.v. de examenklassen. Voor klas 4 en 5 is dit PTO uitgewerkt en voor klas 1, 2 en 3 is het programma in concept uitgewerkt. Het PTO geeft ons een totaaloverzicht van alle toetsen en de verdeling hiervan. Dit draagt bij tot een evenwichtige uitvoering van het toetsbeleid en biedt helderheid aan docenten, leerlingen en ouders. De ambitie in het toetsbeleid de komende jaren verder uit te werken, waarbij in schooljaar 2021/22 afspraken gemaakt worden over de hoeveelheid toetsen (toetsdruk) en de planning en spreiding van toetsen. Zo moet het voor leerlingen inzichtelijker worden wat er van hen wordt gevraagd en wordt het ook helderder om leerlingen te volgen.

Het beleid is erop gericht een gestroomlijnd en eenduidig toetsbeleid te voeren. Het beleid leidt tot toetsing op het juiste niveau met een goede voorspellende waarde. Ook is het beleid erop gericht om een goede balans te realiseren tussen formatieve en summatieve toetsen en om niet méér te toetsen dan noodzakelijk.

Om te meten wat leerlingen kunnen en kennen, toetsen we hun vorderingen. Een toets zien we binnen Scholengroep Carmel Hengelo als onderdeel van het leerproces. Met frequente formatieve toetsen kijken we hoe we het leerproces vorm kunnen geven. Vervolgens toetsen we ook leerprestaties om te beoordelen en daarna te beslissen hoe het vervolg van de schoolloopbaan eruit zal zien: summatief toetsen. Binnen de Scholengroep zijn al verschillende initiatieven ontstaan om dit verder te ontwikkelen.

Dit meten van leervorderingen van onze leerlingen is van zeer groot belang om de volgende redenen:

- Het geeft de leerling en docent handvaten/aanwijzingen voor het bepalen van het ontwikkelingsniveau t.a.v. kennis, vaardigheden en inzicht;
- De leerling leert zijn eigen leer- en toetsproces te controleren. Door het maken en nabespreken van een toets weet de leerling aan welke aspecten hij kan werken teneinde zich verder te ontwikkelen;
- Het geeft (tijdig) zicht op bevordering naar een volgend leerjaar en slagen van een leerling.

Het meten van de leervorderingen kan op verschillende manieren. Voorbeelden hiervan zijn een schriftelijke of een mondelinge kennistest, een schriftelijke of mondelinge vaardigheidentest of een combinatie daarvan. De toets kan worden afgenomen in de vorm van een mondelinge overhoring, een schriftelijke overhoring, een proefwerk, een examentoets, een praktische opdracht, een handelingsdeel, een profielwerkstuk, een verslag van een onderzoek of een presentatie.

Het afnemen van zowel formatieve als summatieve toetsen is niet alleen voor de beoordeling van de mate waarin de leerling de leerstof beheerst. Het is ook een moment om aan te kunnen geven welke onderdelen de leerling beter en minder goed begrepen heeft. We bereiden leerlingen voor op een toets en geven verschillende vormen van feed up, feedback en feed forward op gemaakte toetsen. De leerling reflecteert met de betrokken docent op de eigen ontwikkeling en krijgt zicht op het leerproces. Zo maken we het leren effectief en efficiënt. Het leren is niet enkel toets-*driven*, maar ook gericht op het inzicht verkrijgen in de eigen ontwikkeling. Ook maken we het zo mogelijk dat leerlingen verantwoordelijk worden voor hun eigen ontwikkeling en weten zo beter hoe ver zij hierin gevorderd zijn.

Aangezien toetsen moeten aantonen in hoeverre de leerling de leerdoelen beheerst, is het van belang dat de toetsen kwalitatief in orde zijn. Dit houdt in dat de toetsen betrouwbaar en valide moeten zijn en de resultaten een duidelijk beeld moeten geven van waar de leerling staat en waar de leerling nog aandacht moet besteden met het oog op het doorlopende leerproces.

Doelen toetsbeleid Twickel College Hengelo

Het Twickel College stelt zich als doel bij alle leerlingen het plezier in leren te bevorderen, we hebben daarom aandacht en zorg voor heel de mens. Daarom hebben we een creatieve, veelzijdige stad gebouwd, waarin voor ieders interesse iets te vinden is. En waar binnen de vakken en overige programmaonderdelen aandacht is voor persoonlijke, emotionele en lichamelijke ontwikkeling. Om hier inzicht in te krijgen is ons toetsbeleid zo opgezet dat er ruimte is voor diagnose, didactiek en pedagogiek - bepalen wat de leerlingen al kan en waaraan nog gewerkt moet worden - en determinering - bepalen of een leerling over kan naar een volgend leerjaar of kan slagen voor het havo of vwo. Kortom, met toetsen kunnen we dus kijken op welke vlakken we de leerling kunnen ondersteunen en hij of zij verder moet oefenen, om zijn talenten optimaal te ontwikkelen. Daarnaast helpen toetsen om te kijken of een leerling bevorderd kan worden.

Doelen

1. We bieden kaders om te zorgen dat de leervorderingen van de leerlingen op de juiste wijze worden getoetst en dat de toetsen een onderdeel vormen van het leerproces. Deze kaders beschrijven o.a. de validiteit, betrouwbaarheid, efficiëntie en effectiviteit van de toetsen;
2. De leerling neemt een actieve rol aan in zijn/haar eigen leerproces met als einddoel het behalen van een diploma op zijn/haar niveau. Deze actieve rol leert de leerling o.a. door de inzet van diagnostische toetsen, in de tienminutengesprekken en door de feedback die een leerling krijgt op de gemaakte toetsen.

Resultaten

Via deze doelen streven we de volgende resultaten na:

- De kwaliteit van het PTO (Programma van Toetsing en Overgang) en het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) is op orde en het PTA is passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen;
- Alle docenten zijn vaardig in het ontwerpen van valide toetsen en hebben daarvoor minimaal een basiscursus toetsconstructie gevolgd;
- Het toetsprotocol wordt door alle medewerkers gevolgd. Dit protocol heeft voornamelijk betrekking op de afname en organisatie van de toetsen en examens en hoe om te gaan met fraude en onregelmatigheden;
- Er is een toetscoördinator aangesteld met de volgende taken :
 - controle op hanteren van de kwaliteitscriteria
 - vaststellen van het PTO conform de richtlijnen
 - opstellen toetskalender
 - kwaliteitsbewaking toetsrooster
 - toezicht op de toepassing van de richtlijnen uit het toetsprotocol
 - het adviseren van de schoolleiding over hoe de kwaliteit van toetsing en (school)examinering versterkt kan worden. Dit heeft dus betrekking op zowel onderbouw als bovenbouw.
- Er is een examencommissie aangesteld voor:

- het bevorderen en borgen van de kwaliteit van het schoolexamen, zowel inhoudelijk als procesmatig
- het jaarlijks opmaken van de balans over de kwaliteitsborging en hiervan (schriftelijk) verslag doen aan de schoolleiding
- het adviseren van de schoolleiding over hoe de kwaliteit van schoolexaminering versterkt kan worden.
- De taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie zijn beschreven in het Examenreglement.

3.4 Onderwijs resultaten

De Inspectie van het onderwijs publiceert jaarlijks de opbrengstenkaart van scholen. De opbrengstenkaart is een overzicht van de resultaten die een school voor voortgezet onderwijs (vo) heeft behaald over een periode van drie schooljaren. De resultaten hebben betrekking op vier onderdelen en worden vergeleken met landelijke gemiddelden (zie 3.4.1. Opbrengstenkaart 2021). Een korte leeswijzer bij de vier onderdelen:

- Onderwijspositie ten opzichte van het advies vanuit het primair onderwijs is een maatstaf om te meten of leerlingen in voldoende mate op het onderwijsniveau terecht gekomen zijn, dat past bij hun advies. Hiertoe wordt de positie van onze leerlingen in de derde klas vergeleken met het aan de betrokken leerlingen gegeven schooladvies. Een hogere positie dan het gegeven advies levert pluspunten, een lagere geeft minpunten. Dit wordt in een gewogen driejaarsgemiddelde gegoten, waarbij de betrokken aantallen leerlingen als wegingsfactor gebruikt worden. Afhankelijk van de gekozen onderwijskundige inrichting van de school geldt een bepaalde norm.
- De onderbouwsnelheid laat het percentage zien waarmee de leerlingen onvertraagd over zijn gegaan van klas 1 naar klas 2 en van klas 2 naar klas 3. Let dus wel, op- en afstromen naar het volgende leerjaar heeft geen negatief effect op de onderbouwsnelheid. De norm geldt voor alle schooltypen; deze norm wordt neerwaarts gecorrigeerd voor alle armoedeprobleemcumulatiegebied (APCG) leerlingen.
- Het bovenbouwsucces meet vergelijkbaar aan de onderbouwsnelheid de onvertraagde doorstroom (inclusief slagen) in de bovenbouw. Afhankelijk van het schooltype geldt hiervoor een bepaalde norm en ook deze wordt neerwaarts gecorrigeerd voor APCG-leerlingen.
- Het examencijfer wordt bepaald door het gewogen gemiddelde te bepalen van de behaalde CE-cijfers. Ook hiervoor geldt een per schooltype vastgestelde norm en ook deze wordt neerwaarts gecorrigeerd voor APCG-leerlingen.

Naast deze vier indicatoren van de opbrengstenkaart monitoren we onze onderwijsresultaten aan de hand van het slagingspercentage en het verschil SE-CE. In de jaarlijkse onderwijsrapportage en halfjaarlijkse managementrapportages zoomen we verder in op de onderwijsresultaten om goed beeld te hebben en houden van onze onderwijskwaliteit.

3.4.1. Opbrengstenkaart 2021

Voor Het Twickel College Hengelo is het opbrengstenoordeel op basis van opbrengstenkaart 2021 voldoende, m.u.v. de onderwijspositie t.o.v. po-advies. Een te grote groep leerlingen zit na drie jaar op een lager niveau dan de basisschool adviseerde. Daar tegenover staat echter wel een

onderbouwsnelheid die boven de norm ligt. In 2020 heeft de schoolleiding een SWOT analyse gedaan op basis van ervaringen en (ontwikkel)gesprekken, sectiegesprekken, tevredenheidsonderzoeken, collegiale visitatie, inspectiebezoek, data-analyses en enquêtes en een plan van aanpak geformuleerd om de doorstroom en onderwijspositie t.o.v. advies te verbeteren. De hoofdpunten van dit plan van aanpak zijn:

- Betere determinatie van de havo en atheneum leerling;
- Instromen van leerlingen met een havoadvies in een HA-klas; zij krijgen les op havoniveau;
- Kansrijke leerlingen in de HA-klas worden besproken in de leerlingbesprekingen en afspraken m.b.t. het in beeld brengen van atheneumcapaciteit worden vastgelegd. Atheneumstof (de gekozen methodes zijn geschikt voor HA-leerlingen) wordt aan deze kansrijke leerlingen aangeboden en zij worden op atheneumniveau getoetst om te kijken of zij kunnen doorstromen naar het atheneum;
- Leerlingen waarvan de resultaten achterblijven worden in het docententeam besproken. Afspraken worden gemaakt op het gebied van cognitieve ontwikkeling en indien van toepassing sociaal-emotionele ontwikkeling en indien van toepassing wordt een handelingsplan opgesteld (bij plaatsing StudieCentrum en BegeleideWerkPlek). Naast capaciteit en welbevinden wordt gekeken naar de executieve functies. Indien nodig wordt de leerling intensief begeleid in het StudieCentrum of BegeleideWerkPlek om afstroom te voorkomen;
- De focus tijdens de leerlingbesprekingen ligt op wat we (hele team) kunnen doen om de leerlingen op het juiste niveau te houden;
- De driehoek: leerling-school-ouders wordt versterkt door het contact met de leerling en ouders te verbeteren. Tijden de mentorbijeenkomsten wordt kennis en ervaring op dit gebied uitgewisseld.

Onderwijsresultaten 2021

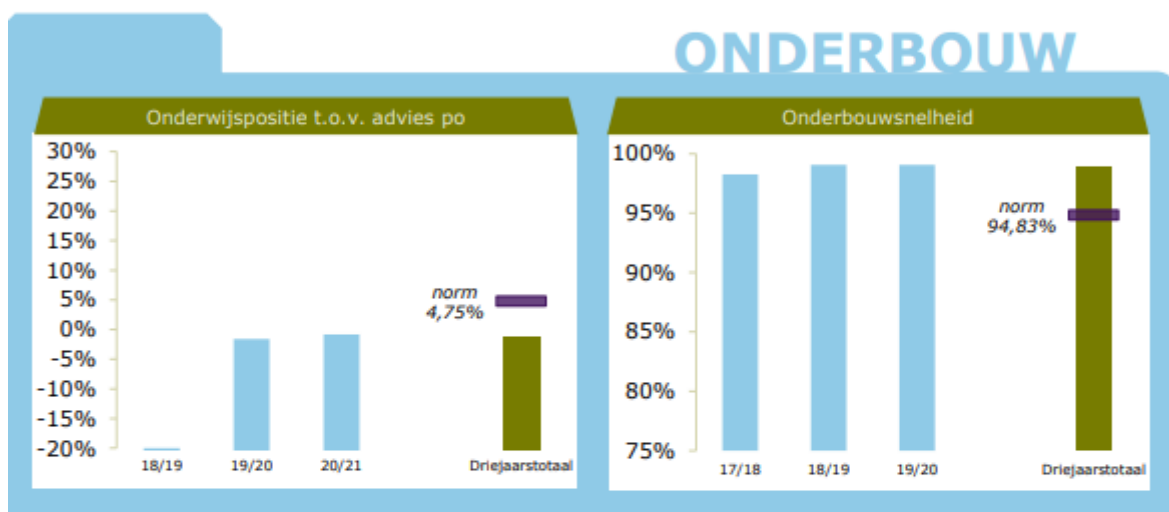
Scholengemeenschap Twickel

7555 LC Hengelo Ov

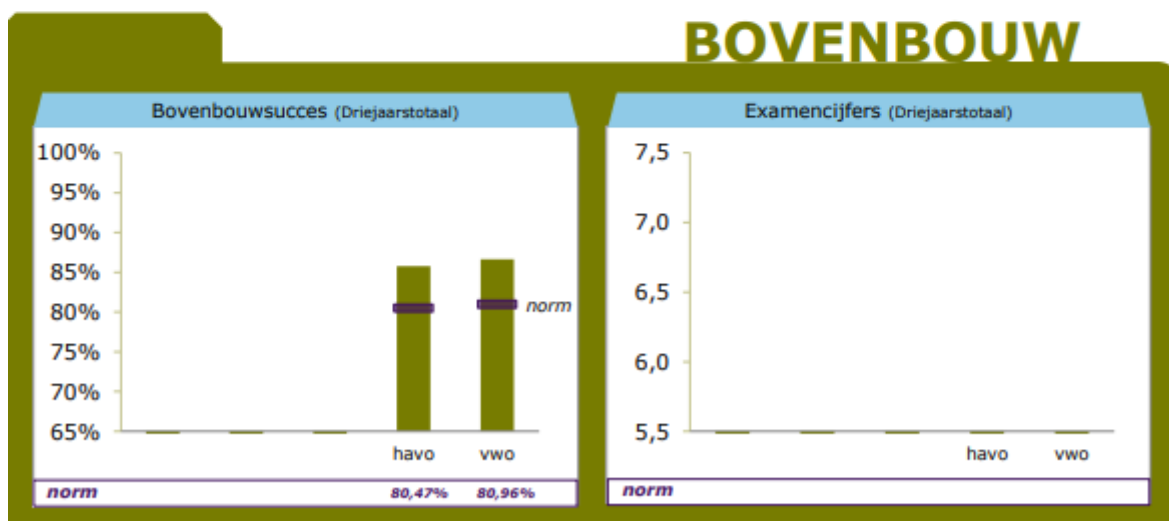
19HG-0

Stichting Carmelcollege

ONDERBOUW

BOVENBOUW

**Berekend
oordeel**

HAVO
voldoende

VWO
voldoende

Figuur 8 Slagingspercentages per afdeling de afgelopen jaren

Het slagingspercentage voor de havo op Twickel College Hengelo bedraagt 96%, zie onderstaande tabel. Bij het profiel Cultuur & Maatschappij is het slagingspercentage 100%. Bij de overige profielen

ligt het slagingspercentage iets lager, maar zijn er in 2020-2021 geen percentielscores van 25 of lager meer.

Voor de afdeling vwo bedraagt het slagingspercentage 93%. Bij vier van de zes profielen is het slagingspercentage 100%. Het profiel Economie & Maatschappij op het vwo behoort tot de 25% slechtst presterende scholen.

Tabel 4. Slagingspercentages Twickel Hengelo per profiel

Locatie	Afdeling	Profiel	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Twickel College Hengelo	havo	Totaal	90%	89%	84%	97%	96%
		CM	87%	82%	100%	100%	100%
		EM	91%	91%	81%	98%	96%
		NG	90%	88%	79%	95%	98%
		NT	100%				
		NTNG	88%	91%	95%	93%	84%
	vwo	Totaal	78%	97%	97%	100%	93%
		CM	86%	100%	100%	100%	100%
		EM	89%	100%	100%	100%	82%
		NG	53%	88%	88%	100%	90%
		NT	100%	100%	100%	100%	100%
		EMCM	100%	100%	100%		100%
		NTNG	73%	100%	100%	100%	100%

Figuur 9 verschil SE en CE

Op de havo-afdeling van het Twickel College Hengelo zijn er zes vakken waarbij het SE meer dan 0,5 lager ligt dan het CE. Twee vakken kennen een hoger SE dan CE: dat betreft de kunstvakken handvaardigheid, muziek en tekenen.

Op de vwo-afdeling van het Twickel College Hengelo zijn er 4 vakken waarbij het SE meer dan 0,5 lager ligt dan het CE. Vijf vakken kennen een hoger SE dan CE: dat betreft biologie, scheikunde en de kunstvakken: handvaardigheid, muziek en tekenen.

Tabel 17. Verschil SE-CE Twickel College Hengelo per vak

Havo	15-16	16-17	17-18	18-19	20-21
Engels*	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,4
Nederlands*	0,1	0,3	0,1	0,0	0,0
Wiskunde A*	-0,5	0,1	-0,5	-0,7	-1,0
Wiskunde B*	-1,4	-1,7	-1,1	-1,6	0,0
Aardrijkskunde	0,3	0,1	-0,1	-0,2	-0,3
Bedrijfsconomie (voorheen M&O)	-0,2	0,1	-0,2	-0,3	-0,6
Biologie	0,5	0,0	0,5	-0,6	0,0
Duits	0,4	0,3	0,4	0,2	-0,5
Economie	0,0	-0,2	-0,3	-0,5	-0,7
Frans	-0,5	-0,5	0,1	0,4	-0,9
Geschiedenis	-0,4	-0,2	0,0	-0,2	0,2
Handvaardigheid	0,3	1,4	0,6	0,3	0,5
Maatschappijwetenschappen	0,1	0,3	-0,2	0,5	-0,8
Muziek	0,9	0,6	0,8	0,6	1,4
Natuurkunde	0,2	0,0	-0,2	0,2	0,3
Scheikunde	0,5	0,0	0,2	-0,1	0,0
Tekenen	0,0	0,6	0,6	1,1	0,8
Vwo	15-16	16-17	17-18	18-19	20-21
Engels*	-0,2	-0,4	0,1	0,0	0,1
Nederlands*	0,6	0,3	0,7	0,4	0,5
Wiskunde A*	-0,5	-0,7	-0,5	-0,7	-0,6
Wiskunde B*	-0,7	-1,1	-0,4	-0,4	-1,0
Aardrijkskunde	0,4	0,0	0,2	0,1	-0,3
Bedrijfsconomie (voorheen M&O)	0,8	0,2	-0,1	0,0	0,1
Biologie	0,5	0,2	0,5	0,5	0,6
Duits	0,6	0,2	0,5	0,3	0,0
Economie	-0,7	-0,6	0,0	0,0	0,1
Frans	-1,1	-0,7	0,5	-0,8	-0,6
Geschiedenis	0,3	0,2	0,0	0,1	-0,2
Handvaardigheid	0,8	1,0	0,6	0,8	1,3
Maatschappijwetenschappen	0,1	0,1	-0,2	0,2	-0,6
Muziek	1,6	0,8	1,2	0,7	0,6
Natuurkunde	-0,2	0,1	-0,4	0,4	0,1
Scheikunde	-0,6	0,4	0,2	0,2	0,7
Tekenen	0,9	0,6	-1,1	0,5	0,6

Legenda:

	SE 0,5 punt of meer hoger dan CE
	SE 1,0 punt of meer hoger dan CE
	SE 0,5 punt of meer lager dan CE
*	Kernvak (NE / EN / WI)

Figuur 10 Doorstroomgegevens

De doorstroom in 2020-2021 in 1 havo/vwo is vergelijkbaar met vorig schooljaar (zie tabel 26). In 2 havo/vwo is het percentage doublures hoger dan voorgaande schooljaren. In zowel 3 havo als 3 vwo is het percentage afstroom respectievelijk doublures hoger dan vorig schooljaar. In 3 vwo zijn 25 leerlingen (21% van het totaal aantal leerlingen) afgestroomd naar de havo. Ook in 4 havo, 5 vwo en 6 vwo is het percentage doublures hoger dan vorig schooljaar. In 4 vwo en 5 havo is de doorstroom gelijk aan vorig schooljaar.

Bij de interpretatie van onderstaande doorstroom-gegevens dient rekening te worden gehouden met de situatie rondom corona in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021. De (gedeeltelijke) schoolsluitingen, de online lessen en de aangepaste overgangsregeling zullen hun weerslag hebben op de mate van doorstroom van de leerlingen. Onduidelijk is in welke mate. De doorstroom-gegevens zijn hieronder sec weergegeven en beschreven.

Tabel 26. Doorstroomgegevens Twickel College Hengelo

1 havo/vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend	5 lln	7 lln	4 lln
Afstroom	6%	3%	2%
Doublure + afstroom			1%
Doublure	1%	1%	1%
Doorstroom	93%	97%	97%
Opstroom			
2 havo/vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend	9 lln	12 lln	1 lln
Afstroom	14%	3%	5%
Doublure	1%	1%	8%
Doorstroom	85%	96%	87%
Opstroom			
3 havo	18-19	19-20	20-21
Onbekend	3 lln	4 lln	2 lln
Afstroom	14%	4%	6%
Doublure + afstroom			1%
Doublure	8%	3%	9%
Doorstroom	79%	94%	84%
Opstroom			
4 havo	17-18	19-20	20-21
Onbekend	1 lln	1 lln	
Afstroom			
Doublure + afstroom			1%
Doublure	26%	10%	20%
Doorstroom	74%	90%	79%
Opstroom			
5 havo	18-19	19-20	20-21
Onbekend		1 lln	1 lln
Afstroom			
Doublure + afstroom			
Doublure	17%	5%	6%
Geslaagd	83%	93%	92%
Opstroom		2%	2%
3 vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend			
Afstroom	30%	14%	21%
Doublure + afstroom			2%
Doublure	1%	1%	
Doorstroom	69%	85%	77%
Opstroom			
4 vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend			
Afstroom	2%	5%	3%
Doublure + afstroom	2%	3%	3%
Doublure	4%	5%	6%
Doorstroom	92%	88%	88%
Opstroom			
5 vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend	3 lln		
Afstroom	9%		
Doublure + afstroom		6%	5%
Doublure	13%	2%	8%
Doorstroom	75%	92%	87%
Opstroom			
6 vwo	18-19	19-20	20-21
Onbekend			
Afstroom			
Doublure + afstroom	2%		
Doublure	2%		11%
Geslaagd	97%	100%	89%
Opstroom			

Figuur 11 Doorstroomgegevens 2

3.4.2 Ambities van Het Twickel College Hengelo

In het schooljaar 2019-2020 is er een start gemaakt met de vaksecties meer te betrekken bij het analyseren van de data. Er zijn data-analisten per sectie aangesteld en geschoold. Deze data-analisten hebben toegang tot Cumlaude. Samen met de vaksectie analyseren zij de opbrengsten en komen ze tot een plan van aanpak tot verbetering van de resultaten. Deze aanpak wordt besproken bij de vergaderingen tussen teamleiding en sectie(voorzitter). Voor de risicovakken is in overleg met de secties een plan van aanpak opgesteld met als doel de resultaten te verbeteren.

Met deze aanpak streven wij ernaar de slagingspercentages te verhogen. Voor de havo streven we naar een percentage van 90% en voor de vwo, waar de resultaten altijd al hoger lagen t.o.v. de havo, naar een percentage van 98%. Door het werken met meer data proberen secties ook hiermee het examencijfer te verbeteren.

Onderbouwsnelheid/onderwijspositie

Te veel leerlingen zitten in klas drie niet op het geadviseerde niveau door de basisschool. We streven naar een voldoende beoordeling op dit onderdeel.

Interventies:

- Meer maatwerk (extra instructie en uitdaging) in de basislessen;
- In de overgangsvergadering bij leerlingen in de bespreekmarge meer inzetten op kansen;
- Bij twijfel minder richten op afstroom en mogelijkheden extra ondersteuning of aangepast programma bekijken;
- Ouders meer betrekken in de begeleiding van de leerlingen.

CE-resultaten

De examenresultaten zijn besproken in de secties en secties die onder de norm hebben gescoord op het CE maken een analyse en een plan van aanpak dat wordt besproken met de schoolleiding. We streven er naar deze vakken binnen twee jaar op een gemiddeld/boven gemiddeld niveau te hebben.

Alle secties hebben de opdracht gekregen om met een vast instructiemodel (AGDI) te werken om daarmee de kwaliteit van de instructielessen te verhogen en de leerlingen meer te activeren in de lessen. Ook hiervoor maken de secties een plan van aanpak.

Vershil SE-CE

Vakken met een groot verschil tussen SE en CE hebben de opdracht gekregen een analyse te maken en een plan van aanpak te maken om het verschil tussen SE en CE terug te brengen tot maximaal 0,5 punten.

Algemeen

Naast het sturen op cijfers is het ook van belang dat de leerling beter in beeld is. Zo zijn wij vanaf schooljaar 2020 op een nieuwe wijze gaan werken in het mentoraat. In de eerste weken stond naast kennismaken met de mentor ook het in beeld brengen van achterstanden op het programma. In de tweede week is er een ouderavond 5H en 6V geweest, speciaal voor leerlingen die niet voldeden aan de slaagnorm. Ouders en leerlingen kregen de kans om eerst met de mentor en daarna met vakdocenten te praten om gezamenlijk de achterstanden (en eventueel plan van aanpak bespreken) in beeld te krijgen. Eind september zijn de docenten weer bij elkaar gekomen om, aangestuurd door de mentor en leerlingencoördinator, ouders een terugkoppeling te geven van de eerste weken. Ook werden eventueel nieuwe opvallende leerlingen besproken.

Voor de overige klassen is eind september een leerlingbespreking geweest, waarbij docenten voor elke leerling in beeld hebben gebracht waar eventuele achterstanden zijn. De mentor koppelt dit aan de leerling en ouder terug. Daarbij is het van belang dat de school uitgaat van de gedachte dat leerlingen voelen dat er begeleiding is, waarbij docenten/mentor helpen met kijken waar de leerling in het leerproces staat.

We vinden het daarnaast belangrijk dat onze uitstroomleerlingen, wanneer ze bij ons weg zijn, met een goed gevoel kunnen beginnen aan de volgende stap in hun carrière. Dat geldt voor leerlingen die hun carrière voortzetten op het MBO, HBO of het WO. In het schooljaar 2021-2022 starten we met een pilot Match2Work voor leerlingen uit vier havo en vijf atheneum. In dit project wordt een groepje leerlingen gekoppeld aan een bedrijf in de regio en daar gaan zij aan de slag met een realistische casus. Bij het uitvoeren van deze casus worden ze begeleid door iemand van het bedrijf en de mentor. De uitvoering van de casus duurt ongeveer 8 tot 10 weken. Leerlingen krijgen de mogelijkheid om het project en de opdracht in de casus te koppelen aan het profielwerkstuk. Met dit project willen we onderzoeken of we de leerlingen nog beter voor kunnen bereiden op een passende studiekeuze naar het HBO en WO.

3.5 Pedagogisch klimaat en veiligheid

Onze school staat bekend om de fijne sfeer en leerlingen geven aan dat ze zich over het algemeen veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Onze school is een 'safe space' voor alle leerlingen. Dit wordt bevestigd door de hoge scores op dit onderdeel in de leerling tevredenheidsonderzoeken. We vinden het van belang een goed en veilig gemeenschappelijk gevoel te creëren. Je mag zijn wie je wilt zijn. Discriminatie en onderdrukking worden niet getolereerd. We wijzen leerlingen erop open te staan voor het feit dat je aangesproken kan worden voor iets wat je zegt of doet als dit in strijd is met de omgangsvormen: probeer te begrijpen en te leren in plaats van defensief te reageren.

Vanaf schooljaar 2021-2022 is er een LHBTIQ+ coach (docent) binnen school. Deze docent begeleidt leerlingen op het gebied van LHBTIQ+. En vragen waarmee leerlinge zitten rondom dit thema. Ook coördineert hij samen met leerlingen activiteiten omtrent diversiteit. Deze activiteiten vinden zowel binnen als buiten lessen plaats. Voorbeelden hiervan zijn o.a. Paarse Vrijdag, coming-out Day etc.

Het mentoraat

Het Twickel College Hengelo streeft ernaar om een school neer te zetten met een fijne sfeer, waarbinnen iedereen gekend en gezien wordt. De lijntjes tussen de docenten onderling en tussen de mentoren en leerling/ouders zijn kort. Door deze werkwijze in het mentoraat beogen wij meer oog te hebben voor de pedagogische driehoek. Deze driehoek lichten we in deze paragraaf toe.

Wij gaan er in ons mentoraat vanuit dat de mentor niet alleen denkt aan wat hij/zij moet *doen of kunnen*. Maar dat de mentor bovenal stilstaat bij wie hij/zij *is*. Om successen te oogsten als mentor vinden wij het belangrijk dat de mentor een stukje van zichzelf laat zien. Want waarom zal een leerling zichzelf voorstellen, als de docent niets van zichzelf vertelt? Uiteraard zijn er grenzen aan openheid.

De dynamische driehoek

Het bijzondere van het mentoraat is dat het vak- en schooloverstijgend is. De mentor krijgt te maken met de leerling als persoon, als mens, en ook met de ouders of andere betrokkenen die de leerling opvoeden. Samenwerking tussen alle partijen is hierin van uiterst belang. Het is belangrijk dat de mentor probeert om 'bondgenootschap' te sluiten met de ouders, zodat beslissingen samen genomen kunnen worden in het belang van het kind. In alle gevallen heeft de mentor echter slechts een adviserende rol.

De mentor 'de spil is van de begeleiding'. Dit houdt in dat hij/zij als het ware als coach optreedt en in alle fases beschikbaar is voor de leerling (zowel binnen als buiten de ingeroosterde mentoruren). De mentor voert verschillende gesprekken met de leerling, te denken valt aan: het kennismakingsgesprek, het studievoortgangsgesprek, het begeleidingsgesprek, het discipline-gesprek en het slecht-nieuws-gesprek.

Daarnaast voert de mentor ook gesprekken *over* de leerling met collega's, zoals bijvoorbeeld: de leerlingenbesprekingen en rapportvergaderingen. En ten slotte vinden structureel in het jaar de 10-minutengesprekken met ouders plaats en zo-nodig ook tussentijds.

Naast deze specifieke taken heeft de mentor ook de taak om klassikaal aandacht te besteden aan verschillende thema-oefeningen die gericht zijn op verscheidene onderwerpen of samenvallen met maatschappelijke actualiteiten. Binnen het Twickel College is daarbij gekozen voor drie thema's die doorlopend aan bod komen. Deze thema's zijn uitgewerkt in lesideeën en lesbrieven en staan in het

handboek mentoraat (zie bijlage 9). Hierbij wordt gebruik gemaakt van verscheidene methodieken, zoals: Tumult, Breingeheimen, Levenskunst en Qompas. Uiteraard is de mentor vrij om zelf ook passende lesinvullingen te zoeken bij specifieke thema's. De drie thema's betreffen:

1. Studievaardigheden
2. Sociaal-emotionele thema's
3. Loopbaan oriëntatie

Opbouw van het mentoraat aan de hand van verschillende groepsprocessen

Vanaf het moment dat leerlingen bij elkaar in een nieuwe klas komen, ontwikkelen zij zich tot een groep met voor die groep bepalende kenmerken. Deze kenmerken betreffen de onderlinge sfeer en veiligheid, de mate waarin wordt samengewerkt en de opstelling van de groep ten opzichte van de leertaken die de mentor / vakdocent aanbiedt. In die ontwikkeling zijn vijf fasen te onderscheiden:

1. Oriëntatie
2. Socialisatie
3. Confrontatie
4. Stabilisatie
5. Afscheid

Zoals gezegd is in iedere fase sprake van verschillende kenmerken en verhoudt de groep zich daardoor op een andere manier tot elkaar. Van belang is dat de mentor inspeelt op deze fasen en daarmee zorg draagt voor een specifieke lesinvulling. In het handboek mentoraat worden de verschillende fasen als leidraad gebruikt en worden voorbeelden gegeven van lesbrieven die hierbij gebruikt kunnen worden tijdens de verschillende periodes in het jaar (zie bijlage 9 handboek mentoraat voor een jaaroverzicht).

Mentoraat en drama

In de eerste klas hebben de leerlingen drie keer in de week een mentorles. Daarnaast zien ze hun mentor ook nog tijdens de vaklessen. Door deze vele contactmomenten leert de mentor de leerlingen door en door kennen en omgekeerd natuurlijk ook. In klas één zijn twee van de drie mentorlessen met de hele klas, en één lesuur in de week hebben de leerlingen met een halve klas een lesuur drama. De mentor en de dramadocente werken samen aan het welbevinden van de klas. Tijdens de dramalessen kan de docent een kwestie die in de mentorklas speelt via spel zichtbaar maken zodat leerlingen hierbij een beleving kunnen hebben en mogelijk een perspectiefwissel. Dit kan een toegevoegde waarde hebben m.b.t. het sociaal-emotioneel welbevinden en het groepsgevoel versterken en tot wederzijds begrip leiden. Naast dat er in de dramalessen een samenhang is met het mentoraat, oefenen de leerlingen ook aan theatervaardigheden. Leerlingen leren zich vrijer te bewegen en te presenteren.

3.5.1 Veiligheidsbeleid

De veiligheid van iedere leerling en collega is voor Het Twickel College Hengelo belangrijk. Conciërges en onderwijsassistenten letten bij binnenkomst al op de leerlingen en de docenten zorgen voor een prettig klimaat in het klaslokaal. Uiteraard kan het voorkomen dat de veiligheid in het geding komt, maar dan proberen we adequaat te handelen.

Wanneer leerlingen gepest worden kunnen zij in eerste instantie altijd terecht bij de mentor, leerlingcoördinator of teamleider. De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor ouders en leerlingen in het kader van de veilige school. Daarnaast kan extern contact worden gezocht. Ook wijzen we leerlingen op hulplijnen om pesten bespreekbaar te maken. Datzelfde geldt voor online pestgedrag en seksuele intimidatie. Tijdens mentorlessen in de onderbouw besteden we aandacht aan het gebruik van social media.

We hebben als school een respectprotocol (zie bijlage 23) en een protocol social media (zie bijlage 18).

We vinden het daarnaast belangrijk dat alle collega's een voorbeeld vormen voor onze leerlingen. Vooral docenten moeten zich bewust zijn van hun voorbeeldfunctie, het zijn van rolmodel en het feit dat veel van hun gedrag wordt geanalyseerd door leerlingen. Wanneer we gedrag zien dat niet door de beugel kan, worden leerlingen of collega's daarop aangesproken. Daarbij moet worden opgemerkt dat er op Het Twickel College Hengelo voortdurend werken aan het verbeteren van de aanspreekcultuur. Deze aanspreekcultuur helpt bij het creëren van een veilig school en adequaat kunnen handelen bij situaties waar de veiligheid in het geding is.

3.5.2 Respectbeleid

We streven ernaar om onze school een 'safe space' te maken voor iedereen. Dat houdt in dat wij een goed en veilig gemeenschappelijk gevoel willen creëren. Discriminatie en onderdrukking worden niet getolereerd. Wij leren leerlingen open te staan voor het feit dat ze aangesproken kunnen worden op iets wat ze zeggen of doen als dit in strijd is met de omgangsvormen. Ons devies: probeer te begrijpen en te leren in plaats van defensief te reageren.

We hebben een respectbeleid op school (zie bijlage 23). Hierin staat onder andere wat wij als school doen tegen pesten en welke protocollen wij volgen om respectvol met elkaar om te gaan op Het Twickel College Hengelo. Respectvol omgaan met elkaar, de basis in het voorkomen van pesterijen, elke dag weer opnieuw is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

3.6 Didactisch handelen

We werken volgens een didactisch concept, het AGDI model en volgens een duidelijke visie op leren gebaseerd op de 3 doeldomeinen van onderwijs: kwalificeren, socialiseren en subjectivatie. Zie paragraaf 3.1 voor verdere toelichting.

3.7 Begeleiding en ondersteuning

Ondersteuning aan, en (extra) begeleiding van leerlingen is onderdeel van het pedagogisch, didactisch en agogisch handelen van iedere docent. Met invoering van het passend onderwijs ligt de nadruk op de ondersteuningsbehoeften en mogelijkheden van de leerling. Er wordt uitgegaan van wat iemand kan en niet waar iemands beperking ligt.

De ondersteuningsroute binnen de Scholengroep Carmel Hengelo en daarmee Het Twickel College Hengelo (zie bijlage 19 *ondersteuningsroute juni 2020*) beschrijft de stappen, beslismomenten en verantwoordelijkheden op het gebied van ondersteuning en extra begeleiding aan leerlingen. In de ondersteuningsroute staat de docent altijd centraal. In het primaire proces van zijn onderwijs stemt hij planmatig en doelgericht de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas af. De

ondersteuning en extra begeleiding vindt in eerste instantie zoveel mogelijk in de klas plaats waarbij de docent ondersteund en begeleid wordt door de ondersteuningsfunctionaris.

Wanneer er meer ondersteuning nodig is, wordt dit opgepakt door het Intern Begeleidingsteam van de school. Het Intern Begeleidingsteam bestaat uit de ondersteuningsfunctionarissen, ondersteuningscoördinator, leerlingcoördinatoren, de Begeleide Werkplek Coach en de orthopedagoog.

Vanuit een continuüm van begeleiding bestrijkt de ondersteuningsroute de stappen die in de begeleiding aan leerlingen gezet worden op drie niveaus:

1. niveau van het onderwijsteam: basisondersteuning in de klas door mentor en docenten;
2. niveau van de school: interne ondersteuning aan leerlingen, mentoren en docenten door het intern begeleidingsteam (orthopedagogen en ondersteuningscoördinator);
3. niveau van de scholengroep: ondersteuning aan leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en de ondersteuning van mentoren en docenten door externe instanties.

Bij de uitvoering van de ondersteuning op de genoemde drie niveaus zijn diverse medewerkers in het onderwijs en de ondersteuning betrokken. Het primaat van een ondersteuningsroute ligt altijd bij de mentor en de docenten, die in het primaire proces in de klas hun pedagogisch en didactisch handelen afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Andere medewerkers die betrokken zijn bij de onderwijsondersteuning aan leerlingen, begeleiden de docenten en mentoren hierbij. De driehoek leerling – ouder(s)/verzorger(s) – school is daarbij van essentieel belang.

Ondersteuningsniveau 1

De mentor en het team

De mentor neemt het initiatief. Hij/zij verzamelt de bijzondere gegevens en ondersteuningsbehoeften van alle leerlingen in een digitaal groepsoverzicht (zie bijlage). Dit groepsoverzicht wordt besproken in het teamoverleg (leerlingbesprekingen, rapportvergaderingen) en regelmatig geactualiseerd.

De mentor en de docenten voeren vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid gezamenlijk het onderwijsproces uit en maken daarbij voor de extra ondersteuning gebruik van het groepsoverzicht. Tijdens de leerlingbespreking worden de ontwikkelingen besproken, en aanpak en informatie bijgesteld. Afspraken worden vastgelegd in het zorgvierkant van SOM.

De mentor onderhoudt het contact met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s)¹ over de onderwijsontwikkelingen en geboden onderwijsondersteuning. De mentor overlegt in de vorm van collegiale consultatie met de ondersteuningsfunctionaris.

¹Opmerking: Het contact met ouder(s)/verzorger(s) wordt niet gezocht als er sprake is van een problematiek die rechtstreeks herleidbaar is tot de ouder(s)/verzorger(s) – dan volgt altijd contact met de ondersteuningscoördinator – of als de vraagstelling docent-gerelateerd is

Bij een blijvend probleem wordt in overleg met de mentor en de ondersteuningsfunctionaris opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2. De verantwoordelijke teamleider wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Ondersteuningsniveau 2:

De school en het interne begeleidingsteam

Vanuit de leerlingbespreking kunnen leerlingen door de mentor, leerlingcoördinator, teamleider of ondersteuningsfunctionaris aangemeld worden voor een bespreking in het intern begeleidingsteam van de school (IBT). In het intern begeleidingsteam zitten de ondersteuningsfunctionarissen, de ondersteuningscoördinator, de leerlingcoördinatoren, de begeleide werkplek coach en de

orthopedagoog. Het gaat hierbij om leerlingen die structureel op grond van opvallend gedrag, veel verzuim of zwakke resultaten niet in staat zijn het onderwijsniveau te behalen dat bij hen past. Het IBT is een belangrijke schakel in de ondersteuning van de school. De ondersteuningsfunctionaris of Begeleide Werkplek Coach verwerkt de aanmelding in SOM en koppelt informatie terug naar de mentor.

In een gesprek met de ouder(s)/verzorger(s), de leerling, mentor en ondersteuningsfunctionaris wordt de hulpvraag van de leerling met de adviezen van het IBT besproken.

In het IBT kan besloten worden om de mentor en/of de docenten te begeleiden bij de ondersteuning van een leerling. Het IBT kan ook besluiten om de leerling een specifieke ondersteuning aan te bieden, bijvoorbeeld het inschakelen van de begeleidende werkplek (BWP), hulplessen, dyslexiebegeleiding of begeleiding door de ondersteuningsfunctionaris. Het afnemen van een onderzoek door de orthopedagoog behoort ook tot de mogelijkheden. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen de hulp van externe instanties aangeboden krijgen zoals het schoolgericht maatschappelijk werk, de jeugdgezondheidszorg (GGD) of Jeugd en Gezin van de gemeente. De ondersteuningsfunctionaris zorgt er samen met de mentor voor dat de aanpak van de ondersteuningsvraag in een handelingsplan(HP) of ontwikkelingsperspectief (OP) verwerkt wordt (zie bijlage).

De BWP (Begeleide Werkplek) is een onderdeel van extra ondersteuning van de locatie waar leerlingen op individuele basis ondersteund worden door de BWP-coach. Voor de toelating tot de BWP is toestemming van het intern begeleidingsteam nodig. Om de effecten van deze ondersteuning te realiseren wordt met de mentor, de ouder(s)/verzorger(s), de leerling en de BWP-coach een handelingsplan opgesteld waarin de doelen en handelingen omschreven staan. In de bijlage wordt de BWP nader toegelicht.

Bij een blijvend probleem wordt in overleg met leerling en ouder(s)/verzorger(s) opgeschaald naar ondersteuningsniveau 3. De verantwoordelijk teamleider wordt op de hoogte gesteld van deze stap.

Ondersteuningsniveau 3:

De scholengroep, het ZAT en het VSO

Als de problematiek van een leerling dermate complex is en er een bredere blik of aanpak nodig is, dan kan het IBT besluiten de leerling aan te melden bij het ZAT. In het ZAT zitten vertegenwoordigers van het schoolgericht maatschappelijk werk, de jeugdgezondheidszorg, politie en leerplicht onder leiding van één van de ondersteuningscoördinatoren van de scholengroep.

Met toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) verstrekt het intern begeleidingsteam van de school alle relevante informatie over de leerling aan het ZAT. Het ZAT analyseert wat het probleem is en stelt vast wat de specifieke onderwijs en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn en hoe hieraan binnen en/of buiten school het beste tegemoet gekomen kan worden. Het ZAT geeft handelingsadviezen aan school en kan ambulante hulp voor de leerling en/of de ouder(s)/verzorger(s) activeren of de leerling (en ouder(s)/verzorger(s)) verwijzen naar externe instanties.

Ook kan er door hen in het belang van individuele leerlingenproblematiek een MDO (multidisciplinair overleg) geregeld worden, hiervoor neemt de jeugdarts, de regisseur van de gemeente of de leerplichtambtenaar het initiatief. Over de inhoud van het overleg wordt altijd gesproken met de leerling en ouder(s)/verzorger(s), de betrokken ondersteuningsfunctionaris en de mentor. Wanneer de veiligheid van de leerling in het geding is, kan afgeweken worden van deze procedure en zal in de meeste gevallen contact worden opgenomen met Veilig Thuis Twente.

De ondersteuningsfunctionaris/-coördinator zorgt ervoor dat relevante informatie in het zorgvierkant van SOM verwerkt wordt en dat docenten geïnformeerd worden.

Mocht blijken dat al deze vormen van extra ondersteuning niet het gewenste effect hebben op het gedrag van de leerling en we daarmee niet in staat zijn tegemoet te komen aan het ontwikkelingsperspectief en de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling, dan kan de

verantwoordelijk teamleider op advies van het IBT en in goed overleg met de ouder(s)/verzorger(s) besluiten om de leerling te verwijzen naar een tijdelijke onderwijsopvangvoorziening binnen de school of naar een andere school voor VO binnen het samenwerkingsverband met een ondersteuningsprofiel dat past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

In het uiterste geval kan het nodig zijn de leerling te verwijzen naar het VSO. In deze situatie is altijd toestemming nodig van de directie van de scholengroep. Hiervoor is een procedure beschreven en zijn voorwaarden gesteld aan de inhoud van het bij de directie ter besluitvorming aan te leveren dossier. De aanmelding naar het VSO verloopt vervolgens via de ACTL, de commissie die op grond van het dossier bepaalt of de leerling recht heeft op een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het VSO. Als de leerling met een TLV aangenomen wordt in het VSO, dan wordt de leerling uitgeschreven. De kosten voor deze plaatsing binnen het VSO blijven gedurende de VO-periode van de leerling voor rekening van de scholengroep.

Naast de hierboven beschreven ondersteuningsmogelijkheden bieden we de volgende specifieke ondersteuning:

Vorm van ondersteuning	Voor wie?	Aanspreekpunt
1. Logopedie/hulp bij taalproblemen	Leerlingen met spraak-en/of taalproblemen	Logopediepraktijk Wolters, aanmelding door mentor/docent/ouder via dyslexiecoördinator
2. Ondersteuning bij dyslexie	Leerlingen met dyslexieverklaring of vermoeden dyslexie	dyslexiecoördinator via vakdocent en mentor
3. Gesprekken met ondersteuningsfunctionarissen	Persoonlijke ondersteuning bij sociaal-emotionele problemen	Ondersteuningsteam, aanmelding via mentor
4. Begeleide werkplek (BWP)	Deze BWP is bedoeld voor leerlingen die in het kader van passend onderwijs extra ondersteuning nodig hebben (zie bijlage). Het gaat dan om een vorm van begeleiding die niet geleverd kan worden in de reguliere (mentor)lessen	De mentoren dienen een verzoek in bij de ondersteuningsfunctionarissen. Zij bespreken de aanvraag dan in het IBT.
5. Fysiotherapie en psychosomatische fysiotherapie Stressreductietraining	Leerlingen met lichamelijke klachten of psychosomatische klachten	Ouders/leerling rechtstreeks bij Fysiotherapie praktijk De Driesprong 074-7110271 martijn@driesprong.nl Indien wenselijk overlegt de mentor met de ondersteuningsfunctionaris of brengt hem/haar op de hoogte
6. SoVa training	Sociale vaardigheidstraining	Aanmelding via de mentor bij STUS
7. Bijles NT2	Uitbreiding woordenschat, leesvaardigheid	Aanmelding via mentor/docent bij SOMJ/STOI

Begeleiding StudieCentrum		
8. Huiswerk maken onder begeleiding Huiswerkwerkklas	Leerlingen die onder toezicht van een onderwijsassistent Maandag, woensdag, donderdag en vrijdag in A006 vanaf 14.30 tot 16.15 uur.	Opgave via website StudieCentrum of mail naar studiecentrumtwickel@carmelhengelo.nl
9. Intensieve begeleiding	Leerlingen die over zijn gegaan met verplichting StudieCentrum Alle middag van 13.30 tot 17.30 uur. In overleg met de begeleider worden de middagen vastgelegd.	Op dit moment zijn 76 leerlingen geplaatst. Het SC is hiermee vol. Begin november evalueren we het SC en kijken we of eventuele uitbreiding wenselijk is.
10. Basisondersteuning en hulp bij executieve functies (plannen, je houden aan de planning, tot werken komen, motivatie etc.)	Voor alle leerlingen	Opgave via website StudieCentrum of mail naar studiecentrumtwickel@carmelhengelo.nl
11. Bijlessen voor verschillende vakken	Voor alle leerlingen	Opgave via website StudieCentrum of mail naar studiecentrumtwickel@carmelhengelo.nl
12. Inhaaluur proefwerken Elke dinsdag kunnen leerlingen die een toets hebben gemist deze inhalen. Van 14.30 uur tot 16.15 uur in de G-vleugel.	Voor alle leerlingen	De toetsen moeten voor dinsdag 12.30 uur aangeleverd worden in het postvak van NIKE voorzien van naam en bijzonderheden zoals: toets tijd, gebruik van rekenmachine, woordenboek, Binas enz. De gemaakte toetsen krijgt de docent terug in het postvak.
13. Het StudieCentrum is de hele dag bemenst en leerlingen kunnen als zij dat willen onder begeleiding in rust werken	Voor alle leerlingen	Leerlingen kunnen op een gewenst moment naar het StudieCentrum gaan en daar rustig en zelfstandig werken.

3.8 Burgerschap

Op Het Twickel College Hengelo hebben we veel aandacht voor burgerschapsonderwijs dat deel uitmaakt van het wereldgerichte onderwijs zoals beschreven in paragraaf 3.1.

We doen veel aan burgerschapsvorming. Onderwerpen behorend bij burgerschapsvorming worden in klas 1 (en onder voorbehoud klas 3) aangeboden in de mentorles. Deze onderdelen worden verzorgd door de docenten maatschappijleer. Onderwerpen die besproken worden zijn:

- Discriminatie
- Normen en waarden
- Verdraagzaamheid
- Mediawijsheid
- Respect en tolerantie
- Vrijheid van meningsuiting/vrijheid van geloof
- Gelijkwaardigheid
- Wereld onderwijs en duurzaamheid

Tijdens de mentorlessen wordt aandacht besteed aan deze thema's. Ook is burgerschapsonderwijs verweven in de reguliere lessen. Tijdens de projecten in de themawEEK van Cross Your Border leren leerlingen sociaal ondernemen en leren ze ondernemende oplossingen te bedenken vanuit hun eigen kracht, drive en ideeën rekening houdend met de maatschappelijke context waarbinnen het project zich afspeelt. Daarnaast gaan ze ook aan de gang met hun eigen maatschappelijke idee. Hiermee ontwikkelen ze vaardigheden voor toekomstige studies en carrière. Komende jaren werken we aan het nog meer zichtbaar maken van burgerschapsvorming in de onderbouw door:

- Scholing van docenten scholing op het gebied van de subjectiverende functie van onderwijs (onderbreken, vertragen, ondersteunen).
- Pilot in de onderbouw tijdens de toets/activiteitenweek met een project over burgerschap door de docenten maatschappijleer.
- In de onderbouw worden voor het curriculum van het mentoraat lessen burgerschapsvorming ontwikkeld en uitgevoerd o.l.v. de docenten maatschappijleer.

In leerjaar 4 krijgen alle leerlingen het vak maatschappijleer, waarbij alle bovenstaande thema's langskomen. In de bovenbouw worden de vakken maatschappijleer en-wetenschappen aangeboden als examenvak, waarbij leerlingen dieper ingaan op enkele thema's. Het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en het (op school) handelen vanuit deze waarden is een belangrijk aspect. Dat basiswaarden bevorderd moeten worden, impliceert dat andere uitingen van de school daarmee niet in strijd mogen zijn. De kern van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat omvat vrijheid van meningsuiting, het gelijkheidsbeginsel, begrip, verdraagzaamheid, het afwijzen van onverdraagzaamheid en discriminatie, en autonomie & verantwoordelijkheidsbesef.

Filosofie wordt als module aangeboden. We houden open forums met de leerlingen in samenspraak met de leerlingenraad. De debatclub debatteert over relevante maatschappelijke onderwerpen. Daarbij leren zij ook hoe ze op een goede manier het gesprek aangaan en een gezonde discussie hierover kunnen voeren, zonder een ander daarbij uit het oog te verliezen.

Burgerschap speelt ook een rol binnen de maatschappelijke stage. Binnen de business school werken we volgens de uitgangspunten van de circulaire economie. Dat past volledig binnen de visie op op duurzaamheid die we als school hebben opgesteld in het kader van de Eco-school. Een van de doelen van de eco-school is het zichtbaar maken van de burgerschapsvorming.

Waar werken we naartoe?

De komende jaren inventariseren wij volgens het stappenplan van Eco-schools waar duurzaamheid en wereldgericht onderwijs al aan bod komen in het curriculum. Het resultaat wordt besproken met leerlingen en docenten en er wordt een actieplan gemaakt voor het verduurzamen van het curriculum. Verduurzamen slaat hier niet alleen op duurzaamheid m.b.t. energie, afval en materialen maar ook op het verduurzamen op het gebied van alle 17 duurzaamheidsdoelen. Wij vinden het daarbij belangrijk om steeds met de leerlingen af te stemmen wat er gaande is en leerlingen te betrekken bij de veranderingen en streven naar student-led-change onderwijs in de breedste zin.

Duurzaamheidscompetenties en burgerschapscompetenties lijken op elkaar.

Burgerschapscompetenties zijn ook relevant voor duurzame ontwikkeling. Wij vragen ons af: waartoe gaan we deze competenties ontwikkelen? Vragen die daarbij centraal staan zijn bijvoorbeeld: Ten bate van (bijvoorbeeld) economische groei, of ten bate van mens en planeet? Duurzame ontwikkeling vraagt om hierin steeds een kritische afweging te maken en om te reflecteren op de manier waarop we nu leven: om na te denken over het welzijn van andere mensen, dieren, de natuur, het milieu en de planeet, én over je eigen rol daarin. Ook gaat duurzame ontwikkeling over verantwoordelijkheid voelen en nemen voor andere mensen, dieren, de natuur en het milieu.

Onze school als creatieve stad is een oefenplaats voor burgerschapsvorming. Ons schoolklimaat is zodanig dat deze in overeenstemming is met basiswaarden van burgerschapsvorming en wereldonderwijs. Leerlingen worden gestimuleerd deze waarden te oefenen en in praktijk te brengen.

Tot slot hoort volgens ons bij burgerschapsvorming en wereldonderwijs ook aandacht voor een *gezonde school*. Het Twickel College wil aandacht besteden aan een gezonde leefstijl voor leerlingen en personeel. Dit brengen wij tot uitdrukking door een *Gezonde School* te zijn. Dit houdt in dat wij actief werken aan een gezond leef- en werkklimaat en dat uit zich onder andere in: een gezonde kantine en sporten onder begeleiding voor personeel. Deze visie sluit aan bij het gezondheidsbeleid dat staat beschreven in het meerjarenbeleidsplan van de Scholengroep Carmel Hengelo.

Wij geven ook uitdrukking aan de Gezonde school door onze samenwerking met een fysiotherapie praktijk. In de school hebben wij een praktijkruimte en een fitnessruimte. In de lessen Lo worden alle eerste klas leerlingen motorisch gescreend en daar waar nodig wordt hulp aangeboden. Leerlingen die fysiotherapie nodig hebben, kunnen die op school krijgen. Daarnaast hebben wij een samenwerking met een Judoschool. (zie paragraaf 3.12 en bijlage 13 Carmel Vitaal).

3.9 LOB

De overstap van voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs verloopt niet altijd probleemloos. Te veel jongeren vallen uit of veranderen van opleiding. Uit de doorstroomgegevens zien we dat onze leerlingen ten opzichte van het gemiddelde minder uitvallen in het HBO en WO en vaker op de goede plek zitten en hun diploma behalen. Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (lob) helpt bij het maken van goede keuzes. Bij lob gaat het erom dat leerlingen leren om weloverwogen keuzes te maken voor een profiel, vervolgonderwijs en beroep. Daarvoor moeten leerlingen zich bewust zijn van talenten en passies en zicht hebben op een realistisch beeld van het vervolgonderwijs en de beroepen die daarbij passen. Wij informeren daarom leerlingen en ouders over het lob-beleid en we verwachten van leerlingen vanzelfsprekend een inspanningsverplichting om zich goed voor te bereiden op hun studiekeuze.

Het LOB-programma is een doorlopend programma dat start in klas 2. In leerjaar 2 gaan de leerlingen m.b.v. het programma Qompas (een online lesmethode gericht op studiekeuze en loopbaanoriëntatie) in de mentorles aan de slag met de vragen: Wie ben ik? Wat zijn mijn interesses? Waar ben ik goed in?

Vanaf klas 3 is het programma meer gericht op een goede profielkeuze en vanaf leerjaar 4 op een goede studiekeuze.

In school is er deskundigheid van de mentor en de decaan aanwezig die nodig is om loopbaangesprekken met de leerling te voeren en hen te begeleiden bij de ontwikkeling van loopbaancompetenties. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het keuzeproces ligt bij de leerling en komt tot stand na een persoonlijke evaluatie en een gedetailleerde onderbouwing en wordt vastgelegd in loopbaandossier (Zie bijlage 8 LOB).

Havo Praktijk

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen verbindingen leggen met het bedrijfsleven. Dit sluit enerzijds aan op het feit dat bij binnen het E&M-profiel het business-school programma aanbieden en anderzijds bij onze visie dat leerlingen door realistische programma's meer gemotiveerd raken en betere loopbaankeuzes kunnen maken. De komende jaren willen we onderzoeken of een meer praktijkgericht havo-programma, dat wordt afgesloten met een schoolexamen, motiverend werkt voor onze leerlingen. Dit praktijkgerichte programma heeft als kern dat leerlingen realistische en praktische activiteiten uitvoeren van externe opdrachtgevers binnen en buiten school en zo bezig zijn met beroepsbekwaamheden/hbo-competenties. Zo worden leerlingen beter voorbereid op (de keuze voor) het vervolgonderwijs en ontwikkelen beroepsbeelden op hbo-niveau.

Ambities praktijkgerichte programma's

De ambities voor het praktijkgerichte programma in het havo zijn:

- Leerlingen beter voorbereiden op de keuze voor en de daadwerkelijke overstap naar het vervolgonderwijs. En daarmee de aansluiting naar hbo te verbeteren.
- Leerlingen praktische ervaringen te bieden in en buiten de school om hiermee beter aan te sluiten op de diverse behoeftes van leerlingen, om actief te leren en de motivatie te bevorderen, en leerlingen zo te laten werken aan beroepsoriëntatie en het ontwikkelen van beroepsbeelden.
- Leerlingen de relatie te leren leggen tussen denken en doen. Praktische activiteiten zijn gericht op het toepassen van kennis en vaardigheden aan de hand van realistische opdrachten van buiten de school. Leerlingen zijn actief en praktisch bezig

Onderwijsprogramma

- Het praktijkgerichte programma bestaat uit praktische, realistische, authentieke opdrachten uit te voeren in en buiten de school. 'Praktisch en realistisch' betekent dat er in alle gevallen betrokkenheid is van buiten de school (bedrijfsleven, instellingen, overheden, vervolgonderwijs) bij minimaal de totstandkoming van het onderwijsprogramma en de opdrachten.
- Bij het werken aan het praktijkgerichte programma zijn leerlingen actief en in de praktijk bezig. Leerlingen ontwikkelen/ontwerpen, maken dingen en voeren taken uit die horen bij de wensen en eisen van de opdrachtgever

In schooljaar 2021-22 starten we met een pilot om leerlingen uit 4 havo in het kader van LOB en eventueel het profielwerkstuk, te matchen met een bedrijf. De leerlingen gaan m.b.v. een realistische casus met een vraagstuk van een bedrijf aan de slag. De leerlingen kiezen de casussen die de docent/mentor geschikt vindt en overleggen met en bezoeken de bedrijven. Jongeren en docenten

werken samen met het bedrijf toe naar een eindevent waarbij docenten, schoolleiding, jongeren en ouders bij elkaar komen voor de eindresultaten.
(Zie bijlage 24 *boekje project Match2Work*)

3.10 Innovaties in het onderwijs en ICT

We leven in een wereld die snel verandert. Routinematig werk neemt af, terwijl er meer beroepen komen waarin een eigen, onderscheidende bijdrage wordt verwacht. Desondanks blijft kennis als basis onontbeerlijk, maar ICT-vaardigheden worden steeds belangrijker. Een betrokken, nieuwsgierige en ondernemende houding is essentieel. Het Twickel College Hengelo wil daarom meer inzetten op de ontwikkeling van het individuele talent van elk kind, naast het aanleren van basiskennis en -vaardigheden. ICT kan hier een bijdrage aan leveren. Wij zetten ICT middelen in ter ondersteuning van de les. Alle leerlingen hebben boeken en de beschikking over digitale ondersteuningsmiddelen bij bijna elk vak. Elke vleugel heeft de beschikking over laptopkarren. Daar waar laptops een meerwaarde hebben worden ze ingezet in de les. De leerling hoeft voor school geen laptop aan te schaffen. In schooljaar 2023-2024 gaan we over op BYOD of CYOD.

Voorwaarden

ICT kan een belangrijke bijdrage leveren aan onderwijskundige innovaties. Vaak wordt daarbij gedacht aan het implementeren van een persoonlijk device (laptop, tablet, smartphone) voor elke leerling, maar dat alleen is niet voldoende. Het vereist vooral opnieuw doordenken en vormgeven van het onderwijs, zodat het enerzijds voldoet aan de visie van de school als creatieve stad en anderzijds ook goed aansluit op verwachtingen en behoeftes van de wereld waarin onze leerlingen nu én straks leven.

Vanuit ICT perspectief zijn er drietal basisvoorwaarden voor innovaties:

1. ICT-vaardige docenten;
2. ICT-vaardige leerlingen;-
3. ICT-fundament.

3.10.1 ICT-vaardige docenten

Uit onderzoek is gebleken dat de inzet van ICT alleen werkt met vaardige docenten. De docent moet in staat zijn om met ICT te werken, en belangrijker, om ICT didactisch in te zetten tijdens de les. De veronderstelling dat de (jonge) nieuwe docenten genoeg ICT-vaardig zijn, blijkt onjuist. Het vermogen om zelf de kennis op een effectieve en efficiënte manier te vinden, te begrijpen en te gebruiken is nogal overschat. Het bewust inzetten van verschillende technologieën voor het leerproces is een vaardigheid die geleerd moet worden.

Indien in de praktijk blijkt dat docenten niet over voldoende ICT-competenties beschikken, wordt individuele of gezamenlijke scholing aangeboden. Leidraad voor deze competenties zijn de door Kennisnet opgestelde ICT-bekwaamheidseisen: digitale geletterdheid, leersituatie, organisatie en professionalisering.

3.10.2 ICT-vaardige leerlingen

Leerlingen blijken niet automatisch in staat technologieën goed in te zetten voor het leren. Opgroeien in het digitale tijdperk alleen is niet voldoende om doelmatig en doeltreffend te kunnen leren van en met ICT. Zij gebruiken computerapplicaties, internet en sociale media vooral

oppervlakkig. Ze zullen moeten leren gebruik te maken van ICT als hulpmiddel bij (een leven lang) leren, om goed te kunnen functioneren in een ICT-rijke samenleving.

Het Twickel College Hengelo wil de leerlingen optimaal voorbereiden op een samenleving in de 21ste eeuw, onder andere door het integreren van de zogeheten 21ste -eeuwse vaardigheden van Kennisnet en SLO in het onderwijs. Onderdeel van deze vaardigheden is de digitale geletterdheid (combinatie van de ICT-gerelateerde vaardigheden, ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid en informatievaardigheden).

Op het ogenblik wordt (nog summier) aandacht besteed aan een deel van de digitale geletterdheid onder andere in de lessen multi-media als onderdeel van het vak beeldende vorming en tijdens de mentorlessen. Deze lessen bestaan uit de lessenreeks informatievaardigheden en de lessenreeks mediawijsheid. Uit ervaring blijkt echter dat er meer aandacht nodig is voor digitale geletterdheid. In schooljaar 2021-22 bekijken we wat nodig is om digitale geletterdheid en mediawijsheid van leerlingen in klas 1 en 2 te vergroten. De bedoeling is om een ict-leerlijn op te stellen voor de leerlingen in de onderbouw. De leerlijn beschrijft hoe de leerlingen voldoende uitgerust worden met kennis en vaardigheden als het gaat om de digitale geletterdheid. Doel van de leerlijn is:

- a. *leerlingen als burger voorbereiden op functioneren in een mediarijke kennissamenleving (maatschappij);*
- b. *leerlingen leren om te gaan met ict-toepassingen nodig voor vervolgonderwijs (HBO en WO) en beroepsuitoefening (beroep);*
- c. *leerlingen ondersteunen bij verhogen van de kwaliteit en productiviteit van het onderwijs (organiseren van leren).*

De huidige lessenreeksen bij het vak multi-media worden bekeken en eventueel aangepast voor de komende jaren.

3.10.3 ICT-fundament

Eén van de randvoorwaarden voor het onderwijskundig ICT-gebruik is het ICT-fundament. De bouwstenen van dit fundament zijn:

- *cloudcomputing*: een veilige, stabiele omgeving waarbinnen toepassingen en leermateriaal ter ondersteuning van het onderwijsleerproces altijd en overal toegankelijk zijn;
- *connectiviteit*: betrouwbaar en flexibel om snel en veilig te kunnen werken met de benodigde toepassingen op de beschikbare apparatuur op elke gewenste plaats en tijdstip;
- *devices*: betrouwbare, betaalbare en persoonlijke apparatuur voor iedere leerling en docent en die goed aansluiten bij de wijze waarop en de omgeving waarin geleerd en gewerkt wordt.

Feit is dat het ICT-fundament nagenoeg staat. Alle docenten hebben de beschikking over een eigen device, een laptop. Voor de leerlingen zijn in alle vleugels en in de mediatheek laptops beschikbaar. Het lesmateriaal is voor een groot deel gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt via SOMtoday. In combinatie met Office 365 (Outlook: mail, Onedrive: dataopslag en Teams: samenwerken) heeft Het Twickel College Hengelo de beschikking over een SSO-omgeving (eenmaal inloggen), waarin alle leerlingen en docenten kunnen werken en die benaderbaar is vanuit school en thuis. Ten slotte heeft iedereen een laagdrempelige toegang tot en het gebruik van printers en presentatiemiddelen (monitoren, beamers, enz).

Om leerlingen en docenten te ondersteunen bij het gebruik van ICT is er een eerste- en tweedelijns hulp opgezet op de locatie. Voor de technische ondersteuning is een WPO'er (werkplekondersteuner) en een ICT-coördinator (brug tussen techniek en onderwijs).

3.11 Onderwijstijd

Het onderwijsaanbod op Het Twickel College Hengelo bestaat uit lessen, volgens de lessentabel, van 45 minuten. Na de eerste drie lesuren is er een pauze voor leerlingen. Vervolgens zijn er na iedere twee lesuren een pauze.

Sinds het schooljaar 2015-2016 is er in het voortgezet onderwijs geen urennorm per leerjaar en per leerling meer. De urennorm is vervangen door een urennorm per opleiding. Elke leerling moet een programma kunnen volgen van:

- 4700 uur voor de Havo;
- 5700 uur voor het Vwo;

Wij hanteren een urennorm van 1000 uur per schooljaar en 700 uur in het examenjaar.

3.12 Externe relaties

Het Twickel College Hengelo heeft een aantal externe relaties. Deze relaties hebben allemaal betrekking op het onderwijs dat verzorgd wordt op onze locatie en heeft direct te maken met het juist begeleiden van leerlingen in hun schoolcarrière daar waar nodig. Hieronder wordt weergegeven welke externe relaties wij hebben en hoe deze relatie is opgebouwd. (Aan de samenwerking met de externe partners ligt een overeenkomst ten grondslag).

POVO Hengelo

De POVO Hengelo is een samenwerkingsverband tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs in de regio Hengelo (OV). Het Twickel College Hengelo is hierbij aangesloten via de teamleider-onderbouw. Er vinden periodiek overleggen plaats die onder andere gaan over afspraken rondom plaatsing van nieuwe leerlingen, promotie-afspraken, het Open Huis van alle scholen en de aanmelddata van nieuwe leerlingen. Op deze manier wordt er geprobeerd om het overstapproces van PO naar VO gestructureerd te houden voor ouders en leerlingen.

ROC van Twente

Het ROC van Twente is een partner als het gaat om de doorstroom richting het MBO. Een aantal van onze leerlingen stroomt door naar het ROC van Twente, om daar een vervolgopleiding te genieten. Onze decaan heeft contact met het ROC en neemt verschillende voorlichtingsdagen en activiteiten van het ROC op in de oriëntatieprogramma's van leerjaar 4.

Saxion

Vanuit het Saxion zijn er diverse programma's waaraan leerlingen kunnen deelnemen, zoals het internationaliseringsproject. Daarnaast is het project 'Havo van de toekomst' opgestart voor docenten onder begeleiding van het Saxion om het havo-onderwijs duidelijker op de kaart te zetten

Universiteit Twente

Vanuit de UT en het Saxion zijn er diverse programma's waaraan leerlingen kunnen deelnemen, zoals het Pre-U Honours programma. Ook is het voor leerlingen mogelijk om deel te nemen aan masterclasses.

Gemeente Hengelo

Het Twickel College Hengelo heeft ook contact met de gemeente Hengelo. Dit betreft geen periodiek overleg, maar het zijn altijd vraaggerichte contactmomenten. Het kan zijn dat de school advies nodig heeft van de gemeente, of andersom. Bijvoorbeeld met een medewerker van leerplicht of met de schoolarts. Daarnaast is Wijkkracht ook in beeld voor leerlingen met een specifieke hulpvraag met directe invloed vanuit de thuissituatie waar wij de expertise niet voor hebben.

Daarnaast is er contact de wijkagent, indien nodig. Mochten zich situaties voordoen welke assistentie vanuit de politie nodig zijn kunnen wij beroep op hem doen.

ANWB Streetwise

De verkeerscoördinator heeft contact met ANWB Streetwise om de verkeersveiligheid in alle leerjaren onder de aandacht te brengen. Het Twickel College Hengelo doet bijvoorbeeld jaarlijks mee aan Fiets OK, waarbij een fietsenmaker de fietsen van alle leerlingen controleert.

Bibliotheek Hengelo

We benoemen de bibliotheek ook als externe partner, omdat we goed contact hebben met de bibliotheek. Onze mediatheek werkt ook samen met de bibliotheek in Hengelo. Op die manier is er altijd een groot aanbod en kunnen we vaak voorzien in de (lees)behoefte van leerlingen.

Oyfo

Sinds schooljaar 2015 heeft de school een samenwerking met Oyfo. Zij verzorgen in samenwerking met docenten BV het TT-programma Kunst & Techniek.

Part 2

Het Twickel College Hengelo maakt binnen Scholengroep Carmel Hengelo onderdeel uit van de geaccrediteerde opleidingsschool Partnerschap2. Daarin werken zes Carmelscholen en ROC van Twente samen met de lerarenopleidingen van Windesheim en Universiteit Twente.

Binnen het partnerschap is een 'leven lang leren' het adagio. Het opleiden en professionaliseren van aankomende, startende en ervaren docenten is van groot belang voor de kwaliteit van onderwijs. Het Twickel College Hengelo ondersteunt binnen deze samenwerking studenten, nieuwe, startende en ervaren leraren.

Het docentenopleidingsteam van Het Twickel College Hengelo bestaat uit een schoolopleider, docentcoach, onderzoeksbegeleider en werkplekbegeleiders. Zij ondersteunen stagiaires, Lio'ers, zij-instromers en nieuwe/startende collega's.

ArtEZ Conservatorium

Sinds schooljaar 2018-2019 heeft de school een samenwerking met ArtEZ. Het Twickel College Hengelo is opleidingsschool voor studenten docent muziek. In samenwerking met ArtEZ is het Twickel College Hengelo een vooropleidingsschool voor het conservatorium.

Twents Jeugd Symphonieorkest

Sinds schooljaar 2018-2019 heeft de school een samenwerking met TJSO. Incidenteel zijn er gezamenlijke concerten van het orkest met een gelegenheidskoor bestaande uit leerlingen met muziek als examenvak. Af en toe repeteert het orkest in school.

KNZB

Sinds schooljaar 2018-2019 heeft de school een samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB). Dat betekent dat indien een leerling op hoog niveau zwemt en traint, wij als school dit zoveel mogelijk faciliteren veelal in samenspraak met de leerplichtambtenaar.

Fysiotherapiepraktijk De Driesprong

We hebben een intensieve samenwerking met de Driesprong. Zij huren een praktijkruimte bij ons op school en maken gebruik van de fitnessruimte. Leerlingen en collega's kunnen bij deze fysiotherapiepraktijk (onder schooltijd) terecht.

Daarnaast worden de eerste klas leerlingen motorisch gescreend in samenwerking met onze docenten LO. Eventueel volgt op vrijwillige basis een behandeling.

Judoschool Haagsma

Sinds schooljaar 2017-2018 heeft de school een samenwerking met de Judoschool Haagsma. Dat betekent dat indien een leerling op hoog niveau aan judo doet, wij als school dit zoveel mogelijk faciliteren veelal in samenspraak met de leerplichtambtenaar. De judoschool huurt onze dojoruimte. Ook geven zij af en toe gastlessen aan onze leerlingen.

Dansstudio X-Dance

Sinds schooljaar 2018-2019 heeft de school een samenwerking met Studio X-Dance. Zij verzorgen het TT-programma Dans en werken mee aan de tweejaarlijkse musical.

Logopediepraktijk Wolters

Sinds schooljaar 2019-2020 heeft de school een samenwerking met logopediepraktijk Wolters. In samenspraak met onze taal- en dyslexiecoördinatoren worden leerlingen verwezen naar deze praktijk. De praktijk maakt gebruik van een ruimte van school.

4. Personeelsbeleid

Voor wat betreft het personeelsbeleid wordt verwezen naar de volgende Scholengroep Carmel Hengelo- dan wel Stichting Carmelcollege-brede documenten, welke als basis fungeren voor het beleid op de scholen:

- Het Carmelbrede professioneel statuut beoogt een kader te geven, waarbinnen de instellingen ruimte hebben om de dialoog over de professionele ruimte van docenten te blijven voeren en indien gewenst nadere afspraken c.q. uitwerkingen te maken over de borging van de professionele ruimte binnen de eigen instelling. De onderwijsteams van alle instellingen hebben de gelegenheid gekregen input te leveren voor de inhoud van dit professioneel statuut op stichtingsniveau. Stichting Carmelcollege en haar instellingen hechten veel waarde aan de professionele ruimte van docenten. Onze kernwaarden liggen aan de basis van de gesprekken die op instellingen worden gevoerd over de professionele ruimte van de docenten en het professioneel statuut.
- Handleiding ontwikkelgesprekken: Scholengroep Carmel Hengelo vindt aandacht voor de medewerkers van groot belang. Daar hoort een duidelijke gesprekkencyclus bij. Uiteindelijk wil SCH dat alle medewerkers beschikken over voldoende leer- en ontwikkelmogelijkheden, waarbij persoonlijke groei wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Dit betekent dat er een goede match dient te zijn tussen organisatiedoelen en persoonlijke doelen. Daarnaast willen we dat alle medewerkers inzicht hebben in gewenste capaciteiten, talenten en interesses om op deze manier te werken aan duurzame inzetbaarheid.
- Carmel SHRM en actualisatie: met dit HR-beleidsplan wil Stichting Carmelcollege de doelstellingen en agenda voor het HR-beleid voor een periode van vier jaar vastleggen. Het

uitgangspunt is dat het HR-beleid een uitwerking is van en complementair is aan het strategisch beleid van Stichting Carmelcollege en hiermee de strategische doelstellingen ondersteunt zoals vastgelegd in Koers 2020. De dominante HR thema's zijn strategische personeelsplanning, professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid.

- Carmel loopbaanbeleid: Het uitgangspunt is dat we werken met bevoegde docenten en/of docenten in opleiding. Artikel 9.a.4. van de cao-vo biedt mogelijkheden om een medewerker die de wettelijke onderwijsbevoegdheid niet bezit toch in een leraarsfunctie te benoemen. Het loopbaanbeleid van de Stichting Carmelcollege is erop gericht om docenten een perspectief te bieden om door te kunnen groeien van LB naar LC, van LC naar LD docent.

Leerlingen hebben invloed op het personeelsbeleid door middel van deelname in een benoemingsadviescommissie bij sollicitatieprocedures van teamleiders. Meestal neemt dan een leerling plaats die ook actief is in de leerlingenraad en/of een leerling /ouder die ook deelneemt aan de medezeggenschapsraad (MR). Dit is bij de meeste werving- en selectieprocessen opgenomen in de sollicitatieprocedure.

Het pedagogisch en didactisch handelen van het onderwijspersoneel is afgestemd op het onderwijskundig beleid van de school. De docent heeft binnen kaders ruimte om zijn handelen vorm te geven. Waar nodig vindt bijscholing plaats. Vanuit de Stichting Carmel College worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor diverse doelgroepen, zoals docenten, teamleiders en beleidsmedewerkers.

Door de start van de nieuwe schoolleiding is het bij het schrijven van dit plan nog niet geheel helder welke specifieke scholing er dit jaar wordt aangeboden. In de gesprekken met secties zullen een aantal wensen rondom scholing naar voren komen en wordt er door de werkgroep Schoolplan ook nagedacht over eventuele scholing rondom de onderwijsdoelen die genoemd zijn in het vorige hoofdstuk.

5 Kwaliteitsbeleidsplan Scholengroep Carmel Hengelo

Het primaire doel van kwaliteitsbeleid is voor Scholengroep Carmel Hengelo (SCH) de continue verbetering en borging van de onderwijskwaliteit. SCH wil leerlingen helpen het maximale uit zichzelf te halen. Het tweede doel van kwaliteitsbeleid is het verantwoorden over onderwijskwaliteit. Het gaat hierbij zowel om horizontale verantwoording (bijvoorbeeld naar ouders) als verticale verantwoording (bijvoorbeeld naar de Inspectie van het Onderwijs).

In dit plan staat de kwaliteit van het leerproces en de leeropbrengsten van de leerlingen centraal. Hiermee beschrijft dit kwaliteitsbeleidsplan de inrichting van het kwaliteitsbeleid met de focus op de kwaliteit van het primaire proces van leren en lesgeven. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat docenten en leerlingen de belangrijkste kwaliteitsbepalende factoren zijn met betrekking tot onderwijskwaliteit (Hattie, 2014).

5.1. Onderwijskwaliteit en kwaliteitsbeleid

De begrippen onderwijskwaliteit en kwaliteitsbeleid worden vaak door elkaar gebruikt en zijn ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. Toch zijn het wel twee verschillende zaken. Hieronder volgt een korte toelichting op deze twee begrippen waarmee het onderscheid duidelijk gemaakt wordt.

Onderwijskwaliteit

Visie op onderwijskwaliteit gaat over de inhoud en vormgeving van het primaire proces en wat je daarmee wil bereiken. SCH hanteert een brede kijk op onderwijskwaliteit. Het gaat niet alleen over kwalificatie, maar net zozeer over persoonsvorming en socialisatie.

Kwaliteitsbeleid

Visie op kwaliteitsbeleid gaat niet over inhoud, maar juist over de werkwijze. Het gaat over de manier waarop je wil werken aan continue verbetering en borging van de onderwijskwaliteit.

5.1.1 Visie op onderwijskwaliteit

De visie op onderwijskwaliteit van Stichting Carmel College (SCC) is geformuleerd in Koers 2020-2025. Hierin wordt de kern van goed onderwijs volgens SCC beschreven. Dit is waar het kwaliteitsbeleid van SCH zich op moet focussen.

Missie

Brede vorming van onze leerlingen staat centraal. Wij willen onze leerlingen helpen zich te ontwikkelen tot volwassen en verantwoordelijke mensen, met een goed ontwikkeld moreel kompas, die zelfstandig hun weg vinden in de wereld en daar hun bijdragen aan leveren. Daarom richten wij ons onderwijs zo in, dat onze leerlingen in alle opzichten het maximale uit zichzelf kunnen halen: zowel qua persoonsvorming als socialisatie en kwalificatie.

We zijn allemaal onderdeel van de samenleving. Vanwege de complexiteit van die samenleving zullen wij leerlingen in situaties moeten brengen waar ze in het hier en nu met deze complexiteit leren omgaan. We hebben vertrouwen in ieders en elkaars kracht. Met elke leerling hebben we een relatie: contact, aandacht en erkenning.

Wij staan voor betrokkenheid, betrouwbaarheid, respect, zorg voor elkaar en de gemeenschap. We nemen onze verantwoordelijkheid en we leggen verantwoording af over de keuzes die we maken, over wat we onze leerlingen meegeven en over hoe we dat doen.

Wij staan voor onze onderwijskwaliteit: die is op orde en we hebben een actieve focus op het laten ontstaan van een kwaliteitscultuur.

Visie

Ons onderwijs is eigentijds en onze leerlingen ontwikkelen zich in een uitdagende leeromgeving met goede faciliteiten. Reflectie op ons handelen en onze onderwijsprocessen is essentieel, vanuit het principe: waar staan wij nu, wat is ons einddoel en welke stappen nemen wij op weg naar dit doel. Wij evalueren onze onderwijsresultaten stelselmatig en wij verbeteren ons onderwijs continu met als doel: het verhogen van de brede opbrengsten van elke leerling.

We realiseren ons dat de kwaliteit van onze medewerkers en het pedagogisch concept ertoe doen: we werken actief aan het leveren van een hoge kwaliteit. Wij zorgen voor een degelijke en deugdelijke organisatie, die aanspreekbaar is op zijn handelen en verantwoordelijkheid.

Onze docententeams zijn krachtig en bestaan uit bevoegde en bekwame docenten. Wij zetten hoog in op professionalisering en loopbaanontwikkeling, waarbij het ontwikkelproces van al onze medewerkers ten dienste staat van het ontwikkelingsproces van onze leerlingen.

Kernwaarden

- We handelen vanuit betrokkenheid, betrouwbaarheid, respect, zorg voor elkaar en de gemeenschap;
- Als gemeenschap hebben we aandacht voor iedereen en iedereen heeft aandacht voor de gemeenschap: we weten ons verantwoordelijk voor elkaar;
- We hebben groot vertrouwen in het talent van onze leerlingen en in elkaar en we willen ieders talent tot bloei laten komen;
- 'Brede vorming' zien wij als waarde voor elke mens, heel de mens en alle mensen;
- Wij reflecteren actief op de diepere zin van het bestaan;
- Ruimte binnen verbinding en kritische oordeelsvorming horen bij ons.

Doelen voor 2025

We willen dat leerlingen zich veilig en gewaardeerd voelen bij ons, dat ze breed gevormd zijn, dat ze het maximale uit zichzelf halen dankzij gepersonaliseerd leren en dat zij succesvol zijn in hun volgende stap.

Aansluitend richten we ons onderwijs ontwikkelingsgericht in, werken we vanuit leerdoelen en feedbackgestuurd. Zo leggen we de focus op betekenisvol onderwijs.

We focussen in de komende Koersperiode op de volgende 5 onderwijsthema's:

1. Een Carmelleerling is wereldwijd en klaar voor de toekomst;
2. Een Carmelleerling leert met energie, ervaart eigenaarschap en gaat samen met de omgeving op weg;
3. In het onderwijsprogramma van een Carmelleerling is ruimte voor maatwerk waarbij we gebruikmaken van de mogelijkheden van ICT-inzet;
4. Iedere Carmelleerling ontwikkelt zich op zijn eigen manier en deze groei maken we zichtbaar;
5. Voor de Carmelleerling creëren we hun ideale school met flexibel, inspirerend en actueel onderwijs.

Het volledige document Koers 2020-2025 is [hier](#) te vinden.

5.1.2 Visie op kwaliteitsbeleid

Het primaire doel van kwaliteitsbeleid is voor SCH de continue verbetering en borging van de onderwijskwaliteit. SCH wil leerlingen helpen het maximale uit zichzelf te halen. Dit vraagt om een professionele houding van alle docenten, teamleiders, directie en OOP'ers. We leggen voor onszelf de lat zo hoog mogelijk en willen het steeds weer een stukje beter doen. Het geven en ontvangen van feedback op alle niveaus is hierbij van grote betekenis, net als een onderzoeksmatige houding. Verder is het van belang dat het kwaliteitsbeleid aansluit bij het toezichtskader VO van de Inspectie van het Onderwijs.

Doelen voor 2025

Voor het kwaliteitszorgsysteem zijn voor ons twee aspecten voor verdere doorontwikkeling van belang. In onze visie op goed onderwijs zitten harde en zachte elementen, soms meetbaar, maar veelal ook niet. Kwaliteit mag echter nooit een vaag begrip zijn, het is altijd zichtbaar en kenbaar, objectiveerbaar. Dit vraagt om de verdere ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem zodat het recht doet aan de verschillende aspecten van kwaliteit: zichtbaar, kenbaar en meetbaar.

In Koers 2020-2025 worden de ambities van SCC beschreven. Met de methode 'Koerswijzer' wordt beoogt om de voortgang van het bereiken van deze ambities op de scholen in beeld te brengen. Hiervoor moet duidelijk zijn wanneer er sprake is van *kwaliteit*. Door met elkaar helder te maken wat de kwaliteit is die we nastreven, daar duidelijke en werkbare woorden aan te geven, manieren te vinden om kwaliteit zichtbaar te maken én kwaliteit voortdurend aandacht te geven ontstaat het formatief cyclisch kwaliteitszorgproces. Door de ambities te definiëren en de ontwikkeling tussentijds zichtbaar te maken kunnen scholen bijsturen, en verantwoorden aan interne en externe stakeholders.

5.1.3 Werkwijze

Binnen Scholengroep Carmel Hengelo werken we in gezamenlijkheid aan beleid, waarbij ook aandacht en ruimte is voor de verschillen tussen onze schoollocaties.

We willen zorgdragen voor een samenhang tussen kwaliteitsbeleid, schoolontwikkeling en professionele ontwikkeling van medewerkers. Hiervoor moet er op alle niveaus steeds sprake zijn van doelgerichtheid en tevens een volledige en systematische uitvoering van de cyclus. Ter ondersteuning wordt gebruik gemaakt van onderstaand rapportageformat.

Focuspunten	Waar willen we naartoe? Hoe ziet succes eruit? (feed up)	Waar staan we nu? Hoe wordt dat zichtbaar? (feed back)	Wat zijn de eerstvolgende stappen? (feed forward)	Wat is daarvoor nodig? Wie zijn daarvoor nodig?

Figuur 12 Rapportage format

Het is belangrijk dat wat wordt afgesproken wordt vastgelegd. Echter, kwaliteitsbeleid moet vooral gesprek stimuleren (Fuite et al., 2013). Iedere medewerker is verantwoordelijk voor continue borging en verbetering van de kwaliteit van het eigen werk.

Het voormalige kwaliteitsproject Q5 van de VO-raad ondersteunde scholen bij het vormgeven van hun kwaliteitsbeleid (Groenewegen, Horsman & Tjio, 2008). Q5 hanteerde daarbij vijf vragen die ook goed van dienst kunnen zijn in het proces van onderwijsontwikkeling in de eigen school.

1. Doen we de goede dingen? (analyse)
2. Doen we die dingen goed? (organisatie)
3. Hoe weten we dat? (bewijzen)
4. Vinden anderen dat ook? (evalueren met belanghebbenden)
5. Wat gaan we nu doen? (actieplan)

Het antwoord op die vragen vergt een dialoog, waarbij betrokken partijen samen het antwoord zoeken. Een goed proces is een voorwaarde om samen een antwoord te vinden.

5.2. Inrichting kwaliteitsbeleid

In dit hoofdstuk worden alle kwaliteitsactiviteiten beschreven in termen van doel, eigenaar en inhoud. Tevens wordt ook per kwaliteitsactiviteit beschreven hoe deze bijdraagt aan het borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit.

5.2.1 Locatieschoolplan en locatieschooljaarplan

Doel

In het locatieschoolplan wordt zichtbaar gemaakt welke ambities de school heeft, welke doelen ze voor zichzelf hebben gesteld en hoe ze hier naartoe werken. Hierbij gaat het niet alleen over kwalificatie, maar net zozeer over persoonsvorming en socialisatie. Alle hierna volgende kwaliteitsactiviteiten dienen aan te sluiten bij de ambities uit het locatieschoolplan. Deze ambities vormen dus het fundament voor alle kwaliteitsactiviteiten. Het locatieschooljaarplan is een concrete uitwerking van het locatieschoolplan voor de periode van één schooljaar.

Eigenaar

De teamleiders dragen in samenwerking met de directeur onderwijs zorg voor het opstellen en evalueren van het locatieschool(jaar)plan.

Inhoud

Het locatieschoolplan beschrijft het meerjarenbeleid van de school. De ambities volgen onder andere uit Koers2020 en Koerswijzer van SCC en het meerjarenbeleidsplan van SCH*. Er wordt uitgegaan van de eigen wens om te groeien, in plaats van enkel de normen die de school moet behalen. Wanneer we meer waarderen, tonen mensen meer betrokkenheid en zijn ze gemotiveerder om deel te nemen (Fuite et al., 2013). Dit is van groot belang bij het verbeteren van de kwaliteit van de school.

** Het C.T. Stork College is een nieuwe school die ontstaan is uit het initiatief van Scholengroep Carmel Hengelo en Openbare Scholen Gemeenschap (OSG) Hengelo om samen het vmbo onderwijs in Hengelo vorm en inhoud te geven. Voor deze locatie gelden niet enkel de ambities van SCC/SCH, maar ook van OSG.*

Tenminste eens in de vier jaar wordt het locatieschoolplan geëvalueerd en wordt er een nieuw locatieschoolplan opgesteld waarin beschreven wordt hoe de ontwikkeling wordt voortgezet. Het locatieschooljaarplan wordt ten minste eens per jaar geëvalueerd, waarna er weer een nieuw locatieschooljaarplan volgt. Zie ook de beleidscyclus die hieronder is weergegeven.

	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26
SCC	Koers 2020		Koers 2025					Koers 3030
SCH	Meerjarenbeleidsplan		Meerjarenbeleidsplan				Meerjarenbeleidsplan	
	Beleidsagenda		Beleidsagenda		Beleidsagenda		Beleidsagenda	
Locaties		Locatieschoolplan		Locatieschoolplan				
	Jaarplan 18-19	Jaarplan 19-20	Jaarplan 20-21	Jaarplan 21-22	Jaarplan 22-23	Jaarplan 23-24	Jaarplan 24-25	Jaarplan 25-26

Figuur 13 beleidscyclus

5.2.2 Zelfevaluatie

Doel

Door jaarlijks een zelfevaluatie te organiseren met behulp van de uitkomsten van alle kwaliteitsactiviteiten ontstaat een beeld van de kwaliteit. De gegevens geven input voor het nieuwe locatieschool(jaar)plan.

Eigenaar

De teamleiding is verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwaliteitsbeleid en de zelfevaluatie. Zij stimuleert het kwaliteitsdenken in de school en vervult een voorbeeldfunctie op het punt van zelfevaluatie. Zelfevaluatie vormt de basis voor een lerende organisatie.

Inhoud

De basis voor een systematische kwaliteitsverbetering is een goede zelfevaluatie. In de zelfevaluatie beschrijft de locatie wat er in de voorliggende periode is gebeurd en analyseert de locatie zelf haar sterke en zwakke kanten. Dit wordt gedaan op basis van het huidige toezichtskader van de Inspectie van het Onderwijs, aangevuld met eigen aspecten van kwaliteit. Bij het reguliere schooltoezicht moet een gedegen zelfevaluatie het uitgangspunt van bespreking worden.

5.2.3 Sectieplan en sectievoortgangsgesprek

Doel

Om te blijven ontwikkelen stellen secties per schooljaar een aantal doelen. In het sectieplan worden deze doelen beschreven en wordt zichtbaar wat ze gaan doen om de gestelde doelen te realiseren en welke afspraken hierover gemaakt worden. Deze professionele ontwikkeling van de sectie dient altijd bij te dragen aan de verdere verbetering van het onderwijs op vakniveau en dient tevens aan te sluiten bij de visie en de ambities van de school. In het sectievoortgangsgesprek voert de sectie een gesprek met een teamleider over de voortgang t.o.v. de ambities uit het sectieplan.

Eigenaar

Iedere sectie is eigenaar van zowel het sectieplan als het sectievoortgangsgesprek.

Inhoud

Onder leiding van de sectievoorzitter schrijft de sectie het sectieplan. Het sectieplan omvat de doelen die een sectie stelt en de ontwikkeling van de sectie om de gestelde doelen te realiseren. Hiermee is het sectieplan een product van de gehele sectie en dus niet een taak en verantwoordelijkheid voor enkel de sectievoorzitter. Voor het sectieplan wordt hetzelfde format gebruikt als voor het locatieschooljaarplan.

Ten minste jaarlijks evalueert de sectie het sectieplan en wordt deze waar nodig aangepast, zodat het vak zich steeds door blijft ontwikkelen. De inhoud dient aan te sluiten bij de doelstellingen van de school. Samen met de behaalde onderwijsresultaten is het sectieplan input voor het sectievoortgangsgesprek dat twee keer per jaar plaatsvindt. Tijdens dit gesprek kunnen tevens afspraken worden gemaakt over de verdere ontwikkeling van de sectie. Om inzicht te krijgen in de onderwijsresultaten heeft de sectie toegang tot CumLaude en heeft elke sectie een collega die opgeleid is tot data-analist.

5.2.4 Gesprekkencyclus

Doel

Jaarlijks vindt er een ontwikkelgesprek tussen medewerker en leidinggevende plaats. De gesprekken gaan uit van een positieve bijdrage en zijn toekomstgericht met de focus op talent. Tijdens het ontwikkelgesprek komt het functioneren aan de orde, om vast te stellen of de basis op orde is. Eens in de drie jaar vindt er een beoordelingsgesprek plaats tussen medewerker en leidinggevende

Eigenaar

Zowel de leidinggevende als de medewerker zorgen voor een gedegen voorbereiding voorafgaand aan het gesprek. De medewerker maakt zelf het verslag. De leidinggevende en de medewerker zijn samen verantwoordelijk voor de inhoud van het verslag.

Inhoud

In elk gesprek staan het welbevinden vanuit het perspectief van *positieve gezondheid* de ontwikkelvraag van de medewerker centraal. De basis van het gesprek is wederzijds respect en vertrouwen. Het resultaat van het werk/opdracht is meetbaar, kenbaar en zichtbaar. Elke medewerker krijgt de gelegenheid om een testtool in te zetten om haar talenten/kwaliteiten en ontwikkelpunten in beeld te brengen en daarmee ook vorm te geven aan objectivering en reflectie. Elke teamleider hanteert dezelfde werkwijze m.b.t. de uitvoering van gesprekken.

5.2.5 Analyse onderwijsresultaten naar model Inspectie

Doel

Jaarlijks monitoren de scholen hun onderwijsresultaten met als doel het borgen en verbeteren hiervan. Tevens wordt dit gedaan om te bewaken dat de onderwijsresultaten blijven voldoen aan de door de Inspectie geformuleerde basiskwaliteit.

Eigenaar

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg zorgt ervoor dat de teamleiding tijdig over de benodigde gegevens beschikt en ondersteunt waar nodig en gevraagd bij de inhoudelijke analyse hiervan. De teamleiding is eigenaar van de analyse en brengt de onderwijsresultaten in verband met interventies uit het verleden en zet waar nodig acties in om tot verbetering te komen.

Inhoud

De Inspectie kijkt bij de beoordeling van de opbrengsten naar vier indicatoren: onderwijspositie t.o.v. advies, onderbouwsnelheid, bovenbouwsucces en examencijfer. Jaarlijks beoordeelt de Inspectie deze indicatoren aan de hand van een voor de school vastgestelde norm. Er wordt over het gemiddelde van drie schooljaren per afdeling een eindoordeel gegeven. De Inspectie informeert de scholen jaarlijks in maart over deze beoordeling. Voor de beleidsmedewerker kwaliteitszorg zijn deze berekeningen in het najaar (bij benadering) al beschikbaar in CumLaude. Naast de vier bovengenoemde indicatoren monitort de Inspectie ook of het verschil SE-CE onder de norm van 0,5 blijft.

5.2.6 Onderwijsrapportage

Doel

Jaarlijks monitoren de scholen hun onderwijsresultaten in relatie tot hun eigen criteria om de kwaliteit hiervan te borgen. Waar nodig zetten zij acties in om te verbeteren.

Eigenaar

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg is eigenaar van de inhoud van de onderwijsrapportage. De teamleiding brengt de cijfers in verband met interventies uit het verleden en zet waar nodig acties in ter verbetering.

Inhoud

De scholen hebben hun eigen streefcijfers vastgesteld, welke zijn gebaseerd op de landelijke gemiddeldes in de vergelijkgroep die ook de Inspectie hanteert en zijn op sommige punten aangepast naar een hoge schooleigen ambitie. Jaarlijks wordt de onderwijsrapportage in oktober door de beleidsmedewerker kwaliteitszorg afgerond. In de rapportage komen onder andere de examenresultaten en doorstroompercentages aan bod.

5.2.7 Analyse tussentijdse onderwijsresultaten

Doel

Na elke toetsweek worden de resultaten gemonitord om de kwaliteit hiervan te borgen. Waar nodig zetten scholen acties in om te verbeteren.

Eigenaar

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg genereert de cijferoverzichten op locatieniveau. Tevens genereren de secties de cijfers voor hun eigen vak en brengen de cijfers in verband met interventies uit het verleden en zetten waar nodig acties in ter verbetering. De beleidsmedewerker kwaliteitszorg ondersteunt waar nodig en gevraagd bij de inhoudelijke analyse.

Inhoud

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg genereert ten minste drie keer per jaar (na elke toetsweek) een overzicht voor de teamleiders van de cijfers per locatie en klas volgens een instrumenteel format. De sectie genereren ten minste drie keer per jaar de cijfers op basis van hun sectieplan en vullen dit aan met een inhoudelijke analyse. De hieruit volgende ontwikkelpunten nemen zij op in het sectieplan. Om inzicht te krijgen in de onderwijsresultaten heeft de sectie toegang tot CumLaude. Om hiermee te kunnen werken wordt er scholing verzorgd door de beleidsmedewerker kwaliteitszorg.

5.2.8 Tevredenheidsonderzoeken

Doel

Middels tevredenheidsenquêtes wordt de tevredenheid van leerlingen, ouders en medewerkers onderzocht. Het doel hiervan is een beeld te krijgen van de mate waarin de beleidsspeerpunten worden gerealiseerd en op welke punten verbetering nodig is.

Eigenaar

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg organiseert in samenwerking met de scholen de afname van de onderzoeken en rapporteert de resultaten aan de directie en teamleiders. De scholen zijn verantwoordelijk voor de communicatie van de onderzoeken naar betrokkenen en de vertaling van de uitkomsten naar het schoolbeleid.

Inhoud

Om het jaar worden tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en medewerkers uitgezet. De huidige vragenlijsten zijn een combinatie van de standaard tevredenheidsvragenlijsten van DUO Onderwijsonderzoek & Advies en Vensters VO, aangevuld met eigen vragen. Het leerlingtevredenheidsonderzoek bevat vragen over het onderwijs, de sfeer, de organisatie, de voorzieningen, sociale veiligheid, inspraak op school en de docenten. Het oudertevredenheidsonderzoek beslaat ook deze thema's met daarnaast ook vragen omtrent de schoolleiding en de begeleiding van hun kind(eren). Het medewerkerstevredenheidsonderzoek wordt georganiseerd in samenwerking met Effectory en deze vragenlijst beslaat de samenwerking op school, de sfeer, de inhoud van het werk, het onderwijs dat op school wordt verzorgd, de mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling, de direct leidinggevende, de communicatie, de werkdruk en ongewenst gedrag. De schoolleiding brengt de uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken in verband met interventies die in het verleden zijn ingezet en zet waar nodig nieuwe interventies in om de ontwikkeling van de school te bevorderen.

- In de jaren dat er geen tevredenheidsonderzoeken plaatsvinden, wordt onder de leerlingen enkel de standaard vragenlijst van Vensters VO afgenomen in verband met de wettelijke verplichting om jaarlijks de sociale veiligheid te monitoren.

5.2.9 Managementgesprek

Doel

Door de voortgang van de school planmatig te meten én te bespreken wordt gestimuleerd dat scholen waar nodig bijsturen en budget koppelen aan het beleid. Tijdens het managementgesprek is zowel aandacht voor beheersmatige als voor een ontwikkelingsgerichte benadering.

Eigenaar

De teamleider is eigenaar van de managementrapportage en de directie van het managementgesprek.

Inhoud

Twee keer per jaar voert de directie een gesprek met de teamleiders, waarbij de managementrapportage de gespreksleidraad vormt. De managementrapportage wordt opgesteld door de beleidsmedewerkers en bestaat voornamelijk uit kwalitatieve gegevens van de verschillende

beleidsterreinen. De teamleiding voorziet deze rapportages van een inhoudelijke analyse. Tevens voert de onderwijsdirecteur twee keer per jaar een gesprek met de teamleiders.

5.2.10 Visitatie

Doel

Met een (collegiale) visitatie wordt in beeld gebracht waar de school staat in haar ontwikkeling richting de ambities van de school. Het is een toetsing van de zelfevaluatie van de locatie door competente *critical friends*.

Eigenaar

De teamleiding is eigenaar van haar eigen visitatie. De beleidsmedewerkers kwaliteitszorg coördineert en ondersteunt dit proces.

Inhoud

De visitatiecommissie beoordeelt de school niet, maar kijkt in hoeverre het beeld dat de school van zichzelf geeft in een zelfevaluatie of andere evaluerende documenten overeenkomt met het beeld dat de commissie krijgt. Zo houdt de commissie de instelling op basis van gelijkwaardigheid als het ware een spiegel voor op basis van de feitelijke gegevens en de indrukken die het heeft opgedaan. Elke schoollocatie wordt één keer per drie schooljaren bezocht.

5.3.Implementatie

Er zijn een aantal zaken belangrijk voor het realiseren van dit kwaliteitsbeleidsplan. Zoals al eerder is aangegeven, is een professionele houding van alle medewerkers een zeer belangrijke voorwaarde. De directie en teamleiders spelen een cruciale rol in het verschaffen van duidelijkheid over de koers, doelen en maatstaven en het geven van sturing aan de uitvoering van dit plan. Het is dan ook belangrijk dat zij het kwaliteitsbeleid zelf ook uitdragen. Daarnaast is het van belang dat iedereen in de organisatie op de hoogte is van het bestaan van kwaliteitsbeleid, het doel, de inhoud en het belang daarvan. Een brede communicatie van het kwaliteitsbeleidsplan is dus erg belangrijk.

5.4.Evaluatie, borging en verbetering

Bij het inrichten van alle kwaliteitsactiviteiten wordt uitgegaan van de cyclus in het rapportageformat, zoals weergegeven in §1.3. Ten minste eens per vier jaar wordt het kwaliteitsbeleidsplan geëvalueerd en waar nodig verbeterd. Hierbij gaat het om zowel de inhoud (doen we de goede dingen?) als om de uitvoering (doen we die dingen goed?).

Dit kwaliteitsbeleidsplan geeft een behoorlijk volledig systeem van kwaliteitsbeleid met betrekking tot het primaire proces op de scholen. Echter, er zijn een aantal zaken die hierin niet of beperkt belicht worden, maar die wel de aandacht hebben op de scholen van SCH en kunnen bijdragen aan de verdere verbetering van kwaliteitsbeleid.

Toetsbeleid

Van de scholen wordt verwacht dat zij een PTA en examenreglement hebben dat voldoet aan de eisen van de wetgeving. Daarnaast zijn de scholen bezig met het ontwikkelen van toetsbeleid.

Kwaliteitsbeleid m.b.t. passend onderwijs

In dit kwaliteitsbeleidsplan krijgt de begeleiding van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte geen expliciete aandacht.

Om te werken aan professionalisering wordt er vanaf 2020 ook gewerkt met een jaarkalender kwaliteitszorg. Deze kalender moet het jaar voor de school een meer voorspellend karakter geven. Bij het schrijven van dit schoolplan is deze kalender nog in concept en staat deze in oktober op de deelraadvergadering.

6 Literatuur

Fuite, M., Bolk, T., Rood, F., & Haaijer, R. (2013). *Kwaliteitszorg heeft een geest!?*. C. Smit (Ed.). Hoorn, Nederland: Van Beekveld & Terpstra Organisatieadviesbureau.

Groenewegen, T., Horsman, K., & Tjio, I. (Eds.). (2008). *Systematisch werken aan onderwijskwaliteit VO. Q5- aanpak met handreikingen, suggesties en voorbeelden*. Utrecht, Nederland: Q5.

Hattie, J. (2014). *Leren zichtbaar maken. Beknopte uitgave*. Rotterdam, Nederland: Bazalt Educatieve Uitgaven

Inspectie van het Onderwijs (2018). *Onderzoekskader 2017 voor het toezicht op het voortgezet onderwijs*. Utrecht, Nederland: Inspectie van het Onderwijs

Eidhof, B, e.a. (2021). *Wereldgericht onderwijzen. Biesta in de praktijk*. Driebergen, Nederland: Nivoz.

Bijlage 1. Kwaliteitskalender

Activiteit	Uitgevoerd door	Instrument / format	Frequentie	Zie verder
Locatieschoolplan	Teamleider	Format scholengroep	Minimaal eens per 4 jaar	§2.1
Locatieschooljaarplan	Teamleider	Format scholengroep	Jaarlijks in juni/juli	§2.1
Zelfevaluatie	Teamleider	Format scholengroep	Jaarlijks in juni/juli	§2.2
Sectieplan	Secties	Format locatie	Jaarlijks in juni/juli	§2.3
Sectievoortgangsgesprek	Sectie(leider) en teamleider	Format locatie	Minimaal 1x per schooljaar	§2.3
Gesprekkencyclus (individueel)	Medewerkers en leidinggevenden	• Format gesprek • Lesobservatie (OP) • Leerlingevaluaties (OP)	Minimaal 1x per schooljaar	§2.4
Analyse onderwijsresultaten naar model Inspectie	Kwaliteitsmedewerker	Prognose uit CumLaude Opbrengstenkaart Inspectie	Jaarlijks in okt Jaarlijks in maart	§2.5
Onderwijsrapportage	Kwaliteitsmedewerker	Format SCC / scholengroep	Jaarlijks in okt	§2.6
Analyse tussentijdse onderwijsresultaten	Kwaliteitsmedewerker	CumLaude	3x per schooljaar, na elke periode	§2.7
Leerlingtevredenheids-onderzoek (LTO)	Kwaliteitsmedewerker / DUO	Vragenlijst leerlingtevredenheid DUO	Een per 2 jaar in januari-april	§2.8
Monitoren schoolklimaat & veiligheid	Kwaliteitsmedewerker	Vragenlijst Vensters VO	In de jaren zonder LTO in januari-april	§2.8
Oudertevredenheids-onderzoek (OTO)	Kwaliteitsmedewerker / DUO	Vragenlijst oudertevredenheid DUO	Eens per 2 jaar in januari-april	§2.8
Medewerkertevredenheids-onderzoek (MTO)	Kwaliteitsmedewerker / Effectory	Vragenlijst medewerkertevredenheid Effectory	Eens per 2 jaar in november	§2.8
Managementgesprek	Rector, directeur onderwijs en teamleiders (ondersteund door staf)	Indicatoren MARAP, zelfevaluatie	2x per schooljaar	§2.9
Visitatie	Kwaliteitsmedewerker en visitatieteam	Lesbezoeken en gesprekken met schoolleiding, leerlingen, medewerkers, ouders	Eens per 2 jaar	§2.10

6 Financiën

6.1 Sponsoring

Sponsoring Stichting Carmelcollege houdt zich aan de landelijke spelregels sponsoring in het onderwijs. Sponsoring dient onder andere in overeenstemming te zijn met de goede smaak en het fatsoen. Ook moet het verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en doelstelling van de school. Verder mag het de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs niet beïnvloeden. De spelregels vindt u op **Fout! De hyperlinkverwijzing is ongeldig.** of kunt u opvragen bij de schoolleiding.

